Cosma Brasoveanu

Omul Fără Umbră

COLECȚIA SFINX

EDITURA MILITARĂ 1975

I. Capcana

Penița muşca hîrtia, lăsînd în urmă un şirag de volte desemnate cu meşteşug. Unghiile îngălbenite prinseră scama agățată în vîrf, apoi tocul căută nesigur gura călimării. Semnătura se aşternu greoaie, contorsionată : Alexandru Vasiliu — Dobrogea.

Se rezemă icnind de speteaza scaunului. Îşi surprinse chipul în oglinda veche, spurcată de muşte. Un moşneag cu fața boțită cruciş şi curmeziş, ochii prăvăliți undeva în prăpastia orbitelor, gura pungă. Mărul lui Adam se izbea de peretele gîtului, subțire, veşted, corcind parcă să j iasă. Zări paharul cu proteza dentară aşezat pe colțul mesei şi pîntecul

scrinului peste care atîrna cataplasma cu muştar. Privirea îi alunecă de-a lungul zidurilor, inventariind abstract : tablouri multe, vechi, prăfuite, pete de igrasie, mobilă cu încrustații, beteagă, ostenită de vîrstă... Miroseau a mucegai, a singurătate.

Oftă. Întinse degetele uscate, numai noduri, după foile de hîrtie, îşi drese glasul şi citi, cu interpretare : Memoriu. Era o plîngere pe 12 pagini, adresată forului superior, împotriva unei edituri care refuzase să-i tipărească romanul autobiografic...

Mîngîie copertele manuscrisului, legat în pînză :

— Răbdare, băiete ! Răbdare !

Sună telefonul. Bătrînul îşi potrivi proteza ajustîndu-şi buzele şi ridică receptorul:

— Alo !

— Casa Alexandru Vasiliu ?

— Alexandru Vasiliu-Dobrogea ! Dumneata ?

— Petrescu de la „Consignația". V-am vîndut acum şase luni o natură moartă de

Piliuță.

— Exact.

— Dacă nu mă înşel, spuneați că v-ar interesa un Băncilă.

— Da, m-ar interesa.

— Ei bine, domnule Dobrogea, există cineva dispus să vîndă Tipsia cu pere de aur la un preț rezonabil.

— Ce înțelegi, hm, prin preț rezonabil ?

— Trei mii cinci sute de lei.

Bătrînul făcu un calcul mintal rapid, apoi ceru :

— Adresa !

— Strada Silvestru 139 bis, etajul I. Ora şapte după amiază v-ar conveni ?

— Perfect.

— Vă rog să nu întîrziați, domnule Dobrogea.

închise privind stăruitor aparatul. Prin colțul gurii i se strecura un surîs.

*

— Rubin ? M-ar interesa. O clipă să-mi notez... Spuneți !... Strada Silvestru 139 bis, etajul I. Bine, la ora 7 voi fi acolo. Mulțumesc.

Dana Săraru închise şi continuă să-şi tragă ciorapul.

Degetele lungi, subțiri, cu unghii rumenite întindeau mătasea încet. Ştia că are coapse frumoase. O citise de mult, la şaisprezece ani, în căutătura hulpavă a bărbaților.

Omul cu aspect de gorilă prăvălit în fotoliu plescăi satisfăcut din buze şi o pocni birjăreşte peste fund :

— N-ai treabă !

Se aşează mai comod, rotindu-şi cu mulțumire ochii prin încăpere. Totul era al lui. Trupul de viespe al ibovnicii, ochii verzi şi adînci, gura de păpuşă, odaia, mobila, totul. Dedesubturi din dantelă, dresuri franțuzeşti, podoabe... Muiere subțire, trăgea la lucru bun... Îşi aminti de telefon :

— Cine era ?

— O cunoştință. Mi-a comunicat că cineva vinde un inel cu rubin.

— Cit ?

— Două mii. Întrebă dulce : Ți se pare mult, dragul meu ?

Bărbatul scoase un teanc de bancnote şi i-l întinse fără să

numere :

— Ia, mînca-te-ar neică ! Cată numai să nu fie niscai aur de samovar...

*

Bob Voicu cercetă cu lupa buricul degetelor. Pielea Subțire cît foița de țigară sta gata să crape. Strînse din dinți şi continuă s-o pileascâ. Trecu palma prin scrumul din farfurie, apoi o aşternu pe hîrtie. Urma se dovedi slabă, dar păstra încă desenul papilar.

Apucă din nou pila. '

Atunci sună telefonul. Străbătu încăperea cu paşi legănați, de pisică, şi ridică receptorul. Pe măsură ce asculta, cutele dintre sprîncene

îşi adînceau vadul. Întrebă :

— Dumneavoastră aţi văzut colecţia ? A, da, înţeleg. Am reţinut, firește : Strada Silvestru 139 bis, etajul I... Ora şapte. Bun, vă mulţumesc.

Pendula franţuzească cu amoraşi din bronz într-o veşnică echilibristică bătu de şase ori. Îşi scoase haina de casă şi intră în baie. Se auzi duşul apoi sforăitul domol al aparatului de bărbierit.

Reveni după douăzeci de minute cu un prosop înfăşurat pe talie şi se opri în faţa oglinzii veneţiene enorme, cu ghirlande meşteşugit răsucite.

Era un bărbat tînăr, vîrtos, croit după tiparul flăcăilor din Hollywood : bust masiv împuţinat către şolduri, picioare de cadînă. Trase de un miner şi peretele de sticlă se feri, dînd la iveală o garderobă aşa cum numai în filmele lui Amedeo Nazzari se mai putea vedea, îşi alese o haină neagră, pantaloni reiaţi, cravată închisă la care înfipse o perlă întunecată, cît bobul de mazăre, îşi potrivi

pălăria pe frunte, umbrela-baston la încheietura brațului şi părăsi apartamentul murmurînd :Strada Silvestru ! Pe unde naiba o fi ?"

— Domnu' Blendea ! Hei ! Domnu' Blendea!

Femeia bătu în uşă şi cum nu-i răspunse nimeni apăsă clanța. „Te pomeneşti că dete ortul popii! Asta ne-ar mai lipsi..." O izbi un miros acru, stătut, de tutun şi rachiu. Era o încăpere măruntă, de mansardă, cu unul din pereți prăvăliți într-o parte. Pe jos zăceau în neorînduială cărți, teancuri de reviste, sticle de toate formele şi dimensiunile.

Haralambie Blendea dormea răsuflînd greu pe un maldăr de ziare şi bulendre vechi. Avea la căpătîi o farfurie plină cu mucuri de țigări şi cîteva felii de parizer învelite într-o hîrtie unsuroasă. Adormise îmbrăcat. Haine boțite, care-şi prăpădiseră de mult culoarea, cămaşă slinoasă, fără bumbi. Unul din tenişi îi căzuse în timpul somnului lăsînd să se vadă ciorapul rupt.

*

— Domnu' Blendea ! Scoală, domnu' Blendea ! Ai o scrisoare !

Omul se răsuci icnind. Un bătrîn cu pleoapele umflate, obrajii buhăiți şi barba nerasă de cîteva zile. Printre buzele crăpate se întrezăreau dinții îngălbeniți, numai cioturi. O epavă.

Fără să deschidă ochii întinse mîna spre grămada de sticle, le zgîlțîi pe rînd, cercetându-le conținutul.

— Vai, domnu' Blendea, iar...

Nu-şi mîntui vorba. Bătrînul căscase un ochi roşu, congestionat. Articulă răguşit :

— Ieşi !

— Domnu' Blendea...

Sticla zbură izbindu-se de perete şl femeia o zbughi pe uşă :

— Au ! Fir-ai al dracului de beţiv ! Adicătelea Vrusei, soro, să-i fac un bine hodorogului, vrusei să-i fac un bine, ca între

vecini, nu ? Şi el să mă ologească auzi, să mă ologească ! Inima mea a bleagă...

Ocările femeii umpleau imobilul. Bătrînul se ridică într-o rînă gîfîind. Îşi simțea limba umflată, seacă, de iască. Căscă pe îndelete pînă îi trosniră fălcile, apoi îşi trecu palma peste bărbie şi obraji. Zări lingă sticlele împrăştiate scrisoarea scăpată de vecină. O desfăcu fără interes. Foaia de hîrtie conținea cîteva rînduri scrise în grabă :

„Stimate domnule Blendea, Doctorul Ştefănescu m-a informat că sînteți dispus să vindeți romanele lui Pearl Buck apărute la noi în traducerea lui Jul Giurgea. Dacă chestiunea mai e de actualitate, v-aş ruga să-mi faceți o vizită astă-seară la orele 19, in strada Silvestru nr. 139 bis, etajul I".

Bătrînul măsură stiva de cărți, apoi scrisoarea, bodogănind :

*

— Imbecilul ! A uitat să semneze.

Hanibal Crețu citi adresa şi o lumină mică i se aprinse în priviri : „Strada Silvestru... O ştiu, cum să n-o ştiu. Colț cu Popa Petre... Salcîmilor, Profetului.., Pe Profetului sta Marica, unguroaica cu ochi parşivi... Asta se întîmpla prin 1910. Nu ! In 1911. Tocmai terminasem armata. He, he, he ! Marica.. Pe unde i-or fi sticlind ochii ?"

îşi rîndui mustața căruntă, tăiată scurt, şi crăpă u. Nu se zărea nimeni. Se furişă din odaie călcînd rar, cu băgare de seamă. Ajuns în stradă grăbi pasul, pruncind peste umăr priviri furişe. Brusc o rupse la fugă. Cineva strigă de la fereastră :

— Bunicule ! Bunicule !! Mamă ! Iar a fugit bunicul..

*

Bob Voicu descoperi tăblița indicatoare a străzii Silvestru pitită în hățişul de iederă ce năpădise blocul fals florentin, cu pretenții. Frunzele roşii aruncau deasupra literelor pete

sîngerii. Imobilul 139 bis era aşezat în fundul unei grădini. Copaci bătrîni, pustiiți de toamnă tăiau orice privelişte. Avea ferestre înalte împodobite cu flori din ipsos, marchiză, scară largă păzită de doi lei care căscau plictisiți.

Bărbatul ocoli prudent clădirea, observă cu luare aminte amplasamentul geamurilor, distanța pînă la gard, mecanismul broaştei de la ieşirea de serviciu, scara de incendiu, apoi reveni la intrarea principală.

Ii deschise o bătrînă uscată, cu trăsături fine şi ochi de peruzea, îmbrăcată modest. „O cucoană distinsă, conchise

Bob Voicu măsurînd-o scurt, pătimaşă şi fără măsură".

îşi scoase pălăria şi se înclină :

— Am fost informat, doamnă, că vindeți o colecție de timbre.

— Conaşul vinde, precizează femeia cu ochi de peruzea; stabilind de la bun început relațiile. Trebuie să sosească în cîteva minute. Poftiți, vă rog, înăuntru.

Bărbatul ezită. „Să fie o cursă ?"

în hol mai aşteptau patru persoane. Trei bătrîni de vîrstă apropiată şi o fată. Dădu un „bună seara" general şi se aşeză.

Era o încăpere stil rococo decorată aproape desăvîrşit. Antablamentul, o explozie de lujeri şi flori, frîngea toate legile simetriei. Pe alocuri țişneau aplice grațioase, cu brațele compuse din frunze mărunte. Pereții rezemau fotolii comode cu spătarul înclinat după moda secolului XVIII şi o consolă adînc arcuită. Orfevrerie, scene idilice din porțelan, sufocate de ghirlande, covoare cu motive florale...

Bob Voicu avu impresia absurdă că în curînd valeții vor deschide uşa şi domnul marchiz, îmbrăcat în haină largă, deschisă, sub care se vede vesta brodată, pantaloni strînşi la genunchi, ciorapi şi pantofi cu catarame, va păşi aranjîndu-şi dantelele înfoiate.

Un singur element făcea notă discordantă : lustra de bronz, austeră şi greoaie.

Haralambie Blendea tuşi zgomotos. Ținea pe genunchi un pachet ambalat în ziar şi ochii

țintă la măsuța cu băuturi, umezindu-şi neîncetat buzele.

Menajera ii surprinse privirea. Îl invită amabilă :

— Vă rog să vă serviți.

Bătrînul întinse tremurînd mîna, apucă o sticlă şi-o duse spre gură. Gestul încremeni la mijlocul drumului. Ceilalți îl urmăreau cu silă ne camuflată. Luă un pahar şi turnă neîndemînatic. Alcoolul se revărsă peste haine. Haralambie Blendea mormăi ceva, apoi goli paharul.

Bob Voicu îl cîntări, expert :

„Un ratat. O existență insalubră, plină de vicii... Ce caută omul ăsta aici ?"

Privirea îi lunecă spre celălalt bătrîn, pleşuv, cu mustață căruntă. Hanibal Crețu se foia neliniştit, frămîntînd bastonul în mîini. Ochii vii cercetau, încercînd să

ghicească, destinația fiecărei uşi. Era îngrijit îmbrăcat. Haine trainice, croite cu mulți ani in urmă.

„Nu m-ar surprinde dacă mîine l-aş vedea

bătînd mingea pe maidan. E genul !" conchise amuzat Bob Voicu, oase un pachet de țigări americane, cu filtru dublu :

— Permiteți ?

Femeia cu ochi de peruzea îi întinse scrumiera.

Bărbatul îşi aprinse o țigară, apoi puse pachetul pe masă, invitîndu-i pe ceilalți cu un gest larg :

— Dacă doriți...

Alexandru Vasiliu-Dobrogea refuză clătinînd hotărît din cap ;

— N-am fumat în viața mea şi vă rog să .credeți că mă simt excelent.

— Am observat.

Hanibal Crețu luă o țigară, şi o fixă după ureche, clipind şiret. Haralambie Blendea băgă pur şi simplu pachetul în buzunar. Dana Săraru îşi ascunse zîmbetul. Stătea dreaptă în fotoliu cu picioarele corect încrucişate. Purta o rochie neagră, de triple voile, despicată în față, expunîndu-şi mult, aproape indecent, coapsele rotunde, perfect modelate. O făcea cu

dezinvoltura femeii conştientă că place. Ochii verzi, minunat machiați, luminau obrazul palid, cu oval de madonă.

„Fata asta, decise Bob Voicu, şi-a consumat cel puțin jumătate din viață în fața oglinzii. Tip star de mîna a doua". Scutură scrumul încet şi se răsuci spre omul cu lavalieră.

Alexandru Vasiliu-Dobrogea nu-şi putea desprinde ochii de pe pulpele fetei. Privire lacomă, de bătrîn libidinos, în care se citeşte mai mult imaginația decît dorința. Prin colțul buzelor i se strecura un firicel de salivă.

Bob Voicu se cutremură :

„Puah ! Grețos individ !"

Fata surprinse privirea scriitorului. Se întoarse ostentativ, aşezîndu-şi poşeta pe genunchi.

Alexandru Vasiliu-Dobrogea adoptă subit o poză indiferentă. Îşi îndreptă lavaliera, puse un picior peste celălalt şi decretă:

— Frumoasă casă ! Apoi către Haralambie Blendea; Spune-mi, te rog, dumneata îl cunoşti pe proprietar ?

Bătrînul, cu sticla golită pe jumătate într-o mînă şi paharul în cealaltă, ii aruncă o căutătură urîtă şi îşi văzu de treburi.

— Mda, e un interior ! Nu găsiți ?

Hanibal Crețu părea că abia aşteaptă întrebarea. Răspunse cu chef :

— Asta nu-i nimic. Să mergeți dumneavoastră pe Romană, prin Cotroceni sau pe Zece mese... Pe dinafară nu dai doi bani, dar să vezi drăcia dracului înuntru. Palate ! Ehe ! Cîte am văzut eu la viața mea...

Alexandru Vasiliu-Dobrogea îl măsură dintr-o parte :

— Eşti un om umblat !...

— Apoi, domnule dragă, aici ai spus vorbă mare, să ştii dumneata ! De cincizeci şi cinci de ani bat străzile Bucureştiului, opt ore pe zi pe puțin. Care nu-i brînză-n sticlă, te pofteşte înăuntru cînd i-aduci mandatul ori o telegramă, să te cinstească c-un păhărel. Socotiți şi dumneavoastră...

Bob Voicu se interesă amuzat :

— Şi-acum ? '

— Acu-s la pensie, de nouăsprezece ani, dar de umblat, mulțumesc lui Dumnezeu, umblu şi-acu'...

— De ce ?

Bătrînul oftă amărît :

— Năravul ! Mă încuie fiică-mea în odaie, mă păzesc nepoții, însă tot o şterg. Iau frumos dimineața România liberă, bifez anunțurile şi umblă sănătos, Crețule, şi caută, că altă treabă n-ai !

— Ce căutați ? întrebă Dana Săraru.

Hanibal Crețu se asigură că nu-l aude menajera apoi şopti, făcînd şmechereşte cu ochiul

— Ce să caut, coniță ? Nu caut nimic. Mă uit. Mai schimb o vorbă, mai o țigară... Trece timpul. Nu pot, oameni buni, să stau în casă ! Mă plictisesc... Mă plictisesc de moarte !

Rîseră toți, cu excepția lui Haralambie Blendea. Bătrînul bea făcînd abstracție de ceilalți.

Alexandru Vasiliu-Dobrogea se întoarse spre Dana Săraru :

— Mă întreb ce v-ar interesa să cumpărați... Probabil o bijuterie.

— Cum ați ghicit ?

— Cu şaptesprezece ani în urmă puteați cumpăra o brățară pe mai nimic. Se pare însă că pe atunci nici nu vă născuserăți...

Complimentul alunecă pe lingă Dana Săraru fără s-o atingă.

— Acum, toți s-au obrăznicit. Cer nişte prețuri... Sa ridică : Scuzați-mă, am uitat să mă prezint : Alexandru Vasiliu-Dobrogea. Romancier...

Dana Săraru îngînă convențional :

— Îmi pare bine.

Bob Voicu înclină scurt capul şi se adresă femeii cu ochi de peruzea :

— Aş dori un pahar cu apă.

Pretextul de a evita cunoştința era străveziu, dar scriitorul nu se formaliză. Îi informă ce acluziții a făcut în ultimul timp, cît de ocupat este, emise cîteva considerații despre pictura modernă, şi desființă în treacăt poeții contemporani. Vorbea mult, afectat, cu

divagații plicticoase. Proteza dentară îi clănțănea oribil, împroşcînd saliva.

Hanibal Crețu se apropie de menajeră, zîmbind dulce, şi îi şopti ceva. Femeia arătă una din uşi. Bătrînul părăsi precipitat încăperea.

Alexandru Vasiliu-Dobrogea îşi privi ceasul :

— Aproape opt !

Şi, dintr-o dată. Bob Voicu avu sentimentul pericolului. Semnalul de alarmă, care-l avertiza întotdeauna, se declanşase brusc. „Da, ceva nu e în regulă !"

Se uită atent la fiecare : Dana Săraru surîdea enigmatic. Haralambie Blendea privea sticla goală, bolborosind nedesluşit. Femeia cu ochi de peruzea îşi făcea de lucru în antreu, supraveghindu-i prin uşa întredeschisă. Scriitorul renunțase la conversație. Se plimba prin încăpere, cu mîinile la spate. Hanibal Crețu adormise, probabil, în baie.

Se auzi zgomot de cheie introdusă în broască şi oamenii răsuflară uşurați. Alexandru Vasiliu-Dobrogea murmură acru :

— În sfîrşit !

în prag apăru un tînăr superb, desprins parcă dintr-o reclamă. Suplu şi înalt, îmbrăcat impecabil, bărbatul de

gaja o liniște reținută. Avea trăsături certe, ochii albaştri, reci. Inventarie rapid lumea din salon şi instinctiv făcu un pas înapoi :

— Ia te uită ! Ce surpriză !

Oamenii îl priveau uluiți. Dana Săraru deschise gura, dar fu incapabilă să articuleze un singur sunet. Alexandru Vasiliu-Dobrogea rămase cu mîna în aer într-un gest nedefinit. Haralambie Blendea încremenise cu sticla aplecată deasupra paharului. Alcoolul cădea pe parchet clipocind. Bob Voicu stinse mecanic țigara :

„Nici de astă dată nu m-am înşelat !"

Tînărul încrucişă brațele la piept :

— Da, asta zic şi eu surpriză... Ce doresc domnii ? Doamna ?

Menajera se pierdu în explicații :

— Sînt... sînt cumpărători... Anunțul...

Noul sosit o expedie cu un gest scurt.

Femeia dispăru în bucătărie. Ochii verzi ai Danei Săraru împroşcau venin. . Izbucni, mocnit, cu ură :

— Ticălosule !

Bob Voicu se ridică în picioare. Un arc întins la maximum. Spuse rar, apăsat :

— Totul se plăteşte, domnule Titel Georgescu ! Iar scadența vine întotdeauna atunci cînd te aştepți mai puțin.

Alexandru Vasiliu-Dobrogea apucă un sfeşnic greu. Înaintau împresurîndu-l din toate părțile. Tînărul scoase repede un cuțit, strigînd răguşit :

— Care se apropie îl spintec !

Sună telefonul. Titel Georgescu întinge mîna după receptor, fără să-i slăbească din ochi :

— Alo ! Da eu... Vă rog să reveniți mai tîrziu.

Brusc lumina se stinse.

— Rămîneți pe loc ! Ră... A !

Se auzi un geamăt înfundat, zgomot de mobile răsturnate, paşi precipitați spre ieşire. Apoi se aşternu liniştea.

Femeia cu ochi de peruzea orbecăi de-a lungul pereților căutînd comutatorul. Renunță şi aprinse un chibrit, încăperea era goală. Titel Georgescu zăcea pe parchet cu țeasta sfărîmată. Ținea receptorul în mînă...

II.Dincolo de uniformă

Mergeau la braț străduindu-se să nu-şi calce umbrele, negre, dense, apoi din ce în ce mai palide pe măsură ce se apropiau de felinare. Dar umbrele se strecurau sub tălpi cu vicleşug, rămîneau în urmă şi deodată se întindeau deşirate de-a curmezişul trotuarului. Rîdeau. Rîdeau şi umbrele în hohote lungi, amplificate de străzile pustii. Flori, regina-nopții, se furişau printre gratiile gardului. „Ioana, florile n-ar trebui puse după gratii, " „Dă-le drumul!" Rupse una şi i-o oferi. Cîinele țîşni atunci din spatele gardului, lătrînd furios.

O luară la fugă. Alergau din răsputeri, aruncînd în urmă priviri înfricoşate. Clinele se transformase într-o maşină mică, de tinichea, aşa cum au copiii. In dreptul felinarelor maşina îşi amplifica proporțiile. Motorul mergea, pneurile muşcau trotuarul. Regina-nopții din mîna Ioanei devenise o floare a soarelui, enormă, grea. „Arunc-o, Ioana !" „Nu, dragul meu, florile nu se aruncă !" Apoi asfaltul începu să se topească. Cu fiecare pas picioarele se împotmoleau. „Fugi, Ioana. Fugi l"

Maiorul Grigore Pătraşcu sări din pat strigînd. Avea cămaşa udă de transpirație. Îşi simțea inima zvîcnind dureros şi îşi apăsă pieptul cu amîndouă mîinile :

„Coşmarul !... Coşmarul ăsta îngrozitor !"...

Fetița se trezise şi plîngea. O luă în brațe.

— Nina, îngeraşule, linişteşte-te ! Eşti cu tăticu'...

— De ce... de ce țipi aşa în fiecare dimineață ?

îşi ştergea lacrimile cu pumnii mici. Maiorul îi sărută obrajii, mîinile, părul, îngînînd :

— Gata, nu mai strigă tăticu'... Gata, Nina, gata... Străbătu odaia în lung şi-n lat, legănînd-o încetişor. Dormi, Nina. dormi draga mea...

— Ni mergem la Tanti Elvira ?

— Ba da, îngeraşule, dar e încă devreme.

— Nu-i devreme !...

— Dacă zici tu... Uite, ne spălăm frumos, mîncăm ceva şi mergem. Bine aşa ?

— Da. o puse în pat şi intră în baie, aprinzîndu-şi o țigară, Mîinile îi tremurau. Oglinda reflecta im chip tras, cu cearcăne adînci, care-i devorau orbitele.

— Nina, ce-i ducem lui tanti ?

— Bomboane de ciocolată...

Mergeau aşa cum obişnuiau ei să meargă, ținîndu-se de mină. Fetița strîngea degetul maiorului, încercînd să-şi potrivească paşii. Purta ochelari de corecție, codițe cu funde mari, roşii, pardesiu bleumarin cu nasturi marinar şi ciorapi albi trei sferturi. Se opri cu

piciorul suspendat in aer:

— Mi-ai îmbrăcat ciorapii pe dos, tăticule...

Avocatul Anton Pătraşcu, fratele maiorului, puse ceştile de cafea pe masă :

— Te rog s-o scuzi pe Elvira... Nu se simte bine. Spune-mi, Nina, tu chiar nu vrei nimic ?

Fetița măsură lung cutia cu bomboane:

— Nimic...

Avocatul izbucni în rîs :

— Iartă-mă ! Am uitat... Începu să desfacă ambalajul. Ei, dă-i drumul, Grigore !

Maiorul tuşi uşurel, dregîndu-şi glasul :

— Mi-a plecat femeia de serviciu. Ştii... Voiam să te întreb, mă rog, s-o întreb pe Elvira, dacă poate să țină copilul o zi, două, pînă aranjez ceva...

— Auzi vorbă ! Sigur că da ! Se uită instinctiv spre uşa dormitorului, apoi adăugă mai puțin entuziast; Ce să aibă împotrivă ?

— Ştiu eu ? Oricum, e mai bine să vorbeşti cu ea.

— Fii serios !

— E mult mai bine !

Anton Pătraşcu ridică din umeri :

— In sfîrşit...

Intră în camera alăturată. Maiorul îşi aprinse o țigară plivind absent lichidul negru din ceaşcă. In dormitor se auzeau şoapte precipitate, apoi dintr-odată izbucni vocea iritată a Elvirei :

— Şi ce vină am ? Sigur, înțeleg nenorocirea, îl compătimesc, totuşi... Te rog să nu insişti I Vrei să facem din casă orfelinat ?

Maiorul se întunecă. Țigara i se frînse între degete. Fetița se apropie şi-i apucă de mină. Avea ochii umezi :

— Hai, tăticule...

încheie pardesiul pînă la ultimul nasture, îşi ridică gulerul şi se aşează pe bancă. Privea mestecenii subțiri, învăluiți într-o lumină tulbure, cum îşi leapădă frunzele, apoi aleea pustie. Nina se juca sărind într-un picior peste

liniile şotronului. Descoperi într-un tufiş o maşină de tinichea uitată de vreun copil şi o răsuci i>e toate părțile. Ii lipseau roțile din față, dar putea fi trasă de o ață.

Maiorul se întoarse. Văzu maşina mică înaintînd nesigură în spatele copilului şi tresări :

— Arunc-o, Nina !

Fetița se opri clipind nedumerită.

Nina muşca din covrig suspinînd. Lacrimi mari. grele, îi alunecau pe obraji, aburindu-i ochelarii...

— Nu vreau la cămin, tăticule !

Maiorul Pătraşcu îşi simți inima ghem dureros, dar continuă drumul. Uitase să rărească paşii şi fetița alerga ținîndu-l de deget cu disperare :

— Ce-mi trebuie mie alți copii ? Nu-mi trebuie, tăticule. Mai bine ne jucăm împreună... Sau mă joc singură. Stau acasă şi nu plîng. Nu plîng, tăticule...

Se despărțiră greu. Ajuns în stradă, maiorul costată că-i lipseşte un nasture. I-l rupsese Nina, agățîndu-se de el cu amîndouă mîinile...

Maiorul mergea agale spre Sf. Gheorghe, coborî pe Lipscani, străbătu labirintul de străduțe. Şelari, Şepcari, Gabroveni, cercetînd atent chipurile trecătorilor. Întîlni cunoştințe vechi, infractori cu ani grei de penitenciar. Unii se răsuceau pe călcîie topindu-se pur şi simplu, alții îl salutau jovial :

— O mie de ani pace, şefule !

In dreptul unei berării se auzi strigai :

— Dom' Pătraşcu !

Îl interpelase un ins mărunt, brunet, cu ochi gălbui, — A ! Fane Scurtu'...

— Zis Şapte-Mîțe. Dar acu' s-a zis cu „zisu", dom' Pătraşcu. Gata ! M-am lăsat !

— Serios ?

— Pe sănătatea mea ! Păi ce, m-ați mai văzut pe ia dumneavoastră ?

— Nu te-am văzut, Scurtule. Surise : Hai să luăm una mică ! Fac cinste.

Berăria era aproape goală. Se servea numai

vin la trei sferturi şi coniac de 18 lei suta.

— Ne deterăm naibii...

Gustau alcoolul cu înghiţituri mici. Maiorul îl cunoscuse, de mult, în primii ani de meserie. Şapte-Mîţe prăduia cartierele de blocuri după metoda veche, dar eficace, a hoţilor „de bună dimineaţa" : prindea de cu seară o pisică, o punea într-un sac şi spre ziuă, cînd gospodinele îşi întindeau pe balustrada balcoanelor aşternutul, hoţul scotea pisica şi o arunca în direcţia obiectivului vizat. „Complicele" agăţa cu ghearele pătura sau plapuma femeii şi cădeau împreună... Aşa îşi căpătase porecla. Ulterior, Şapte-Mîţe evoluase, folosind procedee moderne, care-i sporiseră anii de penitenciar.

— Mă bucur pentru dumneata, Scurtule. Şi-acum ? Munceşti, munceşti ?...

— Muncesc, dom' Pătraşcu, muncesc din greu.

— Adică ?

— Bat la tobe. Văzu nedumerirea maiorului şi adăugă: M-am reprofilat i>e muzică. Artist,

carevasăzică ! Să veniți într-o seară la Izvorul tămăduirii. Aşa-i spunea pe vremuri, cînd ținea localul Take Dobriceanu... Acu-i zice Zări noi, dar oamenii tot cu tămăduirea îi dau. Veniți cu doamna...

Parcurse încă o dată, stradă cu stradă, centrul comercial, apoi ieşi în bulevard, cercetînd mulțimea.

„Dau eu de tine, băiete !"

Îl descoperi o oră mai tîrziu, pe bulevardul Magherul. Un bărbat cu alură de atlet, îmbrăcat într-o haină din piele de căprioară bej. Ducea la braț o fată nostimă, rîzînd hine dispus. Pătraşcu îşi scoase pălăria :

— Bună seara, domnule Gică !

— Am onoarea !

înțelese semnul maiorului. Ceru scuze fetei şi se apropie iritat :

— Uite ce e, şefule, eu unul...

— Uşurel, Gică Psaltire, uşurel ! îl măsură admirativ din creştet pînă-n tălpi :

— Ştii că nu-ți vine rău haina ?

— Pentru asta m-ați oprit din vrăji ? ! ?

— Da, da, parcă-i turnată pe dumneata. Făcu o pauză, apoi adăugă : Mie mi-era strimtă...

Omul păli. Zimbi strîmb :

— Cum adică, vă era strimtă, domnule maior ?

— Mă cam ținea la umeri... Oftă : Bine, nefericitule, tocmai mie ți-ai găsit să-mi uşurezi dulapul ?

— Cum adică... Vai de mine !

— O suceşti strîmb, Psaltire ! Ai lăsat amprente.— Domnule maior...

— Ți-aduci aminte ce ți-am spus ultima dată ?

— Că n-am talent...

— N-ai ! Nu-i de dumneata meseria asta, măi omule ! Te încăpățînezi degeaba, ascultă-mă pe mine !

Hoțul îşi frîngea înnebunit mîinile :

— Aveți dreptate, dom'-maior. Mare păcat ! Azi mă logodisem...

Pătraşcu aruncă fetei o privire scurtă :

— Ştie ?

— Doamne fereşte ! Adăugă moale : Acu', dacă mă priponiți, s-a zis !

îl podidiseră lacrimile.

Maiorul îşi frecă bărbia pe gînduri :

— Unde vă duceați ?

— La Ambasador. Oricum, zi mare... Vin şi babacii.

— Mda. Uite ce e. Psaltire, cred că m-am înşelat. Pînă mîine la prînz voi primi, sînt sigur, ce-mi lipseşte... Ce zici ? Voi primi ?

Hoțul clipi des, neîncrezător :

— Cum adică... Se lumină dintr-o dată : Mulțumesc, dom' maior ! Mulțumesc din suflet !

Dădu să plece.

— Psaltire !

— Da, dom' maior.

— Ai grijă să nu-mi pătezi haina...

Ascuns în spatele unui castan, maiorul

Pătraşcu urmărea joaca capiilor. Nina sta singură pe o bancă, în fundul curții. Din cînd în cînd desfăcea pumnul ca să se

încredințeze că nasturele e acolo, apoi ochii i se agățau de portiță.

Zvîrli cartea, incapabil să se concentreze. Privirea îi rătăci prin odaie. Păpuşile fetiței rînduite cu grijă într-un colț, ursul de catifea îmbrăcat în rochia verde a Ioanei...

Imaginile se suprapuseră.

...Întîrziase în seara aceea peste ora obişnuită. Geamurile erau întunecate. A urcat scăririle îngrijorat. Odaia era goală. I-a pîndit mult timp întoarcerea sprijinit de fereastră... Apoi... Simțise o mişcare sub pat... Mîneca rochiei verzi se mişcă încet.

„Ai pierdut ceva. Ioana ?"

Femeia ieşi spăşită :

„Am vrut să văd ce faci cînd eşti singur..."

„Eşti nebună !"

„Nu, dragul meu. Îndrăgostită !"

întoarse brusc capul. Avu senzația ciudată că pereții se apropie sufocînd încăperea...

Pereții reci şi ostili...

Sticla de coniac rînjea îmbietoare. Întinse mîna s-o apuce, renunță apoi repetă gestul

Nu ! Dacă încep să beau, sînt pierdut !"

Telefonul interveni izbăvitor.

— Da... Spune. O crimă ? Strada Silvestru 139 bis, etajul 1. In regulă !

III.Un caz ciudat

Abia la a treia încercare Dana Săraru reuşi să introducă cheia în broască. Mîinile îi tremurau îngrozitor. Se asigură încă o dată că nu a urmărit-o nimeni, pătrunse în apartament şi se prăbuşi într-un fotoliu şoptind ;

— Doamne Dumnezeule, ajută-mă !

Lumina felinarului desena pe pereți umbre ciudate. Dana Săraru trase perdelele şi aprinse veioza. Îşi sur

prinse chipul în oglindă : o mască lividă cu tonuri verzui. Tresări violent. Suna telefonul. Se hotărî să nu răspundă, dar după două minute nu mai suportă apelurile încăpățînate şi ridică receptorul.

— Alo !

Interlocutorul rîse lung înainte de a întreba :

— Cum a decurs vizita de astă-seară, doamnă ?

Dana Săraru înlemni. Recunoscu vocea necunoscutului care-i recomandase, cîteva ore mai devreme, adresa din strada Silvestru. Îngînă fără convingere :

— Cred că ați greşit numărul...

— Credeți oare ? Altădată, în împrejurări oarecum asemănătoare, ați dovedit mai multă stăpînire de sine. Mă înşel ?

— Cine... cine sînteți dumneavoastră ?

— Omul care scoate castanele din joc cu mîna altuia ! Izbucni din nou în hohote de rîs : Nutresc convingerea că m-am exprimat destul de plastic.

Dana Săraru înțelese dintr-o dată. Retrăi momentul cînd Titel Georgescu intrase în salon. Beţivul încremenise cu sticla în mînă... Scriitorul se ridicase amenințător, apucînd un sfeşnic... Tînărul cu alură de englez care constata că totul se plăteşte, ... Ea...

„Hm ! Drăcească treabă !"

Necunoscutul scăpase de un duşman, folosind mîna altuia.

— Exact, doamnă. Fiecare din dumneavoastră aveați suficiente motive să doriți moartea amicului nostru comun... Efortul meu a constat în a vă facilita întîlnirea. Mărturisesc, ați depăşit aşteptările. Bănuiam că unul sau altul va pîndi un moment mai prielnic, fără martori, dar se vede treaba că erați grăbiți... În sfîrşit, ce-i făcut e bun făcut !

Continua să se amuze. Dana Săraru simți.un nod dureros în gît. Bîlbîi :

— Ce vreți de la mine ?

— Dintr-o curiozitate pur tehnică, aş dori să ştiu cine 1-a ucis. Dumneavoastră, doamnă ? N-ar fi prima dată...

Rîse. Dana Săraru trînti receptorul şi îşi cuprinse capul în palme.

*

Alexandru Vasiliu-Dobrogea pîndea din spatele draperiei. Văzu sectoristul apropiindu-se de uşa blocului şi pentru o clipă inima încetă să-i bată. Broboane mari de transpirație îi alunecau pe obraji. Îşi imagină febril mişcările omului în uniformă : „Consultă lista locatarilor... Acum urcă... Sînt 22 de trepte... Cel mult într-un minut e aici..."

Minutul trecu, apoi al doilea, al treilea... Începu să spere. Atunci sună telefonul. Se tîrî spre aparat dîrdîind din toate încheieturile :

— Alo !

Auzi un hohot de rîs, urmă o pauză, apoi cineva se interesă :

— V-a plăcut tabloul de Băncilă ?

Bătrînul îşi .aminti convorbirea de dimineață. Spuse iritat :

— Domnule Petrescu, te-aş ruga ca pe viitor

să faci glume ceva mai reuşite !

— Am să mă străduiesc. Apropo, v-aţi pierdut complet capul. Întîmplător mă plimbam astă-seară pe strada Silvestru şi v-am văzut ieşind în fugă de la o anumită adresă cu un sfeşnic în mînă. Aş putea paria că avea urme de sînge... Aş putea paria de asemenea că încă nu v-aţi descotorosit de el. Poliţia obişnuieşte să facă tot felul de corelaţii ciudate şi rezultatul lor nu sînt deloc convins că v-ar avantaja. Aşadar, ascultaţi-mi sfatul, domnule Dobrogea ! Ascundeţi arma crimei cit mai departe de locuinţa dumneavoastră.

Izbucni în rîs şi închise., .E nebun !" conchise bătrînul. Văzu pe masă sfeşnicul şi se rezemă moale de speteaza fotoliului.

„Cum naiba a ajuns aici ? ! Da, are dreptate..." îl înveli într-o bucată de ziar, îmbrăcă pardesiul din mers şi părăsi apartamentul.

*

Haralambie Blendea puse sticla la gură, bău pe nerăsuflate, apoi vărsă cîteva picături peste frunzele galbene împrăştiate jur împrejurul băncii, mîrîind răguşit :

— Odihneşte, Doamne, sufletul robului tău...

Trecătorii priveau spectacolul oferit de bătrîn clătinînd din cap cu înțelepciune. Un bărbat între două vîrste se opri cercetîndu-l surprins. Spuse încet femeii care-l însoțea

— Formidabil ! Ştii cine-i ăsta ? Profesorul Haralambie Blendea !

*

— Tu eşti, bunicule ?

Hanibal Crețu nu răspunse. Urcă scara cu precauție călcînd la îmbucătura treptelor, pătrunse în odaie şi răsuci cheia de două ori. Telefonul prinse să sune, dar bătrînul nu-l auzi. Îşi privea hipnotizat mîinile. Erau pline de sînge.

*

Aprinse o țigară şi se aşează în fotoliu reflectînd :

„Individul care a regizat întîlnirea cunoaşte trecutul relațiilor mele cu ticălosul. Dacă miliția ajunge la el, ceea ce e puțin probabil — omul a acționat din umbră — cu siguranță va ajunge şi la mine. In consecință, pentru orice eventualitate, trebuie să dispar. Identificarea pe baza portretului făcut de menajeră sau de ceilalți patru, practic e imposibilă... Doar o coincidență idioată... O întîlnire neprevăzută cu unul sau cu altul... Ar mai fi amprentele... Ce obiecte am atins ? Clanța ? Nu ! La sosire mi-a deschis femeia cu ochi de peruzea... La plecare, scriitorul... Paharul şi scrumiera le-am luat... Deci e în regulă !" Se pocni peste frunte : „Fotografia ! Fotografia aia idioată făcută la mare ! Precis a păstrat-o !"

Bob Voicu stinse țigara şi se ridică :

„Trebuie s-o recuperez ! E riscant, dar altă soluție nu există !

*

Menajera îşi revizui machiajul, îşi potrivi cutele chimonoului şi părăsi dormitorul cu mers de regină.

„Totul e să-mi păstrez calmul ! în definitiv nu ştie şi s-ar putea să nu afle niciodată..."

Maiorul o aştepta în hol. Sorbea cafeaua privind fascinat interiorul :

— Felicitările mele, doamnă ! Aveți o casă superbă.

Femeia cu ochi de peruzea schiță un surîs palid :

— Meritul e cel mult al soțului meu, generalul Sima. Nu i-au plăcut jocurile de noroc... În orice caz, mulțumesc pentru amabilitate.

— Dacă am reținut bine, numele dumneavoastră este Letiția Sima.

— Da.

Maiorul încerca să descifreze semnătura de pe o pînză în ulei, un buchet delicat de

lăcrămioare :

— Vă ocupați de pictură ?

— A ! Un capriciu. După moartea generalului, am traversat o perioadă grea. Nu din punct de vedere material, firește, tata era armator în Brăila. Vă imaginați... Pur şi simplu nu ştiam cum să-mi umplu timpul.

— Păcat. Aveați toate şansele, să reuşiți.

Letiția Sima îi aruncă o căutătură iute. Maiorul aprinse o altă țigară, bău ultima picătură de cafea, apoi puse încet, cu grijă, ceaşca pe masă :

— Excelentă. Mulțumesc.

O privi un timp surîzînd.

„Femeia asta n-a fost o mironosiță ! Cîți ani să aibă ? Şaizeci, şaizeci şi doi... Încă transpiră patima."

— Aşadar, victima locuieşte la dumneavoastră din anul 1972...

— I-am închiriat o cameră. Părea un om liniştit, cu educație... Făcu o mică pauză apoi adăugă : De... aşa părea...

— Trebuie să înțeleg că ulterior v-ați revizuit

impresiile ?

— Într-un fel. Desigur, a continuat să fie amabil şi îndatoritor, totuşi...

— Totuşi ?

Letiția Sima ridică din umeri, scuzîndu-se parcă :

— Ducea o viață oarecum dezordonată pentru anii ăştia, domnule maior. Chefuri prelungite, întoarceri repetate în zori şi, ce-i mai ciudat, nu avea un serviciu propriu-zis.

— într-adevăr, ciudat ! Bănuiți cum îşi cîştiga existența ?

Femeia ezită. Spuse moale, lăsîndu-şi privirea in jos :

— Nu...

— Sînt chestiuni pe care un om cu bun simț le poate sesiza fără să se uite pe gaura cheii, iar pe dumneavoastră zimbi — nu vă văd într-o asemenea postură.

— Sînteți amabil. Ştiu eu ce să vă spun ? Firește, mi-am pus întrebarea, dar pînă astă-seară traduceam totul prin abilitate. Există, au existat întotdeauna oameni practici, capabili

să scoată bani din piatră seacă, rămînînd totuşi în limitele unor reguli de convieţuire unanim acceptate : intermedieri, idei strălucite, colaborări şi aşa mai departe, în consecinţă, l-am tratat ca pe un tînăr onest, care evită condica şi în general exigenţele unui program de muncă organizat.

— Pînă astă-seară ! preciză maiorul.

Letiţia Sima se crispă uşor.

— Da... Am dat un anunţ la Mica Publicitate că vînd anumite obiecte din casă şi pe la ora şapte s-au prezentat cîţiva amatori... Ceva mai tîrziu, s-a întors şi chiriaşul meu. Ei bine, domnule maior, cînd oamenii aceştia au dat ochii cu el, am avut senzaţia că văd un monstru. Da, da, ăsta-i termenul. Nu au lipsit nici invectivele... S-au ridicat toţi, ca la un semnal, gata să-l sfîşie. Ce expresii ! Ce chipuri. Dumnezeule ! Domnul Georgescu a scos cuţitul... Surise amar : Am înţeles, în sfîrşit, cui închiriasem camera...

Maiorul trase adînc fumul de ţigară :

— Apoi ?

— Apoi cineva a stins lumina şi l-au...

îşi acoperi faţa. Pătraşcu întrebă încet:

— Credeţi că a fost o crimă colectivă ?

— Ştiu eu ? Cert e că fiecare dintre ei ar fi dorit să-l ucidă. Dacă aţi fi văzut cum îl priveau...

Maiorul lăsă ţigara pe marginea scrumierei şi îşi împreună mîinile :

— În concluzie, lucrurile ar sta cam aşa : aţi dat un anunţ la ziar şi primii cumpărători care sosesc recunosc .în chiriaşul dumneavoastră un duşman de moarte. Cîteva minute mai tîrziu, domnul Georgescu e asasinat. Nu vi se pare bizară coincidenţa ?

— In ce sens ?

— Din atîţia amatori de chilipiruri s-au grăbit să vă viziteze tocmai cunoştinţele

victimei ?

Letiţia Sima îşi reprimă o exclamaţie :

— Aveţi dreptate. La aspectul ăsta nu m-am gîndit. De fapt, nu toţi au venit cu intenţia să cumpere. Unul dintre ei, un bătrîn neglijent şi beţiv, susţinea că a adus cărţile care mă

interesează. Cum eu nu-l solicitasem, am presupus...

— De ce v-ați oprit ?

Femeia cu ochi de peruzea își îngustă privirea :

— Surpriza a fost reciprocă ! Vreau să spun că nici chiriaşul meu nu se aştepta să-i întîlnească. Atunci ? Cine i-a indicat bătrînului adresa ?

— Raționamentul este exact, există un regizor... Şi acum am să vă rog să fiți foarte atentă

doamnă. Vorbiți-mi despre vizitatorii dumneavoastră fără să omiteți vreun amănunt. Este extrem de important pentru mine. Dacă nu aveți nimic împotrivă, v-aş propune să începeți în ordinea sosirii.

Letiția Sima îşi concentră privirea, undeva în chenarul covorului :

— Întîi a sunat femeia... O femeie tînără, între douăzeci şi douăzeci şi cinci de ani. Frumusețe de portiță...

— Adică ?

— Total lipsită de distincție. Ovalul feței perfect, nasul cîrn. buzele plăcut arcuite, dar îi lipsea acel je ne sais quoi, dacă înțelegeți ce vreau să spun...

Maiorul surise :

— Mă străduiesc...

— Pentru un ochi avertizat e suficientă o singură privire ca să ghicească din ce mediu provine. Există elemente care nu pot fi trucate. Din păcate, bărbații nu-şi prea bat capul cu asemenea chestiuni, mai ales cînd înfloreşte liliacul...

— Poate că aveți dreptate.

— In sfîrşit... ce-ar mai fi de spus ? Da ! Avea ochi verzi, uşor depărtați, cu ceva murdar în privire... Privirea care mărturiseşte la fiecare fluturare a pleoapelor că a descifrat toate enigmele nopților de dragoste... Artificiile obişnuite : zîmbet sexy, tăcere studiată, răspunsuri în doi peri. Fac impresie, cel puțin intrigă. Cosmetice străine : pudră excelentă, parfum madame Rochas, lucruri din pachet şi o expoziție de bijuterii, toate autentice.

Niciodată decorația excesivă n-a constituit o dovadă de bun gust...

Locotenentul Brumă apăru în prag :Aş vrea să arunc o privire în dulapul victimei, dar e încuiat. N-aveți cumva cheia ?

Letiția Sima ridică din umeri.Nu ştiu. Nu cred. Să vi le dau pe ale mele.

— Dacă sînteți amabilă.

Răspunse privirii maiorului printr-o clătinare a capului şi o urmă pe bătrînă.

Rămas singur, Pătraşcu încerca să compună imaginea fetei „cu zîmbet sexy, lucruri din pachet şi o expoziție de bijuterii". Dar în fața ochilor îi stăruia altă imagine : voiajul lui de nuntă...

...în vagonul de clasa II-a era cald. Ioana îşi scoase jacheta.

Avea o rochie bleu, fără mîneci. O prinsese de umeri. Perechea de vizavi, doi soți în vîrstă, îşi ridicaseră bărbiile privind ostentativ pe fereastră. Ieşiseră pe culoar: „Unde-i bagajul tău, Ioana ?" Abia atunci observase. In plasă era doar valiza lui, modestă, din carton. Ioana

scosese limba : „N-am bagaj". „Dumnezeule ! La Sinaia plouă în fiecare zi. Cum naiba ți-ai uitat lucrurile ?'. „N-am lucruri, dragul meu !"

Se bosumflase aşa cum se bosumflă acum Nina. La Sinaia îi cumpărase o umbrelă şi nişte bocanci... Ioana desena în fiecare dimineață cîte un model de haine : „Uite, acum îmbrac un costum alb cu o eşarfă roşie. Diseară voi pune rochia de tafta bleumarin, cu trandafiri roz... Sau poate o preferi pe cealaltă ?" Şi schița o siluetă cu fusta despicată, în pas de dans. Toate siluetele Ioanei dansau...

„Am cea mai bogată garderobă din lume, dragul meu ! Şi tu te plîngeai!"

Se întorseseră în Bucureşti pe la sfîrşitul lui august. In garsoniera mică de pe Smîrdan îi aştepta o somieră cu arcurile desfăcute şi un aparat de radio.,, Nu-i nimic, dragul meu. Pînă ne soseşte mobila rezolv eu problema !"

Muncise cîteva zile zugrăvind pereții. Vizavi de pat desenase un scrin elegant, Louis XV, iar deasupra o pendulă grațioasă rococo. In colț, un bar chinezesc, pe zidul opus o lampă cu

tijă, rafturi florentine pentru cărți, un tablou cu semnătura clară : Da Vinci... " Odaia goală căpătase un aer halucinant, dar... nu mai era goală...

Ioana tremura :

„E frig la noi ! Firește, am uitat să desenez soba..."

Maiorul alungă gîndul. Privi încă o dată mobilierul scump, risipit cu gust şi, ciudat, nu i se mai păru frumos.

Letiția Sima se întoarse.

— Am reuşit să găsesc cheia potrivită... Despre ce vorbeam ?

— Despre fată. Spuneați că v-a impresionat neplăcut excesul de bijuterii...

— Cert e că avea bani. Deşi purta verighetă, aş înclina să cred că nu e căsătorită. Sau, nu mai e. Afişa un aer de independență pe care nu-l arborezi în nici o căsnicie, indiferent de relațiile dintre soți. Există totuşi un stigmat... Cel mult o întreține cineva.

— De ce nu s-ar întreține singură ?

— Purta bijuterii în valoare de zeci de mii !

Nu, nu exagerez. Ultimii ani i-am trăit din vînzarea lucrurilor, şi credeți-mă, ştiu să prețuiesc o brățară sau un inel. Briliant de trei-patru karate, safir de Ceylon, topaz brule, brățară în scîntei de diamante. Mi-amintesc că m-am întrebat cum riscă să intre într-o casă străină cu un magazin de bijuterii pe ea. Ei bine, a om de artă nu călca, a savant şi mai puțin, iar dintr-un salariu obişnuit nu ajun la asemenea performanțe.

Maiorul notă ceva într-un carnet :

— In principiu, cam aşa e.

— Ar mai fi un amănunt care s-ar putea să vă intereseze : monograma de pe poşetă.

— Ați reținut inițialele ?

— Da. La început am crezut că sînt ale mele : L.S. De fapt erau D.S.

*

— Eşti nebună ! Ce rost are să-l vopseşti ? Blond platinat I Toate casierițele poartă...

Dana Săraru scutură sîcîită capul. Privi chipul fetei, rotund, inexpresiv, îşi muşcă buzele : — Trebuie să mă dau la fund, Lily ! Iți spun lucruri pe care nici mamei nu i le-aş mărturisi. Sper să nu regret...Sîntem prietene, ce naiba ? Totuşi, nu înțeleg...

De ce să te dai la fund ?

— Trebuie să dispar cît mai repede ! Să-mi schimb înfățişarea ca să nu mă recunoască nimeni... Ascultă ! Improvizează, febril, ferindu-şi ochii : Anton ştie că mă întîlnesc cu George.

— Vai de mine ! De unde ?

— N-are importanță. Iți dai seama ce poate să iasă ? A cheltuit cu mine enorm... Şi dacă nu m-ar fi avertizat... E în stare să mă desfigureze...© să mă caute. Precis o să mă caute Închipuieşte-ți că ne întîlnim întîmplător pe stradă...

— Şi atunci ?

— Îmi vopsesc părul, îmi pun ochelari, renunț la bijuterii şi în general evit să ies, cel puțin un timp. Ii apucă mîinile, învăluind-o cu o privire caldă : Pot să stau la tine o

săptămînă, două ?

*

Bătrînă se ridică şi împinse măsuța cu băuturi în apropierea maiorului :

— Scuzați-mă. Sînt extrem de tulburată... Serviți ceva ?

— Nu, mulțumesc. Poate mai tîrziu. Cercetă sticlele, învîrtindu-le uşurel de dop. Spuneți-mi, doamnă, le-a atins cineva ? Mă gîndesc, firește, la vizitatorii dumneavoastră.

— Bătrînul cu cărțile. A golit sticla de gin. Sigur, nu contează... Un nefericit care va sfîrşi într-un şanț, sînt convinsă. Pe chip i se imprimase expresia aceea specifică a alcoolicilor înveterați, iar pe mîini îi apăruseră ghioceii morții. Francezii le spun altfel: Les fleurs du tombeau. Nu-şi putea desprinde ochii de la măsuța cu băuturi... Şi totuşi omul ăsta a fost cineva. Am schimbat doar cîteva

cuvinte la intrare. Suficient ca să-mi dau seama cu cine am de-a face.

— Vă felicit.

— Un intelectual, fără discuție, decăzut la modul cel mai trist. Avea hainele rupte, pătate şi mototolite, deşi din stofă excelentă. Singurul obiect relativ nou era încălțămintea : o pereche de tenişi...

— Tenişi în noiembrie ?!

— Amănuntul nu-l deranja, dimpotrivă, se simțea foarte bine.

— Vreți să spuneți că nu-l interesau opiniile celorlalți ?

— Absolut deloc.

— Unde a stat ?

— Aici, pe canapea. Băuturile erau alături.

Maiorul îşi notă în carnet :

— Intelectual, alcoolic... 60—65 de ani, poartă tenişi.

— Un amănunt care, după părerea mea, ar putea să vă pună pe urmele lui.

— Nădăjduiesc.

*

Haralambie Blendea trecu în revistă prețurile, scoase din buzunar un pumn de bancnote mototolite, le numără, apoi pătrunse în magazin. Ieşi peste cîteva minute cu un pachet la subțioară. Purta o pereche de pantofi noi, ieftini, cu talpa din microporos...

*

— O clipă, doamnă.

Maiorul se ridică şi deschise una din uşi. Locotenentul Andrei Brumă inventaria conştiincios odaia victimei. Îl văzu pe maior şi schiță un gest de neputință :

— Nimic !

— Continuă. Vezi că în sufragerie e o sticlă de gin din care s-a băut. Trimite-o la laborator să-i ia amprentele.

închise uşa şi se apropie de fereastră :

— Vă rog să mă scuzați.

Menajera oftă imperceptibil, apoi îşi trase poalele chimonoului peste genunchii colțuroşi.

Maiorul se crispă :

'E ceva în femeia asta care nu-mi place. Nu-mi place deloc ! Ce anume ?"

_ Tot pe canapea, alături, a luat loc celălalt bătrîn. Cînd i-am deschis nu mi-am putut stăpîni zîmbetul. Am crezut că-i Moş Crăciun. Un moşneag bonom cu o licărire maliţioasă în priviri, trăsături liniştite şi surîs cuminte. Evident, avea mustață şi părul cărunt. Şi pentru ca imaginea moşului din poveste să fie completă, ținea în mînă un baston noduros...

*

Hanibal Crețu ieşi din baie. Nepotul îl privi curios şi începu să rîdă :

— Ce-ai pățit, bunicule ? Apoi tare, bătînd din palme :

Mamă ! Bunicul şi-a ras mustața !

*

Pătraşcu îşi răsuci absent verigheta pe deget :

— M-aţi obişnuit cu un anumit gen de deducţii. Plecînd de la trăsături şi osatură...

Menajera îi aruncă o privire ascuţită, dar nu comentă.

— Bănuiesc — continuă maiorul — că aţi ghicit di» ce mediu pornea.

— Modest, în orice caz. Un slujbaş oarecare.., "

— Pensionar, dacă raportăm la vîrstă. Sînt curios ce ar fi vrut să cumpere.

Femeia cu ochi de peruzea ridică din umeri.

— Mda. Continuaţi.

— La un moment dat m-a rugat să-i arăt unde-i baia. Un minut mai tîrziu, a apărut chiriaşul meu.

— N-a fost de faţă cînd domnul Georgescu şi-a manifestat surpriza ?...

— Nu.

Maiorul îşi frecă bărbia pe gînduri :

— Vorbeaţi de un baston... Bătrînul a intrat

cu el în baie, sau l-a lăsat pe canapea ?

Menajera îşi arcui sprîncenele. Zimbi obosită :

— Nu-mi amintesc. În orice caz după... după nenorocire a avut grijă să plece cu el.

— L-aţi văzut cînd a plecat ?

— Nu. Bănuiesc. Altminteri l-aţi fi găsit... Îşi îndrept sîcîită o şuviţă de păr : Deşi... În sfîrşit, sînt chestiuni care vă privesc pe dumneavoastră...

— Spuneţi, doamnă.

— Nu-i exclus ca altcineva să fi folosit bastonul bătrînului, dacă într-adevăr l-a lăsat pe canapea. E o supoziţie...

— Interesantă. Făcu o mică pauză, alegîndu-şi cuvintele : Ca să fiu sincer, îmi pun mari speranţe în ajutorul dumneavoastră. Dovediţi un spirit de observaţie rar întîlnit, iar sugestiile sînt de-a dreptul remarcabile.

Menajera n privi circumspectă :

— M-aţi înţeles greşit. Nu v-am sugerat nimic. Mi-am permis, cel mult, cîteva observaţii fireşti, imediate.

— Întocmai. În sensul ăsta v-aş ruga să continuați.

— Da... Ar mai fi scriitorul şi ultimul venit...

— Scuzați-mă, de unde ştiți că era scriitor ?

— Aşa s-a recomandat. Nu văd de ce ar fi mințit. Plec de la premisa că hotărîrea de a-l ucide pe chiriaşul meu s-a născut ulterior.

— Procedați înțelept. Într-adevăr, toate datele converg spre o întîlnire regizată de cineva... Cineva care a manevrat totul din culise.

Menajera ezită. Spuse încet, nesigură ;

— Sau din baie... Preciză : Nu e o sugestie, domnule maior...

— Vă faceți scrupule inutile, credeți-mă. Aşadar, scriitorul s-a recomandat...

— Da. Avea im nume destul de complicat, .. In orice caz, am reținut ultima parte : Dobrogea. Ceva în genul George Vasilescu dobrogea. Nu-l chema George Vasilescu, sînt convinsă. Dobrogea în mod sigur. Mi-amintesc că m-am întrebat dacă s-a născut acolo sau e o extravaganță scriitoricească.

— Ați citit ceva semnat de el ?

— Nu. Eu, domnule maior, sînt o femeie de modă veche. Am rămas la Maugham şi Cronin. Chestiune de gust. Nu ştiu cît de înzestrat o fi individul, dar fizic mi s-a părut de-a dreptul respingător. Un moşneag libidinos. Pur şi simplu muşca cu privirea pulpele fetei. Cînd i-am deschis şi l-am poftit să intre mi-a atins — nu întîmplător, vă asigur — sînii cu cotul...

Maiorul îşi ridică privirea. Pe chipul femeii stăruia o altă expresie decît cea cuvenită. Nu era jena bătrînei, ultragiată, ci pudoarea adolescentei care povesteşte în recreație colegelor cum a luat-o de mînă un băiat

— Nu vă mai spun că purta proteză. O proteză proastă, clămpănea oribil. Adăugați părul alb, lavaliera albastră cu buline şi aveți portretul.

*

Alexandru Vasiliu-Dobrogea intră în hol. Oglinda mare, pătrată, îngropată în perete îi

reflecta chipul. tras. Se apropie reflex de cutia pentru scrisori, îşi văzu cartea de vizită şi tresări. „Espece de cretin ! Cine dracu' m-a pus să mă recomand ?" Scoase stiloul şi înnegri cuvintele Dobrogea şi scriitor pînă cînd nu se mai desluşi nici o literă, apoi chemă liftul.

*

— Despre ultimul venit, tînărul, n-am prea multe de spus : Politicos şi rezervat, îmbrăcat după ultimul jurnal. Avea pe obraz o aluniță. Carură impresionantă. Îi ghiceai muşchii numai fibră.

— Sportiv ?

— Dacă distincția e prima condiție a sportivilor, da... A refuzat să bea, în schimb a fumat două țigări. La un moment dat, mi-a cerut un pahar cu apă.

Se uită surprinsă împrejur.

— Ce s-a întîmplat ?

Femeia cu ochi de peruzea cercetă

încăperea :

— Asta-i bună ! Au dispărut paharul şi scrumiera !

*

Le şterse cu o cîrpă umedă, sfărîmă mucurile de ţigări, apoi puse totul într-o pungă şi o aruncă în. crematoriu. În timp ce se spăla pe mîini sună telefonul. Bob Voicu zîmbi : „Omul meu !"

Turnă alcool în căuşul palmei, îşi frecă degetele fără grabă şi în cele din urmă ridică receptorul. Nu se înşelase. Necunoscutul se informă amuzat:

— Sper că v-a făcut plăcere reîntîlnirea cu amicul Titi...

— Deosebită plăcere. Dar şi mai mult mă bucur că m-ai sunat. Adăugă apăsat : Ai să-ţi muşti mîinile ! Nu mă cunoşti, drăguţă !

închise, îmbrăcă haina şi ieşi.

*

Letiția Sima ridică din umeri :

— Erau fără valoare !

— Pentru noi aveau, explică maiorul Pătraşcu. Păstrau amprentele celui care le-a atins. Mucurile de țigări puteau fi trimise la analiză...

— Fantastic ! Credeam că asemenea lucruri se întîmplă numai în filme...

— Uitați-vă bine, doamnă ! Sînt singurele obiecte care lipsesc ?

— Ştiu eu ? A ! Lipseşte sfeşnicul ! Sfeşnicul înhățat de scriitor in momentul cînd 1-a văzut pe chiriaşul meu ! Zîmbi stingheră şi se ridică : Cam asta ar fi totul. Nădăjduiesc că n-am omis nimic.

— Vă mulțumesc. Mi-ați furnizat amănunte extrem de interesante. Întrebă pe un ton oarecare : Spuneți-mi vă rog, cine trebuia să mai vină ?

Menajera clipi nedumerita :

— Nu înțeleg...

— Am reținut, spuse maiorul parcă

scuzîndu-se, că între sosirea cumpărătorilor şi a chiriaşului dumneavoastră a trecut un timp. Un timp în care scriitorul s-a angajat într-o conversație cu ceilalți, tînărul a fumat două țigări, iar bătrînul a golit o sticlă cu gin... Asta înseamnă că oamenii au trebuit să aştepte ceva sau pe cineva. Mai aşteptați pe cineva, doamnă ?

Femeia cu ochi de peruzea se crispă:

„Ce gafă copilărească ! Cum naiba nu mi-am dat seama ?"

Răspunse străduindu-se să imprime vocii un ton cît mai firesc : pe cine să aştept ? A, în principiu da, puteau să mai vină şi alții...Mă gîndesc cum aş proceda eu într-o situație asemănătoare. Aş spune ce mă interesează, iar dumneavoastră fireşte, mi-ați arăta obiectul sau obiectele vizate, comunicîndu-mi prețul. Parcă aşa se întîmplă.

— Cam aşa...

— Dar iată că tînărul cu „carură şi muşchi numai fibră" — am reținut, sper, exact expresia — vă cere un pahar cu apă şi se

aşază gospodăreşte pe fumat... Fata se străduieşte să pară enigmatică, iar Moş Crăciun intră în baie...

Menajera îşi strînse buzele. Îi aruncă o privire de gheață şi spuse :

— Încerc senzația neplăcută că mă ironizați.

— Vă înşelați, doamnă. Pur şi simplu recapitulam. Dumneavoastră v-ați arătat dispusă să mă ajutați şi am convingerea că veți limpezi şi chestiunea asta.

— Desigur... Femeia cu ochi de peruzea făcea eforturi evidente să improvizeze ceva. Desigur... Am considerat că nu-i politicos să... nu-i aşa... În fond nu era nici o grabă... Găsi : M-am gîndit să organizez un gen de licitație...

Maiorul o măsură lung. Spuse fără să clipească :

— Aşa mi-am închipuit şi eu...

*

— Spune, Andrei !

Se aflau în camera victimei. Locotenentul

Andrei Brumă luă o țigară din pachetul oferit de Pătraşcu şi îi întinse maiorului bricheta aprinsă :

— Interiorul sugerează acut provizoratul. Nimic personal, nimic de durată. Totul aparține bătrînei. Mobilierul e din aceeaşi familie cu cel din sufragerie.

Martorii clătinară capul. Pătraşcu surise :

— Ai văzut aşternutul ?

— Da. Cearceafuri din damasc, cu broderii şi monogramă.

— Monograma doamnei Letiția Sima î

— In fond e firesc, dacă ne gîndim că victima a închiriat o cameră mobilată. Cel puțin aşa se obişnuieşte.

— Firesc şi nu prea; spuse maiorul. Întîmplător, am zărit un colț din lenjeria de pat a gazdei. Cearceafuri noi dar simple, din şifon. Bătrînii prețuiesc lucrurile vechi, trainice şi rar se întîmplă să le pună la dispoziția chiriaşului, mai ales cînd au altele, ieftine. Adaugă la asta cămaşa de noapte a generalului, , uite-o acolo, şi glastra de flori aşezată pe noptieră.

Concluzia ?

— Se pare că domnul Georgescu s-a bucurat de atenții speciale...

Bătrîna străbătu dormitorul în lung şi-n lat, frîngîndu-şi mîinile.

„N-o să fie uşor ! Omul ăsta..."

Auzi vocea dOmoală a maiorului în camera alăturată.

Se apropie de uşă şi îşi lipi urechea.

*

Ajuns în dreptul vilei. Bob Voicu cercetă strada cu luare aminte. Nu se zărea nimeni. Pătrunse în curte, avînd grijă să calce numai pe potecuța strimtă, cu dale din piatră. Ocoli clădirea. Apartamentul de la etajul întîi avea toate geamurile luminate.

„Da... Au sosit !" i Descoperi o piatră cît pumnul printre straturile de tufănele. O băgă în buzunar, îşi scoase pantofii, îi rezemă de zid, apoi începu să urce agil scara de incendiu.

*

Locotenentul Brumă mulțumi martorilor, îi conduse, apoi raportă :

— Cu excepția buletinului, nici un fel de acte, agendă sau însemnări. Asta mă face să cred că victima ducea o existență dublă.

Maiorul îl asculta cu interes. ' — Adică ?

— Locuința aceasta era un loc de refugiu, temporar. Trebuie să mai aibă cei puțin una...

Cea de pe buletin. Deci, practic nici un indiciu.Absolut A ! Sub coperta de protecție a buletinului am găsit două fotografii.

Pătraşcu le luă în mînă. Erau două .instantanee estivale : victima în costum de baie, pe fondul peluzei din Constanța, surîzînd obiectivului, şi un grup de tineri care jucau cărți pe plajă. Titel Georgescu lipsea din ultima fotografie. Maiorul o puse pe masă şi ciocăni în uşa dormitorului.Dacă sînteți amabilă, doamnă, numai un minut.

Letiția Sima intră suspect de repede.

„Hm ! Nu era prea departe", conchise

maiorul. Ii arătă fotografia :

— Recunoaşteți pe cineva ?

Menajera scoase ochelarii dintr-un etu de piele şi-i potrivi la rădăcina nasului. Tresări :

— Cel din dreapta... ultimul... cred că e... Nu, nu, precis el e !

— Cine, doamnă ?

— Tînărul care mi-a cerut un pahar cu apă.

Deodată se auzi un zgomot de sticlă spartă la celălalt capăt al apartamentului. Maiorul se precipită spre uşă :

— Taie-i calea, băiete !

Geamul de la bucătărie căsca o gaură mare. Bătrînă descoperi jos, pe mozaic, o piatră.

— Cu asta... .

— Unde-i fotografia ? întrebă brusc maiorul.

Letiția Sima îl privi nedumerită :

— Pe masă.

Pătraşcu străbătu apartamentul în fugă şi intră în camera victimei.

Fotografia dispăruse.

Locotenentul ocoli clădirea scoțîndu-şi arma. Văzu silueta unui bărbat care se

pregătea să sară gardul de piatră.

— Stai ! Stai sau trag !!

Bob Voicu ignoră avertismentul. Făcu un salt şi dispăru în spatele zidului.

IV.Oameni şi oameni

Maiorul Pătraşcu citi cartea de vizită prinsă cu o pioneză pe canatul uşii masive, de stejar Marian Golea, economist, sună.

Fu cercetat îndelung prin vizetă, apoi o voce de femeie se interesă :

— Cine-i ?

— Miliția.

Trecură cîteva minute bune pînă să-i deschidă. În cadrul uşii apăru un bărbat mărunt, cu ochi exoftalmici, ascunşi în spatele unor lentile groase. Ceru bănuitor :

— Legitimația !

Cercetă atent ştampila, semnătura, şi

întrebă fără să se
clintească :
— Ce doriți ?
— Dacă îmi îngăduiți să intru, o să vă spun.
Economistul se foi nehotărît. În cele din urmă, făcu un pas înapoi, mormăind ceva care aducea a invitație.
Era un apartament identic cu cel în care se comisese crima. Doamna Golea, uscată şi acră, măsură fără jenă încălțămintea maiorului, cercetă mozaicul din vestibul dacă n-a fost murdărit cumva, aruncă peste fursecurile de pe masă un tişlaifăr şi încrucişă ostilă brațele la piept.
„Iată ceea ce se cheamă o pereche potrivită !" îşi zise maiorul.Soții Golea păreau obsedați de ordine şi curățenie. Fiecare lucruşor, şters, frecat, periat, era pus la locul lui. Ziarele aşezate teanc pe o comodă păstrau o aliniere desăvîrşită, ca şi creioanele colorate perfect ascuțite, ca şi lopățelele de plastic, oferite pe stradă odată cu înghețata la pahar. Oameni strîngători...

Maiorul îşi mută greutatea corpului de pe un picior pe altul. Nu i se oferise un scaun. Stăteau toți trei în picioare : Pătraşcu, contrariat, soții Golea aşteptînd.

— Mda... După cum ştiți, începu maiorul, în apartamentul de sus s-a comis o crimă.

Marian Golea i-o retează scurt :

— Nu ştim !

— Chiriaşul doamnei Letiția Sima a fost asasinat.

— Nu cunoaştem persoanele ! precizã răspicat contabilul.

— V-ați mutat de curînd ?

— De treizeci de ani.Pătraşcu făcu ochii mari :

— Atunci ?

— Nu ne interesează şi nu ne-au interesat niciodată I Clar ?

— Sînteți totuşi vecini.. Îmi vine foarte greu să cred că în atîția ani nu s-a ivit ocazia să faceți cunoştință.

— Noi cel puțin nu am căutat-o.

Răspundea economistul, sec, rece. Nevastă-

sa clătina hotărît din cap, semn că e total de acord.

— În sfîrşit. Fiecare îşi face viața cum crede de cuviință.

— Întocmai.

— Unde vă aflați acum o oră, o oră şi jumătate ?

— Acasă.

— Foarte bine. Asta înseamnă că mă puteți ajuta; spuse maiorul nu prea convins. Doamna Sima a primit vizita unor necunoscuți...

— Probabil.

— Locuiți la parter, deci în mod obligatoriu trebuiau să treacă prin dreptul geamurilor dumneavoastră.

— Poate.

— Mă gîndeam că l-ați putut vedea pe unul sau" pe altul...

Marian Golea îl privea abstract. Răspunse fără să clipească :

— Nu obişnuim să spionăm vizitatorii vecinilor ! Nu ne interesează.

— Mă gîndeam că uneori te uiți pe fereastră

în mod reflex. La urma urmei puteau foarte bine să vină Ia dumneavoastră.

— La noi nu vine nimeni.,, Nu-i de mirare", îşi zise maiorul. Reaua voință era evidentă.

— Poate doamna...

Economistul Marian Golea izbucni :

— N-a văzut, nu ştie şi n-o interesează ! E limpede ?

— A murit un om...

— Nu ne interesează, domnule, dumneata nu pricepi ?! O să ofteze cineva cînd vom muri noi ? O să lăcrămeze careva ?

Maiorul avu imaginea soților Golea, țepeni, descoperiți după o săptămînă de factorul poştal sau de lăptăreasă, şi se cutremură. Doi bătrîni singuri, îngrozitor de singuri, două trupuri reci care şi-au încheiat călătoria prin viață fără s-o vadă. Un funcționar de la primărie va întocmi stupefiat inventarul : pungi cu capete de ață, saci de cîrpe, rînduiți lîngă teancul de cutii, şi dopuri şi bucăți de sîrmă şi-o mie şi una de mărunțişuri inutile adunate pe parcursul cîtorva decenii, dar

capabile să întunece vederea.

„Trebuie să fie înfiorător ! Să nu cunoşti marea bucurie de a oferi un cadou, de a primi, căldura recunoştinței, a prieteniei..." Ii măsură lung : „Doi şobolani !"

Salută şi ieşi.

Pe uşa avocatului Vasile Pop, vecinul de la etajul II, era prins un bilet : Pentru plata luminii sunați, vă rog, după ora 10.

îşi simți inima ghem. Aşa proceda Ioana...

„Închipuieşte-ți, data trecută m-a trezit la 5 dimineața. Nina s-a speriat şi a început să plîngă. Toată ziua am fost indispusă..."

In seara aceea se jurase că nu mai mănîncă noaptea.

„Mi-e o foame de lup, şi uite am luat deja două kilograme."

Ioana se cîntărea zilnic, îşi măsura cu centimetrul de croitorie talia, bustul...

„Ce copil eşti !"

„Crezi ? Femeia, dragul meu, uită un adevăr

elementar. Nu-i de ajuns să gătești excelent ca să păstrezi omul de lîngă tine. Ori eu vreau să te păstrez."

Maiorul își scutură capul brusc și apăsă pe sonerie.

*

Îl văzu apărînd apoi dispărînd în umbra copacilor. Locotenentul ochi atent și trase.

Bob Voicu auzi șuieratul subțire al glonțului prin apropiere. Își scutură mîna, semn că tînărul a ratat lovitura și făcu alt gest, îndemnîndu-l să nu se descurajeze.

Brumă se crispă :

„își bate joc. Știe că așa n-am nici o șansă ! Trebuie să reduc distanța."

*

Era un interior agreabil, decorat cu elemente moderne : o mochetă simplă de

culoarea vişinei putrede acoperea parchetul în întregime. Două fotolii scoică încadrau o măsuță joasă. Un cămin fals, plasat la cealaltă extremitate a holului, măşti exotice, cîteva peisaje marine într-o viziune cubistă...

— Luați loc, domnule maior. Coniac ? Țuică ? Şliboviță ?

— Coniac.

Avocatul Vasile Pop, un bărbat matur, bine conservat, îşi potrivi reverele hainei de casă şi desfăcu sticla :

— Vă aşteptam.

Îi întinse bolul şi se aşează comod în celălalt fotoliu cu un pahar de țuică în mînă. Maiorul sorbi, apoi, văzînd scrumiera la îndemînă, scoase pachetul de țigări.

— Permiteți ?

— Vă rog. Eu am reuşit să mă obişnuiesc cu pipa... Rîse : In primul an de meserie fumam Mărăşeşti. A trebuit să trec repede la țigări americane.

— A trebuit ?

— Firește. Practic avocatura... Clienții au

optica lor. Eşti un bun avocat dacă-ți merge bine. In concluzie, mă îmbrac impecabil, port servietă din piele, fumez țigări Pall-Mall sau Kent. Am observat justițiabili care pîndeau sosirea apărătorului ca să vadă cu ce mijloc de locomoție vine. Nu, nu, exagerez ! Ei bine, mai nou, se poartă pipă... O pipă bună pe care, „maestrul" şi-o aprinde în spatele biroului gemînd de tratate... Cît mai multe tratate! N-am deschis un Alexandresco sau Hamangiu de ani de zile, dar păstrez volumele la vedere, detest pictura modernă şi totuşi am achiziționat cîteva tablouri. Dădu din mîini a lehamite : O farsă...

Maiorul îşi stinse țigara, strivind-o fără grabă de marginea scrumierei :

— Nădăjduiesc că cel puțin de astă dată o să am noroc.

— Ați discutat cumva cu familia Golea ?

— Oarecum...

— Am înțeles. Rîse : Nu ştiu, n-au văzut, nu-i interesează ! Oameni imposibili, de o meschinărie cutremurătoare. Îmi aduce cineva

ziarele acasă. Într-o zi, domnul Golea i-a cerut Informația şi pentru că vînzătorul nu avea restul — cinci bani — a refuzat s-o cumpere. Mă credeți ?

— Încep să cred...

— In sfîrşit, oameni şi oameni...

— Oameni... Spuneți-mi, domnule Pop, cînd ați aflat despre

crimă ?

— Imediat. Eu am anunțat miliția. Bătrîna a venit la mine înnebunită.

— Ați reținut cumva ora ?

— Opt şi şase minute. Primul lucru pe care orice jurist l-ar reține. Deformație profesională...

Maiorul învîrti între degete paharul de coniac. Întrebă încet :

— Era într-adevăr înnebunită, sau numai speriată ? înțelegeți, desigur, ce vreau să spun...

— Distrusă ! O reacție firească dacă ne gîndim la relațiile dintre ei.

— Adică ?

— Tînărul Georgescu reprezenta pentru generăleasă ultimul dar pe care ți-l oferă viața. Canto del cigno ! Văzu nedumerirea maiorului şi adăugă : Nu ştiați să trăiau împreună ?

Pătraşcu îşi aminti fițele de adolescentă, remarcile echivoce şi se cutremură. „Va să zică asta era !"

— O poveste penibilă. Bătrîna înghițea toate umilințele numai ca să-l păstreze. I-a cerut, şi ea a acceptat, să se dea drept menajeră cînd îl caută cineva.

— De necrezut ! Ca să nu mai discutăm despre trivialitățile şi bădărăniile cotidiene, de banii storşi cu nemiluita etc.

— O pasiune.

Avocatul clătină din cap :

— Viciu, domnule maior ! Femeia asta, dacă-mi îngăduiți remarca, a ascuns în ea toată viața un mic diavol. Sîntem vecini de peste patruzeci de ani, l-am cunoscut pe bărbatu-său, generalul Sima. Nefericitul... N-a aflat niciodată pentru ce doamna Letiția insista să ia parte la manevrele din 1935

sau«'36, nu s-a întrebat cum poate picta, la lumina lunii... Sau poate a ştiut şi n-a putut să renunțe. Observ pe zi ce trece cît de complicat este sufletul omenesc, am convingerea că ştiu totul, pentru ca un ceas mai tîrziu să surprind alte aspecte, nebănuite. Aşa se face că în ultimul timp m-am dezobişnuit să dau verdicte.

— E mai înțelept, spuse maiorul şi îşi privi îngrijorat ceasul. „Ce-o fi cu Brumă ?"

*

Locotenentul respira greu., .Individul e antrenat la sînge !"

Strînse din dinți şi porni mai departe printre tufişuri, îl văzu cum se pregăteşte să escaladeze gardul, cum sare dincolo fără să-l atingă.

„Formidabil ! Aproape doi metri !"

Atunci înțelese de ce prefera obstacolele... Se ridică în brațe şi îşi făcu vînt. Simți o durere ascuțită la încheietură. Scăpă arma.

Bob Voicu izbi revolverul cu piciorul, apoi își încrucișă amuzat brațele la piept.

— Vă osteniți degeaba, credeți-mă ! Puteam să dispar imediat.

Vorbea liniştit, cu respirația perfect reglată. Brumă îl cercetă surprins. Recunoscu tînărul pe care Letiția Sima îl indicase în fotografie. Pe obrazul drept avea o aluniță.

— Puteam să dispar, reluă Bob Voicu, dar m-am gîndit că e bine să aflați adevărul. Nu eu l-am ucis pe ticălosul ăla !

— Dă-ți cuvîntul de onoare !

Locotenentul îşi recăpătase calinul. Pumnul îi plecă fulgerător țintindu-i bărbia. Bob Voicu eschivă scurt şi-l

izbi cu muchia palmei la rădăcina capului.

*

— De cînd — maiorul îşi căuta cuvintele — Întreținea relații cu victima ?

— Bănuiesc că din ziua î» care domnul Titel Georgescu s-a mutat aici. Un an şi şase sau

şapte limi.

— L-ați cunoscut ?

— În treacăt. Ne-am întîlnit, întîmplător, în curte. Mi 1-a prezentat drept „o rudă venită din provincie". Eterna poveste... Evident, n-am comentat. Sînt chestiuni care nu depăşesc perimetrul bîrfei...

— Credeți ?

— Aşa credeam. În sfîrşit, acum, după cele întîmplate..";

— Ce impresie v-a făcut ?

Avocatul sorbi încet din pahar :

— Oribilă ! Tipul de întreținut cu o anumită dezinvoltură. Dezinvoltura pe care ți-o dau de obicei succesele sau obişnuința. Vreau să spun că nu părea la prima combinație de genul ăsta... De-atunci m-au evitat amîndoi în mod constant şi — rîse — puteți să mă credeți m-am simțit foarte bine. Mă învîrtesc de peste cincisprezece ani printre hoți, ucigaşi şi escroci. Nimic nu m-a dezgustat mai mult ca soiul ăsta de afaceri. Desfăcu sticla de coniac ; Vă rog !

— Nu, mulțumesc.

Avocatul se izbi cu palma peste frunte. Rîse :

— Tii ! Am uitat de tata ! A sosit cu puțin înaintea dumneavoastră. Locuieşte la Focşani. Se apropie de uşa dormitorului : Eşti gata ?

— Nu deranjez ?

— Fii serios. Vino, tăticule.

Maiorul se crispă. Bătrînul intră manevrînd roțile unui cărucior de infirm. Avea un chip senin, ochi mari, negri.

— Domnul maior Pătraşcu. Anchetează crima, preciză avocatuL

— Îmi pare bine.

— Iei ceva, tată ?Puțin coniac. Lasă, mă servesc singur, nu te ocupa de mine. Vă rog să continuați.

Maiorul îşi aprinse altă țigară :

— Cum v-a prezentat doamna Sima lucrurile ?

— Vorbea despre nişte necunoscuți care au venit în urma anunțului din ziar. Mare lucru n-am înțeles. Era incoerentă şi extrem de

nervoasă.

— Mda. Cam aşa ceva mi-a spus şi mie. Mă întreb dacă nu-i cumva o poveste încropită la repezeală.

— Că a avut musafiri, e adevărat. Pe trei dintre ei i-am văzut şi eu. Tocmai deschideam cutia de scrisori cînd au intrat.

— Împreună ?

— Vă interesează dacă se cunoşteau între ei ? Sincer să vă spun, nu mi-a făcut impresia.

— V-aş ruga să-i descrieți.

Avocatul puse sonda pe masă şi se concentră înmănunchindu-şi degetele în dreptul gurii. Vorbi despre o fată şi doi bătrîni, unul cu lavalieră în buline, celălalt cu mustață căruntă şi baston. Semnalmentele corespundeau cu descrierea bătrînei.

— Fata am mai văzut-o undeva...

— Unde ?

Rămase un timp pe gînduri, apoi ridică din umeri, — Nu-mi amintesc. Poate în oraş, poate la tribunal în orice caz, chipul mi-e cunoscut.

Pătraşcu se simțea stînjenit. Avea senzația

că e privit printr-un microscop. Ochii infirmului sfredeleau. Sună telefonul. Avocatul întinse receptorul maiorului :

— E pentru dumneavoastră.

— Pentru mine ? ! Pătraşcu se apropie surprins de aparat. Recunoscu vocea Letiției Sima. Întrebă : De unde ştiați că sînt aici ?

— V-am văzut cînd ați urcat.

„Hm ! Cam multe vede femeia asta.., "

— Da... Vă ascult, doamnă.

— Închipuiți-vă, spuse precipitat bătrînă, adineauri mi-a telefonat tînărul acela cu aluniță... M-a rugat să vă comunic ceva bizar. O glumă probabil...

— Adică ?

— Pretinde că subalternul dv. s-a culcat în grădina de la numărul 114, direct pe pămîntul umed şi îi e tare teamă să nu răcească...

*

Strada era pustie.

„A început serialul la televizor", îşi aminti

maiorul.

Locotenentul păşea alături, negru de supărare. Eşecul şi îndeosebi maniera în care pierduse prima întîlnire îi picura otravă în suflet.

Maiorul îl urmărea cu coada ochiului. Socoti cu tact să evite discuția pe temă.

— În concluzie, lucrurile s-ar prezenta cam aşa : acum un an şi jumătate, junele Titi Georgescu se mută în casa doamnei Letiția Sima. Bătrîna face o pasiune. Pentru a-l păstra acceptă orice, vinde, sau e pe cale s-o facă, lucrurile din casă. Este opinia vecinului, avocatul Pop. Doamna Sima dă un anunț la ziar. Şi iată, pe la ora şapte vin primii cumpărători. Ceva mai tîrziu apare şi — hai să-i zicem — chiriaşul. Oamenii încearcă o mare surpriză. Cineva stinge lumina, altcineva sau acelaşi profită de întuneric şi îl ucide, apoi se răspîndesc care încotro. Aceasta ar fi, în linii mari, varianta doamnei Letiția Sima. Avocatul Pop confirmă vizita unor necunoscuți, îmi vine foarte greu să cred că

întîmplarea a adunat, la aceeaşi oră, în acelaşi loc, exact duşmanii victimei. Opinez pentru o manevră din culise. Hai să vedem ce date deținem.

— Cele mai multe indicii se pare că ni le oferă scriitorul. Numele şi profesiunea.

— Dacă într-adevăr hotărîrea de a ucide s-a născut ulterior. Notează, te rog ! Are un nume compus. Ultima parte este Dobrogea. Vîrsta 60—65 de ani. Păr alb, proteză dentară, libidinos. Particularități certe prezintă şi al doilea bătrîn, cel cafe a venit să vîndă cărțile. Un intelectual ratat. Bețiv, neîngrijit, poartă tenişi. Nu ştiu dacă îi mai poartă, în mod logic trebuie să-şi fi dat seama ce mijloc de a-l repera ne oferă, dar înainte de crimă i-a purtat. Să vedem mîine ce iese şi din dedicații deşi, sincer să-ți spun, nu-mi prea fac speranțe.

— La ce vă referiți ?

— Pe unul din volume există o dedicație făcută în 1932. Lui Dănuț cu ocazia zilei de naştere. Mai multe nădejdi îmi pun în numărul

de telefon grifonat pe copertă. E format din 6 cifre, deci mai aproape de anii noştri. Despre ultimul bătrîn nu avem absolut nici un indiciu. Doar înfățișarea : un fel de Moş Crăciun. Fata... Surise : Fata cred că arată foarte bine. Prea a făcut risipă de vopsea neagră doamna Letiția Sima... Aproximativ 25 de ani, brunetă, ochi verzi, exces de bijuterii. Toate astea cu excepția ochilor pot fi schimbate pînă mîine dimineață. Nu şi inițialele numelui : D.S.

Locotenentul oftă imperceptibil :

— Ar mai fi tînărul cu alunița...

— Mda, făcu Pătraşcu pe gînduri, individul e uns cu toate alifiile. O să ne cam dea bătaie de cap. În panica generală, după comiterea crimei, cînd ceilalți se buluceau spre uşă, îşi păstrează sîngele rece, găseşte timp să şteargă orice urmă. Mă refer la paharul din care a băut, scrumiera pe care a atins-o, mucurile de țigări.

— Ceva a omis totuşi. Fotografia.

— A omis-o sau şi-a adus aminte de

existența ei mai tîrziu. Nu ştiu de ce, dar aş înclina spre a doua ipoteză. Faptul că riscă nebuneşte să pună mîna pe ea, în prezența noastră, denotă un curaj ieşit din comun.

— Adăugați condiția fizică extraordinară şi un antrenament intens cu tot soiul de obstacole. Lăsă privirea în jos : Asta nu-mi scuză eşecul.

Maiorul clătină din cap .

„E tînăr, îngrozitor de tînăr !"

— Cu alte cuvinte, ştim foarte multe despre ei şi nimic în acelaşi timp. Nu avem nici un indiciu.

Locotenentul scoase din buzunar o bucată de hîrtie împăturită cu grijă şi o întinse. Pătraşcu o desfăcu. Purta urma unei tălpi.

— Ce-i asta ?

— Un indiciu. Amprenta pantofului lăsată la locul în care... am discutat. Îşi încleştă dinții : Dau eu peste încălțămintea asta, chiar de-ar fi să răscolesc Bucureştiul palmă cu palmă !

O maşină cu luminile stinse trecu în viteză pe lingă ei. Un pachet li se rostogoli la picioare.

Maiorul se aplecă :

— Nu mai e nevoie să-ți bați capul, băiete.

Ținea în mînă o pereche de pantofi...

Maiorul îşi privi ceasul. Trecuse de miezul nopții. Clădirea căminului era cufundată în întuneric.

„Ce-o fi făcînd Nina ?"

Oftă .şi se îndreptă spre casă.

V.Omul care plăteşte

— Vasîlicăăă ! Măi haidăule, repetentule, şi răule, treci acasă !

Vocea ascuțită a doamnei Pandelescu zgîria liniştea molcomă a cartierului. Închise geamul şi se adresă maiorului :

— Aista-i ghiavol, nu copchil ! Bătuceşte mingea ceea cît îi ziua de lungă şi la artimetică nimic !

Era o femeie între două vîrste, mai aproape

de a doua, vîrtoasă şi gureşă. Plesnea de sănătate. Pătraşcu gustă „şărbetu" cu aceeaşi plăcere cu care iei untura de peşte... Detesta dulciurile, dar se simțise incapabil să refuze.

— Excelent !

îşi regretă imediat politețea : doamna Pandelescu, competentă şi volubilă, îl iniție cale de jumătate de ceas în tainele „copturii şi a duicețurilor". Maiorul speculă momentul de respiro şi strecură repede întrebarea :

— De cînd nu l-ați mai văzut pe domnul Titi Georgescu ?

— Păi să tot fie trii luni bune. Taman din zîua cînd o chicat Vasîlică în gît pe scară, că nu şădi blastamatu' o minută țapăn, şî una două să se tragă pe balustradă... Ce-am mai pătimit...

— Şi de-atunci, reluă maiorul, n-a mai dat pe-acasă ?

— Da' ce-i prost să mai dee, coropcariu' dracului ? ! M-o coşît cu trii mii de franci de parale. Trii mii de la mine, trii de la coana preuteasă, alte trii de la Zamfireşti...

o giuruit, be-l-ar tăunii să-l bee, să ne facă rost de butelii şî s-o dus Duluță !

— Poate că a plecat în interes de serviciu, opină maiorul.

— Ce sărvici ? Care sărvici ? Umbla de frunza frăsînelului tot anu', domnule ! Noaptea prin crîşme, ziua se întorcea pe partea ailaltă. Păi aista-i sărvici ? Cînd îl căutai era la curse, la joc de cărți şi alte celea. Păi ce-o pătimit alde Moroianu din cauza lui n-ați crede! Om sănătos, domnule, cu femee şi copchii, ş-amu umblă să-l ducă la Socola !

— Moroianu ?

— Vecinu' de jos. L-o'mpins pacatu' să joace-n cărți cu domnu' Titi banii cooperativei, că 'mnealui, nu v-am spus, era casier. Într-o singură noapte o buhnit, n-ați crede, triizăci di mii ! Către ziuă s-o lăsat cu bătaie. Cică l-o prins pe domnu' Titi cu cioara boită.

— Trişa !

— Stingea ! Şi uite aşa, de năcaz s-o scrîntit săracu. Şădi ce şădi de vorbă şi-odată prinde să rîdă... Vai de viața şî de sufle tu lui...

— Îl cunoaşteți de mult pe domnul Georgescu ?

— Din '61. Eram gre cu Vasîlică cînd ne-am mutat, îşi aduse brusc aminte şi deschise fereastra lansînd un apel ascuțit : Vasîlicăă ! Ei, lasă, dimone, că te găbuiesc eu !

— Cine-l vizita ?

Atinsese subiectul preferat al doamnei Pandelescu. Femeia trase adînc aer în plămîni şi se năpusti :

— De celea... Matracuci ! Făcuse, domnule, tractir nu alta ! Una intra, alta ie ! Ca la moară. Adăugă cu dispreț : Nişti scobitori, nişti leşînături, numa' chele şî os ! Nu că mă laud, dar să mă fi văzut matale pe mine cînd eram domnişoară, la Fălțişeni : părul ca dohotul, rumănă-n obraji, duduiau podelele la fiecari pas...

— Cred.

— Şî fără chinoroz ! Fără funingine la ochi şî alți drăcovenii... Curată ca lacrima ! Pînă la treizeci de ani, nu m-o chişcat şi nu m-o pupat unu, nici măcar pe obraz, darmite să întru la

bărbat singur în odaie !

— Mă întreb cum le păcălea.

— Păi se pîcăleau singure... Le plăcea berbantu'. Se dădeau în vînt, nu alta ! Era mai cu samă una lepădată de bărbat...

— Adică ?

— Dizvorțată, adică şî cu jițăl...

Maiorul îşi consultă agenda. Letiția Sima afirmase că fata purta verighetă, deşi nu părea căsătorită. Deveni atent.

— Îl pîndea, domnule, cît îi noaptea de lungă şi la colțuri, cu lacrimile în ochi, că mi-era şî milă. Odată, s-au hîrîit pînă la cîntatu' cucoşilor. Păreții subțiri, s-aude tăt...

— Îmi închipui.

— Ceea îşi muşca pumnii şî zicea că s-aruncă, ferească Dumnezău înaintea trenului, că pentru el nu ştiu ce păcatili făcuse... Am văzut eu un film la tilivizor...

— Cum arăta ?

— Slăbănoagă, năltuță, cu ochii ca mătasa broaştei şi dinți măşcăței.

Maiorul ar fi vrut să-şi aprindă o țigară dar

renunță. In odaie persista mirosul de gutui şi busuioc, nu existau scrumiere.

— Cînd doi oameni se ceartă o noapte întreagă este aproape imposibil să nu-şi spună pe nume. Vecinul dumneavoastră voia probabil s-o tempereze, încercați să vă amintiți cum o chema. E foarte important pentru mine.

— Doina sau Diana...

Pătraşcu îşi aminti inițialele reținute de Letiția Sima. Prima literă era D.

— Vă rog să continuați.

— Pişti două zili cioflingariu' ne-o umflat frumos părăluțîli, ş-o pus cuşma pe-o parte dus o fost !

— Care-i camera lui ?

— Aiasta di-alături...

Îl conduse în fața unei uşi. Maiorul constată că avea broasca spartă. Doamna Pandelescu se grăbi să-i explice:

— O vinit bat într-o noapte şî cum prăpădise cheia s-o zvîrlit cu umăru' în uşă pînă o scos-o din țîțîni. Încuietă sau discuietă tot un drac. N-avea nici după ce be apă :

Crivatul şi-atît ! Ia poftiți !

încăperea era într-adevăr goală. Maiorul se întrebă dacă Titi Georgescu îşi transportase discret anumite obiecte înainte de a dispare sau e opera vecinilor păgubiți... Cercetă atent vraful de ziare şi cărți aruncate de-a valma. Ridică o agendă veche şi o răsfoi. La sfîrşitul fiecărei luni era făcut bilanțul cheltuielilor. Pătraşcu îşi încruntă sprîncenele : victima vehiculase simie variind între zece şl cincisprezece mii. In mod constant apărea la capitolul realizări : „5 000. A. Vasiliu."

Maiorul rămase pe gînduri :

„Hm ! Miroase a şantaj !"

Coborî scările. Undeva, la un colț, o pisică mînca lapte dintr-o ceaşcă de cobalt...

O altă imagine se suprapuse...

Se întorsese de la Oradea... Stai, cîți ani sînt de-atunci ? Opt...

In garsonieră găsise un acvariu uriaş. Înăuntru înotau cinci peşti, trei negri şi doi

roşii. Lăsase să-i cadă valiza din mînă.

„Pentru Dumnezeu, Ioana, ți se pare că avem prea mult spațiu ? !"

„Exagerezi, dragul meu : Cît loc ocupă ?"

Seara căzuse o ploaie uşoară. Le ajungea la nări mirosul de asfalt ud. Cerul crăpat sîngera spre Otopeni.

„A trecut azi maică-ta pe la noi..."

Maiorul îşi imaginã chipul bătrînei cînd dăduse cu ochii de pereții garsonierei pictați, acvariul şi celelalte..":

„Şi ?"

- „A luat-o la goană pe scări, aşa din senin. Avea un aer puțin contrariat. Mi-e teamă că nu se simțea prea bine..>

Noaptea aceea de pomină ! Se întorceau pe jos de la restaurantul Doina. Ioana, neobişnuită cu şampania, rîdea cu obrajii înfierbîntați, cu ochii strălucitori şi buzele umede.

Lingă statuia Aviatorilor îi oprise un scheunat. Sub o bancă tremura un cățel. Ioana 1-a luat în brațe. S-a uitat la el cum se

uită azi Nina cînd vrea o prăjitură.

Maiorul izbucnise :

„E absurd ! Avem cinci peşti, o gîscă în cadă, doi canari şi o pisică. Nu, Ioana, hotărît, e prea mult !"

Părăsise bosumflată cățelul în holul unui bloc de pe bulevard. Îşi muşca buzele şi avea ochii umezi. A deschis brusc poşeta şi a lăsat lîngă cățel o bancnotă de cinci lei...

Autobuzul era supraaglomerat. Pătraşcu, rezemat de bară, urmărea evoluția bătrînei care se încăpățîna să nu-şi plătească biletul de călătorie : eschive în spatele unui tînăr masiv, priviri Îngrijorate în stații pentru a-l detecta pe controlor, contorsionări la fiecare apel al taxatoarei :

— Avansați, vă rog !

Maiorul clătină din cap : „La ce se pot preta unii* oameni !" Cîntări pardesiul de gabardină, părul oxigenat :, , Dacă ar duce-o prost aş mai înțelege, dar aşa ? Să tremuri pentru cincizeci de bani ! ?"

O cucoană grasă înainta cu poşeta larg

desfăcută. Pătraşcu zări patru degete fremătînd în preajmă şi înțelese ce se întîmplă.

..Hm ! Unul din clienții mei !"

Se strecură în spatele hoțului. Degetele ezitau, nehotărîte. să apuce sau nu portofelul. Pătraşcu îi şopti la ureche :

— Iar te-a apucat dorul de noi, Ciupitule !

Pungaşul tresări. Se răsuci zîmbind larg :

— A ! Să trăiți, domnule maior ! Ce plăcere...

Coborîră la prima stație.

— Şi zi aşa, Ciupitule, dai cu palma înainte !

— Eu ?! Mă jigniți, zău că mă jigniți ! Nu-i nici săptămînă de cînd am ieşit din propteli. Luă un aer mustrător : Adică asta-i părerea dumneavoastră despre penetenciarele noastre ? Adicătelea n-au nici un efect educativ ? ! ? Se poate, to'arăşe ?

Pătraşcu îşi ascunse zîmbetul :

— Cît ?

Sile Dodea zis, Ciupitu', oftă adînc :

— Doi coți. Acu şed blînd. Uşă de biserică !

— Am băgat de seamă... Ciupitule, Ciupitule !

— Parcă eu nu vreau ? Dar cum văd teşchereaua, odată mă furnică la deşte şi pleacă fir-ar mama ei a dracului de mînă !

— Păi închide, omule, ochii să n-o vezi.

— Aş ! Am încercat ! Două săptămîni umblai prin tramvaie ca orbeții şi degeaba. Îşi scutură palma. Simte gorobetele de la o poştă şi cît ai zice peşte 1-a ras ! Vai de sufletul meu !

— Eşti o victimă... Ascultă, vărul dumitale Fane a ieşit ?

— Mai are la un colț.

Pătraşcu îl privi lung :

— Sile Dodea, zis Ciupitu, ți-am întocmit trei dosare şi mi-ar părea rău s-o fac şi a patra oară. Mi-ar părea sincer rău pentru că-mi eşti simpatic. Şi-acum şterge-o, băiete !

Hoțul se îndepărtă cîțiva paşi, apoi se întoarse :

— Mulțumesc, domnule maior. Cine ştie, poate se taie pe bune într-o zi.

— Poate...

Fane Dodea îşi ispăşea ultimul an de condamnare la penitenciarul T. Era poreclit Boierul pentru că se specializase în combinații subțiri. Frecventa adresele anunțate în mica publicitate şi, dacă obiectele prezentate meritau osteneala, cerea permisiunea să intre în baie. Peste noapte geamul se închidea greu... A doua zi omul era curățat.

Maiorul îşi amintise trucul atunci cînd doamna Letiția Sima îi vorbea de bătrînul cu chip de Moş Crăciun.

Fane Dodea ascultă descrierea, puse cîteva întrebări, apoi clătină hotărît din cap :

— Nu-i şuț !

— Poate vinde altora pontul.

— Aşi ! Pe partea mea nu se bagă neam ! A încercat unul din Găneasa acum vreun an. Rîse : L-au prins doctorii în copci şi i-a trecut. Şi-apoi ăla nu era puriu şi nici în cooperativă nu lucra.

Maiorul îşi frecă îngîndurat bărbia. Îi vorbi despre ceilalți vizitatori.

în privirea hoțului se aprinse im licăr :

— Pe ăl bătrîn, în tenişi, îl ştiu. Îşi desfăcea marfa Ia Izvorul tămăduirii.

— Ce fel de marfă ?

— Hîrțoage de pe timpul lui Pazvante. Rade im coniac, o cafea şi aşteaptă fraierii...

— Izvorul tămăduirii... Asta nu-i cumva restaurantul la care cîntă Şapte-Mîțe ?

Pungaşul dădu din mîini a lehamite :

— Cîntă pe dracu ! Mi-e silă numai cînd mă gîndesc ! Să laşi tu bunătate de meserie — că era singurul de s-a prins la şmecheria cu „elvețianca" — ca să bați la tobe ? !

Spuneți şi dumneavoastră, domnule maior ?

*

— Romancier ?

— Cam aşa ceva. În orice caz, trage la sfîrşitul numelui tot județul Dobrogea... Popescu-Dobrogea, să zicem, explică

locotenentul Brumă cu un surîs fermecător. Fiți dulce, domnişoară, şi mai uitați-vă o dată.

Fata răsfoi fişierul clătinînd din cap.

— Regret, însă membru al Uniunii Scriitorilor în nici un caz nu e. Adăugă încet : Nu vă pierdeți speranțele. La 60—65 de ani încă poate să ajungă... Parnasul a rezervat locuri pentru fiecare muritor. Mai grea e chestia cu biletul de călătorie. Dar, dacă are stofă...

— Stofă ar fi ! îi lipseşte însă căptuşeala...

*

— Patru persoane distincte au lăsat amprente. Nici una nu are cazier. Deocamdată...

— Deocamdată, repetă maiorul ca un ecou. Mulțumesc. Locotenentul major Țundrea îi întinse o foaie de hîrtie :

— Numărul de telefon însemnat pe copertă aparține întreprinderii de distribuire a aragazului. Îmi pare rău...

Pătraşcu rupse încet hîrtia, salută şi ieşi.

*

— Nu i s-a făcut nici o plată şi nici membru al Fondului Literar
nu e.

— Şi totuşi scrie, repetă locotenentul.

— Poate acatiste la Sfînta Vineri...

*

Pe Şapte-Mîțe parcă-l pălise careva cu leuca, aşa bătea tobele ! Maiorul clătină admirativ din cap, deşi ar fi rupt-o cu dragă inimă la fugă. În sfîrşit, repetiția
se termină şi Fane Scurtu' veni la masa lui Pătraşcu care îngînă ceva de circumstanță :

— Frumos.

— Ne omoară solistul. E şeptarist rău ! L-ați auzit cum intră ? Făcu un semn ospătarului, apoi se interesă : Ce serviți ?

— Nimic, mulțumesc.

— Vai de mine, se poate una ca asta ? ! Odată veniți pe la mine şi-atunci...

Pătraşcu înțelese că refuzul l-ar jigni profund. Spuse moale :

— O cafea.

— Şi-un coniac ! Două cafele şi două coniace, nea Costică ! Şi să pună coana Marioara un aperitiv, ceva. Credeam că veniți cu doamna într-o seară... Văzu chipul maiorului şi se înspăimîntă : Cald al dracului ! De mult n-a fost o toamnă aşa de călduroasă...

Pătraşcu îşi aprinse o țigară.

— Uite pentru ce te-am deranjat, Scurtule. Am nevoie de o informație. Caut pe cineva care i.şi face veacul pe la voi.

— Manglitor ?

— Nu. Reflectă o clipă apoi adăugă : Nu cred. Un bătrîn... Un bătrîn neglijent şi bețiv. Vinde cărți...

— Pilangii sînt mulți pe-acilea... Al de ține ştrandul de cărți pe bulevard ?

Maiorul îşi reprimă zîmbetul:

— E pe cont propriu... Poartă tenişi şi are

aproape întotdeauna de vînzare cîteva volume vechi.

— Aici în local ? ! Nu există !

Ospătarul aduse comanda. Şapte-Mîţe se interesă conspirativ :

— Ascultă, nea Costică, ştii matale pe vreunul de umblă în tenişi şi vinde pe sub mînă ?

— Dom' profesor ?

Maiorul îşi aminti remarca Letiţiei Sima : ., Un intelectual, fără discuţie, decăzut Ia modul cel mai trist". Întrebă :

— Cum arată ?

— Rău. Buhăit şi bătrîn, bea dar nu face scandal.

— De unde ştiţi că e sau a fost profesor ?

— Aşa-i zic ăi dă-l cunosc :, .Să trăieşti, dom' profesor !"

— Are obiceiul cumva să vîndă cărţi ?

— Cărţi, reviste, ziare vechi ! Conchise : Amărăştean.

— A dat vreo gaură ? întrebă aţîţat Şapte-Mîţe.

Maiorul socoti că e mai bine să spună adevărul.

— E amestecat într-o crimă !

— Vai de viața şi de sufletul lui !

Ospătarul clătină din cap. Îşi aprinse o țigară, ferind-o şcolăreşte în căuşul palmei. Pătraşcu sorbi cafeaua densă, bine potrivită, „ca pentru ai casei".

— Cînd l-ați văzut ultima oară ?

— Azi-dimineață. Dormea pe o bancă, în parc, la podul Elefterie, cu sticla de rom alături. Se bătu cu palma peste frunte : Acum mi dau seama ! Nu mai purta tenişi. Avea o pereche de pantofi noi...

Telefonă la minister, secretarei.

— Ai ceva pentru mine ?

— O clipă.

Auzi în receptor vocea timbrată a locotenentului Brumă :Unde vă aflați ?

— La Zări noi... De ce mă întrebi ?

Locotenentul îşi calculă pauza. Spuse pe un

ton indiferent :

— Am dat de urma scriitorului.

Maşina se angajă pe cheiul Dîmboviței.

— Spune, băiete !

— Întîi, începu Brumă, am trecut pe la Uniunea Scriitorilor, deşi eram convins că mă duc degeaba. Oamenii de litere nu-şi declară profesiunea. Evoluează pe un teren în care numele e suficient.

Maiorul zîmbi :

— Aşa ar trebui să se întîmple... Şi ?

— Dobrogea, pseudonim, sau nume, nu le spune nimic. Acelaşi răspuns şi la Fondul Literar. M-am gîndit că flăcăul e începător... Am telefonat la revistele şi ediţiunile din Bucureşti.

— Uite o idee care, mărturisesc, nu mi-ar fi trecut prin cap.

Locotenentul îl privi circumspect :

— Sînteți amabil. În sfîrşit, una din edituri

mi-a comunicat că se numeşte Alexandru Vasiliu-Dobrogea şi că i-au respins de curînd romanul autobiografic.

Îi primi redactorul şef, im bărbat mic de statură, bonom, cu o lumină cuminte în priviri. Auzind numele scriitorului, ridică exasperat ochii în tavan :

— Ne-a omorît, nu alta, oameni buni ! O pacoste ! Patru volume, o mie cinci sute de pagini dactilografiate la un rînd despre întoarcerea lui Costică ! Vă rog să mă credeți, citesc săptămînal cel puțin cîte o inepție, dar tîmpenie mai mare ca povestea Im Costică n-am pomenit! Adăugă epuizat : Anual, numai la noi în țară, apar peste 4 000 de volume, iar eu — fir-ar a dracului de meserie — a trebuit să citesc întoarcerea lui Costică !

— De ce ?

— Vă imaginați dumneavoastră că ne-a iertat aşa, cu una cu două ? După ce, firește, i-am respins idioțenia, a început să

bombardeze cu memorii ziarele, ministerul, forurile de conducere. Pînă şi la Consiliul Național al Pionierilor a reclamat, oameni buni ! E fanatic! Bineînțeles au prins să curgă telefoanele : „Ce se întîmplă cu scriitorul Alexandru Vasiliu-Dobrogea ?" Şi dă-i referate şi para referate... Un calvar ! Noroc că pînă la urmă mi-a venit ideea să trimit conducerii manuscrisul.

— Şi?

— După prima pagină s-au interesat dacă în tipul lecturii n-am manifestat cumva unele reacții ciudate... Oftă : Nu-i zi să nu Intre un manuscris. Toată lumea scrie, oameni buni ! Cum au deprins alfabetul sau au ieşit la pensie, haț ! condeiul. Şi nu se încurcă, aşa, c-o nuvelă. Nu ! Roman ! Mii de pagini ! De spaimă ! Sună secretara : Cheamă-l, te rog, pe Armeanu. El a înregistrat „capodopera"... Luați-l pe ocolite, să nu leşine. E foarte sensibil, îmi mărturisea zilele trecute că are coşmaruri. Se trezeşte noaptea strigînd : „Mamă, vine Costică !"...

Intră un tînăr, firav, cu ochelari şi um surîs amar înfipt în colțul gurii.

— Sfatul meu, dragă Ioane, e să iei loc... Aşa. Acum pot să-ți spun. Dumnealor se interesează de Alexandru Vasiliu-Dobrogea.

Maiorul avu senzația că tînărul a uitat să respire. Îşi muşca buzele incapabil să articuleze un sunet. Redactorul şef îi întinse repede paharul cu apă pregătit din timp.

— Fii cuminte, Ioane! încearcă să bei, barem un strop. Explică : A făcut armata la marină şl de atunci nu mai suportă apa... Bucură-te, Ioane ! De data asta îl caută miliția.

Tînărul clipi înviorat :

— Credeți că sînt speranțe ?

— Nădăjduiesc. Aşa că adă fuguța adresa omului nostru...

*

Făcea eforturi penibile să se stăpînească. Mîinile fremătau încheind şi descheind fără noimă nasturii hainei, buza

inferioară îi tremura. Maiorul îşi întoarse privirea. Interiorul concorda perfect cu omul din fața lui : o aglomerare de obiecte vechi, false sau autentice, menite să facă impresie. Tablouri mari în rame bogate ascundeau petele de igrasie de pe pereți.

Alexandru Vasiliu-Dobrogea îşi drese glasul :

— Cu ce vă putem fi de folos, domnule maior ?

Pătraşcu nu-i răspunse. Recunoscuse un vas de flori olandez cu două mori pictate în nuanțe de albastru. Se vindea la Consignația şi Ioana fusese tentată să-l cumpere. A renunțat în ultima clipă.,, Nu are nici un defect şi m-ar indispune. Mă indispun lucrurile trainice. Am impresia că mă sfidează. Mărturisesc în fiecare clipă că-mi vor supraviețui..."

„Ioana, eşti nebună ! Ai ciobit cu bună ştiință ceştile de cafea".

„Da, dragul meu !"

Se răsuci brusc pe scaun şi scriitorul tresări

speriat.

— Cum a fost aseară ?

— Mă rog ?

— Aţi cumpărat ceva la adresa din strada Silvestru ?

Alexandru Vasiliu-Dobrogea mimă nedumerirea atît de prost, încît maiorul îşi coborî pleoapele.

— Stimate domn, mi-e tare frică să nu vă decepţionez...

— Şi mie, oftă Pătraşcu.

— Strada de care pomeneaţi nu-mi spune nimic, absolut nimic !

— Poate numele Titel Georgescu vă spune mai multe..:

— Mă rog ?

— Titel Georgescu.

— Titel Georgescu ? Ridică din umeri ; Regret, dar aveţi ghinion. Realmente aveţi ghinion.

Pătraşcu surise încurcat:

— Domnule Vasiliu, am toată consideraţia pentru vîrstă dumneavoastră şi, credeţi-mă,

mi-ar fi neplăcut să definesc exact răspunsurile... În consecință vă propun să ne menajăm reciproc. De acord ?

— În primul rînd, n-am înțeles deloc chestiunea cu vîrstă. Sună a înmormîntare. Mai am un cuvînt de spus, vă asigur ! Bătu cu palma manuscrisul aşezat strategic, la vedere. În al doilea rînd, nu înțeleg insinuările. Ați pornit pe un drum greşit, nu-i nimic, oricui i se poate întîmpla, nimeni n-o să vă taie capul pentru asta. O confuzie de nume, probabil, ce spun eu probabil, sigur, sau, hai să zicem, o informație eronată. Nu-mi permit să acuz pe nimeni de rea intenție, se mai înşală oamenii... Dumneavoastră păreți un om inteligent şi sînt convins că nu e o simplă părere...

Maiorul îl privea fascinat. Spectacolul era fără egal. O dualitate de intenții rar întîlnită. Mîinile bătrînului se scuzau, cerşeau iertare, căutau refugiu la spate sau în buzunarele hainelor, în timp ce vorbele stăruiau să convingă. O panglicărie rostită cu insolență desăvîrşită, de buze care tremură... Întrebă

răspicat :

— Ce-ați făcut cu sfeşnicul ?

— Mă rog ?

— Unde l-ați aruncat ?

— Aveți cuvîntul meu de onoare... Sînt un om de caracter... Corect... Întrebați vecinii, administratorul... Plătesc regulat întreținerea...

Pătraşcu clătină trist din cap :

— Fiți rezonabil, domnule Vasiliu. Ştiți foarte bine că nu improvizez. Am mărturia Letiției Sima — gazda victimei — şi a vecinilor. Aseară, în jurul orei 19, ați intrat într-o casă din strada Silvestru cu intenția de a cumpăra anumite obiecte.

Sună telefonul. Bătrînul îl privi înspăimîntat aşteptînd parcă un impuls străin ca să întindă mîna spre aparat.

„El e ! Precis el e ! Dumnezeule !"

— Nu răspundeți ? întrebă maiorul urmărindu-l atent.

Alexandru Vasiliu-Dobrogea ridică receptorul. Transpirația ii năpădi dintr-o dată fruntea. Necunoscutul rîdea bine dispus :

— Aş da oricît, domnule Dobrogea, să văd cum faceți față anchetei.

Bătrînul bolborosi înfundat:

— Da... Uitasem că luni e aniversarea. Vin, sigur că vin.

— Am înțeles ! Penibil ! Ați început probabil prin a-l îmbrățişa pe „nu". Nu ați auzit de strada Silvestru, nu ştiți cine-i Titel Georgescu etc. Aşa-i ?

— Discutăm mîine...

— Cu plăcere. Vroiam numai să vă anunț că am developat fotografiile. Mi s-a părut deosebit de reuşit instantaneul care surprinde intrarea dumneavoastră în curtea vilei din strada Silvestru.

Închise. Bătrînul rămase, paralizat, cu receptorul la ureche. Întîlni privirea maiorului, grea, şi întrebă :

— Despre ce vorbeam ?

Pătraşcu continuă să-l măsoare în linişte. Spuse încet:

— Puneți receptorul în furcă... Aşa. Despre vizita făcută aseară şi mărturia gazdei.

— A !

— V-ați amintit ?

— Bineînțeles, uitasem numele străzii...

— Sînt convins.

— Am fost, firește că am fost. Vroiam să cumpăr un tablou de Băncilă. Tipsia cu pere de aur.

— Cine v-a indicat adresa ?

— Mă rog ?

Maiorul surise : „Procedeul clasic al celor puşi în dificultate. Întrebare şablon, pentru a cîştiga timp".

— De unde ştiați că vinde im Băncilă ?

— Am citit în Mica publicitate...

Maiorul scoase ziarul din buzunar :

— Întîmplător, am anunțul la mine. Nu precizează nici pînza, nici autorul.

— Da ? Ca să vezi ! Probabil mi-a spus cineva...

— Cine ?

Bătrînul luă de pe masă o cutie cu bomboane de mentă, dibui greu una, , apoi se interesă convențional :

— Serviți ?

— Aştept răspunsul.

— Ce răspuns ? Ce vreți de la mine, domnule maior ? Sînt un om bătrîn, nu mai am memoria de acum douăzeci de ani ! Poftiți rețetele ! In fiecare dimineață îmi frec picioarele cu lăptişor de matcă.

— Şi vă stimulează ? întrebă Pătraşcu pe un ton alb.

— Uitați-vă în cutia cu medicamente. O farmacie ! Nu există produs pe care să nu-l fi încercat. Ficatul ciuruit, inima slăbită, tensiune arterială... Sînt o epavă ! Puțină considerație, pentru numele lui Dumnezeu ! Aş putea să vă fiu tată ! Adăugă teatral cu lacrima în gît : Bătrîn, bolnav şi neputincios...

— ... „Mantia asta e prea grea pentru mine !" continuă maiorul. Actul III din Apus de soare, scena încoronării... Am jucat-o şi eu în liceu. Şi acum să revenim la treburile noastre. Cine v-a indicat adresa ?

Bătrînul îi aruncă o privire veninoasă, apoi schimbă cîmpul de acțiune :

— Un descreierat! Eterna farsă cu telefonul...

— Adică ?

— Formează un număr la nimereală şi pune oamenii pe drumuri, e posibil ? Ar trebui...

— Credeți că a dat peste dumneavoastră formînd un număr oarecare ?

— Fără îndoială f

Maiorul îşi aprinse o țigară. Trase cîteva fumuri, apoi se interesă zîmbind :

— Şi adineauri tot „la nimereală" v-a sunat ?

— Mă rog ? Nu înțeleg întrebarea...

— Interlocutorul de adineauri... Se răsuci în fotoliu f Era bărbat sau femeie ?

— Femeie, fireşte că femeie. Mătuşa mea... Mi-a amintit de aniversarea unui nepot...

— E în regulă. Aşadar considerați că avem de-a face cu un farseur.

„Nu, nu e în regulă ! A înțeles ! A înțeles sau ştie !" îşi zise bătrînul, Categoric.

— Povestea nu stă în picioare, domnule Vasiliu. Sugerîndu-vă unde puteți achiziționa

im anumit tablou, trebuie .să conchidem că vă cunoştea cel puțin gustul, dacă nu cumva şi intențiile.

— Cită lume nu mă cunoaşte... Sînt o persoană publică, prin însuşi specificul profesiunii.

— Despre ce profesiune vorbiți ?

— Scriu !

— Într-adevăr, v-ați făcut un nume, dovadă că v-am reperat imediat. Cei de la editură mi-au vorbit despre dumneavoastră in termeni foarte elogioşi. Erau afectați chiar. Se pare că i-ați neglijat în ultimul timp...

— Ce să fac ? Sînt extrem de hărțuit. Scenarii pentru televiziune, cinematografie, articole şi schițe prin reviste, două romane pe masa de lucru...

..Individul e monumental !" decise maiorul.

— Dumneavoastră, nu vă vedeți capul de treburi şi eu vă rețin...

Alexandru Vasiliu-Dobrogea imprimă chipului o expresie din picturile inspirate de viața sfinților martiri ridicînd in acelaşi timp

mîinile : „Asta-i situația !"

— De aceea, continuă Pătraşcu, propun să intrăm în miezul problemei. Aşadar pe la şapte ați ajuns la adresa indicată.

— La şapte şi cinci minute. Arătă ceasul : Longines !

— Mă bucur că ați început să vă amintiți şi amănuntele... Cine v-a deschis ?

— O babă. Femeie de serviciu sau cam aşa ceva.

— Cum ați dedus ?

— Ei bravo ! Am ochi de scriitor, domnule, ochi format ! Dealtfel, într-un fel s-a recomandat singură : „Conaşul întîrzie cîteva minute." »

— Clar. Apoi ?

— Au venit şi alți amatori. Doi babalîci, o fată şi un tînăr.

— Nu v-a fost greu să vă dați seama ce fel de oameni erau.

— Indivizi dubioşi pînă în măduva oaselor ! Asta aşa, ca notă generală. Fata, damă...

— Poftim ?

— O tipesă. M-a ochit de cum am intrat. Fițe, grații, priviri luşe, mă rog tot felul de avansuri.

— Şi dumneavoastră, nimic...

— Nu cadra cu situația mea, înțelegeți...

— Înțeleg.

— Mi-a crăpat obrazul de ruşine, domnule ! Tineretul de azi ! Păi pe vremea mea fetele nu-şi ridicau ochii din pământ. Fileu şi părul după urechi ! Clătină capul : Le-ați văzut cum umblă ? Vopsite, despletite, cu... vorba aia gol ! De ce nu le strîngeți, frate ?

— Şi ce să facem cu ele ? întrebă amuzat maiorul. Oricum, rețin sugestia.

— Pot să vă dau şi altele. Uite, ieri, nu mai departe, am scris un articol... Să vi-l citesc ?

— Nu ! Nu ! Nu acum...

— Ştiți ceva ? îl publicăm în revista dumneavoastră !

O spuse pe tonul unei concesii suverane şi Pătraşcu se întrebă la modul foarte serios cum de n-a făcut individul carieră...

— Cu ce v-ați ocupat înainte, domnule

Vasiliu ?

— Contabilitate. Nu sînt singura excepție : Axel Munthe practica medicina. Ionel Teodoreanu avocatura.

— Desigur... Îşi privi ostentativ ceasornicul. Deci, cu fata v-ați lămurit...

— Urgent !

— Apropo, mi s-a spus că avea o poşetă cu monogramă. Ați reținut cumva inițialele ?

— În general, ignor persoanele care nu mă interesează. N-aş putea afirma acelaşi lucru şi despre bătrînul neglijent şi bețiv. Ce cap de expresie ! Ce ochi ! Tipul clasic lombrozian, desprins din paginile lui Maxim Gorki. M-am hotărît pe loc : „Iată, frate Alexandre — zic — personagiul pe care-l cauți !" Ştiți, am de gînd să scriu...

— Cu alte cuvinte, îl întrerupse maiorul, un om ciudat.

— Asta-i termenul ! Ciudat ! Felicitările mele, aveți intuiție ! Ce putea amărîtul ăla să cumpere ? Sau celălalt cu mustața a la Hitler şi baston de samsar ? Dillinger, pe lîngă el, era

o dactilografă blondă ! Hm ! Pretindea că a fost factor poştal, că bate şi-acum de nebun străzile, chipurile s-a obişnuit. Păi dacă ai ieşit la pensie, .stai dracului acasă ! Nu?

— Dumneavoastră aşa procedați ?

Bătrînul rămase consternat.

— Cum puteți face asemenea comparații ? Mă jigniți î Păi eu muncesc, domnule, sînt — să nu vorbesc într-un ceas rău — zdravăn...

— Scuzați-mă — maiorul nu rezistase ispitei — mă refeream la afirmația anterioară : ficatul ciuruit, inima slăbită, „bătrîn bolnav şi neputincios..." Parcă aşa spuneați...

— Spuneam... Dacă o luăm dogmatic, m-am lămurit î Oftă : Al cincilea personaj era un bărbat tînăr, bleg, dar plin de ifose. Inginer probabil. Genul de individ care vîntură podurile în căutarea unor "mobile vechi, cu semnătură, şi asta pentru că a auzit la birou că se poartă...

Maiorul se întrebă dacă bătrînul e într-adevăr incapabil să califice pe cineva sau schimbă în mod intenționat datele celorlalți.

— Ai ?

— Văzînd că stăpînul casei întîrzie m-am hotărît să plec.

— Şi ?

— Am plecat.

— Cum ?

— Asta-i bună ! Pe uşă...

Maiorul clătină din cap :

— Nu spuneți adevărul, domnule Vasiliu ! Ați plecat, e drept, dar împreună cu ceilalți, după ce chiriaşul doamnei Letiția Sima a fost ucis.

Scriitorul îşi încrucişă ofensat brațele la piept :

— In asemenea condiții refuz să discut ! Eu am înțeles să vă ajut, să vă dau unele relații, nu-i aşa...

— Ce-ați făcut cu arma crimei ?

— Mă rog ?

— Unde ați aruncat sfeşnicul ?

— Care sfeşnic ?

Degetele începură să caute din nou nasturii hainei.

— Ecuația, domnule Vasiliu, este extrem de simplă. Cineva îşi propune să scape de un duşman, Titel Georgescu în speță, trimițîndu-i acasă cinci oameni care au motive întemeiate să-l, ucidă. Printre cei cinci vă aflați şi dumneavoastră.

— Eu ?! ?

— Exact. Pentru a ajunge la ucigaş trebuie să ştiu în primul rînd ce motive avea fiecare. De ce doreau moartea tînărului Georgescu.

— E prima oară în viața mea cînd aud numele ăsta !

— Mai gîndiți-vă, poate, totuşi, vă amintiți.

— Regret...

— Cînd victima a intrat în casă, ați apucat primul obiect care v-a căzut în mînă, recte sfeşnicul...

— E o idee fixă ! Insistați inutil, domnule maior...

— L-ați înconjurat din toate părțile. Cineva a stins lumina.

— Tot eu, probabil...

— Nu ştiu. Vom stabili mai tîrziu. Titel

Georgescu a primit o lovitură în craniu şi s-a prăbuşit.

— De unde aţi conchis că eu l-am lovit ? Poştaşul avea un baston, tînărul o umbrelă, beţivul sticla... O sticlă groasă...

— Recunoaşteţi deci că eraţi în încăpere cînd Titel Georgescu a intrat ?

Bătrînul îşi pierduse complet controlul :

— Nu recunosc nimic ! Absolut nimic ! Habar n-am cine-i Titel Georgescu ! înţelegeţi odată, pentru numele lui Dumnezeu ! I

Maiorul stinse ţigara şi se ridică.

— O să vă spun eu. Omul care vă şantajează de peste patru ani. I-aţi plătit 5 000 de lei lunar ca să tacă.

VI.Bătrînul cu moartea in suflet

Tabloul înfăţişa doi bătrîni mergînd la braţ. Femeia ţinea un buchet de flori, bărbatul

se sprijinea în baston.

„Ioana, de ce foloseşti culori aşa de palide ? Nu te mai recunosc !"

„Bine, dar e simplu, dragul meu. Pînza se numeşte La aniversare. Oamenii ăştia au trăit împreună cincizeci

de ani. Ştiu totul unul despre celălalt, îşi cunosc hachițele, gusturile, obiceiurile. Impresiile sînt atît de uzate încît încep să-şi piardă conturul... Cînd te obişnuieşti cu un lucru, cînd n porți zi de zi, uiți cum arată. Nu şi cînd abia l-ai cumpărat. Atunci ochii cercetează fiecare detaliu, fiecare amănunt... Obişnuința estompează... Mi-e frică de ziua cînd între noi va interveni obişnuința...rîse : „Soluția ar fi să-ți ascund cîte ceva".

„Fiecare om ascunde cîte ceva... N-ai ştiut ?"

Maiorul se uită prin cofetărie. În fund, lîngă fereastră, un băiat şi o fată îşi sorbeau cafeaua, se sorbeau din ochi... Băiatul fuma pe furiş, ignorînd reproşurile mute ale bătrînului de la masa vecină cu un cataif în față. Bătrînul cu cataiful avea aerul acela de nemulțumire

specific oamenilor în vîrstă obsedați de ideea nemărturisită că nu mai înseamnă nimic, că nu li se acordă toată considerația. Semăna cu scriitorul Alexandru Vasiliu-Dobrogea.

„Oare şi ăsta ascunde ceva ?"

Vînzătoarea îi întinse cartonul cu prăjituri mormăind acru :

— Douăzeci şi unu cincizeci ! Următorul !

Pătraşcu clătină din cap. Ar fi vrut s-o întrebe cît castă un zîmbet şi o vorbă domoală. Renunță.

— Nina !

Fetița izbucni în plîns şi fugi în spatele clădirii.* '

*

Şapte-Mîțe încerca un sentiment ciudat. Toată viața fusese urmărit. Acum urmărea el. Păşea cu fereală în spatele bătrînului, atent să nu-l scape din ochi. Haralambie Blendea

părăsise Izvorul tămăduirii mai devreme ca de obicei şi se îndrepta spre casă. Reuşise să vîndă două cărți. Asta însemna doi litri de rom... Îi cumpără Ia prima alimentară şi intră în bloc.

— Cu domnul maior Pătraşcu, vă rog.

— Cine-l caută ?

— Şapte-Mîțe.

Locotenentul Brumă astupă receptorul :

— Vă caută nişte pisici...

— Cîte ?

— Şapte.

Pătraşcu acceptă jocul. Spuse pe tonul cel mai firesc :

— Fă-le bon de intrare.

Şapte-Mîțe era extrem de agitat. Un licăr de triumf îi strălucea în

priviri :

— Am onoarea să vă salut, domnule maior !

— Bună, Scurtule ! Ia loc. Îl învălui într-o privire caldă : Ți-ai schimbat iar meseria... Am ghicit ?

— Ați ghicit, dom' Pătraşcu ! Continuă pe nerăsuflate : Ştiu cum îl cheamă, ştiu unde stă : Haralambie Blendea, strada Negustori 112, la mansardă.

— Bravo, băiete ! Şi cum l-ai dibuit ?

— Ca-n Texas ! Acu' două ceasuri îmi şopteşte nea Costică ospătaru' :, , Scurtule, zice, vezi că a venit ăl de-l caută curcanii..." O drese repede : „Miliția". Şi mi-o arată... Matolea de unul singur în picioare. M-am lipit de masă să aflu cum îl cheamă. Şi-am aflat.

— Cum naiba ?

Şapte-Mîțe lăsă ochii în jos.

— I-am speriat buletinul... Un minut. P-ormă a intrat un fraier şi bătrînul 1-a ras de doi poli. I-a vîndut două hîrțoage amărîte : Cămara lui Hristos şi Mătăniile. Chestii mistice, burgheze... Păi cu banii ăştia lua la tarabă un braț. Cum a simțit biştarii în palmă s-a şi aruncat la alimentara. Eu după el. A luat două sticle de rom, apoi repede acasă. Are-un ogeac prăpădit rău de tot. Îşi umfla pectoralii : Şi peste cinci ani tot acolo îl găsiți,

n-are cum s-o roiască !

Maiorul îl privi nedumerit. Şapte-Mîțe explică încîntat de ispravă :

— I-am băgat o strîmbă în broască...

Administratorul clătină din cap cu sinceră compasiune :

— Un nefericit. Şi-a vîndut apartamentul şi s-a oploşit într-o cămăruță de serviciu. Tot ce cîştigă bea. Şi de-ați şti, domnule maior, ce om cumsecade şi cumpătat era. Prin '940 a înfiat un copil. Cinci sau şase ani au locuit împreună, pînă cînd într-o zi nevastă-sa a plecat.

— Unde ?

— Nu ştiu. Cred că nici el nu ştie. Atunci a început prăbuşirea. Beții îngrozitoare, scandaluri. De cîteva ori a trebuit să chem salvarea. Firește, şi-a pierdut catedra.

— Şi copilul?

— I-a fost luat, bănuiesc. Ajunsese aproape de majorat, vîrsta critică.

Maiorul făcu im calcul rapid :

— Asta se întîmplă acum douăzeci şi cinci de ani.

— Aproximativ.

— Între timp copilul a crescut. Scoase fotografia lui Titi Georgescu şi i-o arătă. El e ?

— El e, domnule maior !

Luminarea înfiptă în gîtul unei sticle lumina tulbure încăperea. Haralambie Blendea bea, cu ochii țintă la flacără. Prin colțul gurii i se strecura im cîntecel, ca o tînguire :

— Cu sfinții odihneşte sufletele adormiților, robilor tăi...

Maiorul îl urmărea sprijinit de uşă.

„Un litru şi jumătate de rom în mai puțin de o oră. Fantastic !".

Bătrînul îi întinse sticla :

— Bea şi roagă-te pentru iertarea păcatelor răposatului întru Domnul, Haralambie Blendea ! Cu o mişcare bruscă rupse nasturii cămăşii, dezvelindu-şi pieptul năpădit de păr. Îşi apăsă inima gemînd : E rece mormîntul... Şi jilav... Sicriul e de gheață. Ce mama dracului !

Trebuia să-mi cumpăr altul... Acum e tîrziu... Începu să rîdă : îți dai seama cît de proşti sînt oamenii ? Cheltuiesc zilele pe nimicuri şi uită să-şi ia un sicriu ca lumea. Poartă toată viața o inimă îngropată în gheață ! Ce caraghios ! Nu ? Spune şi dumneata, nu e caraghios ?

— N-ar mai trebui să beți, sugeră moale maiorul.

— La înmormîntarea mea trebuie să beau ! Mă aşteaptă un drum lung pînă la El. Bătrînul îşi va trece degetele prin barbă şi mă va întreba : „Ei, Haralambie, făcut-ai tu ceva bun spre cinstirea Domnului Tău ?" „Am băut. Doamne !" Dumnezeu se va bucura şi-mi va pune mîna pe piept. Şi-atunci se va topi sicriul... În ochi îi jucau lacrimile. Întrebă privindu-l intens : Şi-al dumitale tot aşa de rece e ?

Pătraşcu se cutremură. Îşi duse reflex mina la inimă. Luminarea arunca umbre ciudate pe chipul bătrînului prăvălit peste sticlele goale.

„Ce dramă îngrozitoare ascunde omul ăsta ?"

îşi aprinse o ţigară. Atunci îşi dădu seama că mîinile nu-l ascultau.

Haralambie Blendea continua să-l privească.

— Cum e sicriul dumitale ? De ce nu-mi răspunzi ? înţeleg. Crezi că-s beat ? Sînt îngrozitor de beat ! Cu cît beau mai mult, creierul devine mai limpede, sicriul mai rece.

îşi apropie pieptul de luminare. Flacăra îi atinse pielea dar bătrînul nu se clinti.

„înfiorător ! O să ia foc !"

— Nu-i caraghios ? Să bei şi să-ţi fie frig, aici... Grozav de caraghios ! Rîse. Un rîs, gîjîit, din gît. Se opri brusc şi-l privi îngustîndu-şi deschizătura pleoapelor : Ori crezi că n-ai murit ? Te înşeli ! In fiecare om moare cîte ceva, de cum se naşte. Moare surîsul şi nevinovăţia pruncului, moare un gînd, o iluzie, moare bucuria jocului de-a baba oarba... Socoteşte cîte stîrvuri mărunte purtăm în inimă ! Se ridică într-o rînă răsuflînd greu. Spuse încet : Ştiu, ai venit să mă ridici. Sînt gata imediat.

— Am venit să discutăm. Dacă se poate.

— Ce rost are ? Termin sticla şi putem pleca, — Unde ?

— Auzi întrebare ! Unde-i locul meu. Răcni : Ce mai vrei ? Ştii foarte bine că eu l-am ucis pe nemernicul ăla !

*

Simona Andronescu — o femeie în vîrstă cu părul cărunt pieptănat rulou, aşa cum se purta prin '45, '46 — aşteptă să se închidă uşa, apoi se adresă maiorului :

— A plecat. Acum putem vorbi. Ce doreați să ştiți ?

— Mi s-a spus că acum douăzeci şi cinci de ani sora dumneavoastră s-a despărțit de profesorul Blendea. Aş vrea să ştiu ce a determinat această ruptură.

— Am presimțit că de ea e vorba. Bine că a ieşit... Respiră adînc, apoi clătină hotărît din cap : Nu pot să vă spun !

— Trebuie. S-a comis o crimă şi...

Simona Andronescu tresări :

— L-a ucis ?

îşi muşcă buzele. Maiorul întrebă repede :

— Cine ?

— E o prostie...

— Nu ! Nu e o prostie, doamnă ! V-aţi gîndit la cineva anume. Mai precis, ştiaţi că cineva doreşte moartea altcuiva.

Femeia îşi frămînta mîinile. Spuse precipitat:

— Vă rog... Vă rog din suflet... N-aş vrea ca din cauza mea... Şi aşa e nenorocit. În priviri îi apăruse o boare. Nici Claudia, sora mea... Sînt lucruri triste, domnule maior, penibile...

„Lucruri triste, penibile!" repetă Pătraşcu. Se apropie de fereastră. Văzu pe trotuar două fetiţe care săreau coarda. „Ce-o fi făcînd Nina ? Nu s-a atins de prăjituri... Evita să mă privească..."

îşi aminti vorbele bătrînului : „în fiecare om moare ceva... ! Moare surîsul şi nevinovăţia pruncului !"... Scutură capul, alungind gîndul. Spuse fără să se întoarcă :

— Profesorul Blendea a mărturisit că el l-a ucis pe Titel Georgescu.

Auzi o exclamație ușoară.

— A mărturisit ?

— Acum trei ore. Deci, nu are rost să vă faceți scrupule, doamnă. Regret că sînt nevoit să insist, dar ar fi infinit mai greu să discut cu sora dumneavoastră...

— Cu ea în nici un caz ! E o rană veche, domnule maior, nu trebuie redeschisă.

— Nici o rană n-ar trebui redeschisă, spuse încet maiorul. În sfîrşit... Fumați ?

Femeia luă o țigară şi Pătraşcu i-o aprinse.

— Mulțumesc.

— Vă ascult, doamnă.

— Da... Claudia i-a fost elevă. Asta se întîmpla prin 1945. Un an mai tîrziu s-au căsătorit.

— O diferență de vîrstă apreciabilă, observă maiorul.

— Da şi nu : în ultimă analiză, important e să te simți bine. Cunosc căsnicii între colegi de facultate care n-au rezistai un singur

semestru.

— Adevărat.

— Ei bine, Haralambie şi Claudia se înțelegeau perfect. Aveau ce să-şi spună, domnule maior ! Evitau cunoştințele ca să fie singuri. Umblau de mină noaptea pe străzi, pîndeau cu sufletul la gură prima zăpadă...

Maiorul se întunecă. Femeia îi întrebă surprinsă :

— Nu vă simțiți bine ?

— Mă doare puțin capul... Continuați, doamnă.

— Exista un singur neajuns, care în cele din urmă a declanşat catastrofa. Copilul înfiat de profesor în 1940 crescuse...

— Cîți ani avea ?

— Şaisprezece, iar Claudia douăzeci şi unu...

Maiorul se crispă. Intuise urmarea.

— Într-o zi, nemernicul a tăbărît pur şi simplu... I-a imobilizat mîinile şi... Îşi întoarse privirea.

Pătraşcu şopti abia mişcîndu-şi buzele :

— Înfiorător !

— Haralambie a găsit-o prăbuşită pe covor, plină de zgîrieturi, cu rochia sfîşiată. Ticălosul dispăruse. Peste trei zile Claudia a plecat.

— 1-a cerut-o profesorul ?

— Nu. Este... era un om subțire, domnule maior. Există însă momente care nu pot fi depăşite. Haralambie n-a putut să uite întîmplarea, n-o putea privi în ochi, deşi ştia foarte bine că n-are nici o vină. A suferit cumplit, fără să crîcnească. Apoi a început să bea... Apoi...

Maiorul stinse țigara. Simțea în gură un gust amar.

— Cînd v-am spus că s-a comis o crimă, m-ați întrebat reflex dacă „1-a ucis".

— Avea o puşcă de vînătoare. Ani de zile a răscolit oraşul căutîndu-l...

*

Haralambie Blendea stătea mahmur, cu fruntea rezemată în palmă. Locotenentul

Brumă deschisese geamul, dar mirosul acru persista. Făcu un semn maiorului că totul e în regulă apoi se aşează pe stiva de cărți.

Pătraşcu privea silueta greoaie a profesorului cu o undă de duioşie.

„Un copil bătrîn, rănit de moarte."

întrebă încet, aproape în şoaptă :

— Vă mențineți afirmația ?

Haralambie Blendea îşi rostogoli ochii tulburi. Întîlni privirea impasibilă a locotenentului, apoi privirea lui Pătraşcu. Spuse răguşit :

— Credeați cumva că au fost vorbe aruncate la beție ?

— Nădăjduiam... Îşi drese glasul : Domnule Blendea, n-am să vă întreb motivul pentru care l-ați ucis...

— Oricum tot nu v-aş spune.

— N-am să vă întreb pentru că îl bănuiesc. Administratorul m-a informat că în 1940 l-ați scos pe tînărul Titel Georgescu dintr-un orfelinat. Probabil nu şi-a arătat recunoştința, dimpotrivă... În sfîrşit, altceva v-aş ruga să-mi

spuneți : Cum ați procedat. V-aş propune s-o luăm în ordine. Cum ați aflat adresa la care se ascunde ?

Haralambie Blendea scutură sticlele goale, apoi plescăi nemulțumit din buze.

— Mi-a trimis cineva o scrisoare... Rămase pe gînduri. Ei, drăcia dracului ! De fapt cine mi-a trimis-o ?

— O aveți cumva ?

Bătrînul îşi cercetă buzunarele pe îndelete, se uită în jur, şi ridică din umeri :

— Nu. Am uitat-o acolo, împreună cu cărțile... Sau am pierdut-o. În orice caz, pretindea că i-am fost recomandat de doctorul Ştefănescu de la Caritas. Un prieten vechi. Dorea să-i vînd volumele lui Pearl Buck...

*

Medicul îşi încruntă sprîncenele : Bietul Haralambie !

— ştiați că şi-a desfăcut biblioteca ? întrebă Pătraşcu uitîndu-se după scrumieră.

Ştefănescu scoase o țigară aşezînd între ei o scoică de cristal masiv :

— Fireşte. Îl vizitez aproape săptămînal. Mi-a fost imposibil să-l scot din mansarda aia. Oftă : O să se stingă repede...

Maiorul îşi roti privirea prin încăpere. Se afla într-un birou superb, cu piese vechi, excelent întreținute. Pendula empire prinsă în ghearele unui vultur de bronz emise un sunet profund. Pătraşcu îşi controlă reflex ceasornicul :

— N-aş vrea să vă rețin prea mult. Uitați despre ce este vorba ! Cineva s-a adresat domnului Blendea rugîndu-l să-i vîndă operele lui Pearl Buck în traducere românească. Cu ce ocazie i-ați recomandat sursa ?

Medicul îl privi surprins :

— Eu !?! Cred că e o confuzie, domnule maior. Nu am vorbit cu nimeni despre aşa ceva. În general evit să discut despre Haralambie...

Maiorul îi cîntări privirea :

„Omul ăsta nu minte !"

*

Haralambie Blendea îşi prinse capul în mîini :

— Hm ! E ceva care nu se leagă...

— Vă spun eu ce, interveni maiorul, într-un fel sau altul, toți duşmanii lui Titel Georgescu au fost convocați Ia adresa din strada Silvestru.

— De ce ?

— Pentru ca să se întîmple ceea ce s-a întîmplat...

Bătrînul izbucni în rîs :

— Înțeleg. Drăcească treabă ! Oricum, îi rămîn recunoscător... Sînt douăzeci şi cinci de ani de cînd îl caut pe ticălosul ăla ! într-adevăr, cînd a intrat, toți s-au repezit să-l sfîşie. Asta înseamnă că nu sînt singurul... Am ucis o năpîrcă, domnule maior !

— Regret din suflet că nu ați lăsat justiția...

— Justiția ? Ce putea să-i facă justiția ? Să mă bucur că a încasat cîteva luni pentru...

Oftă : Azi-dimineață eram făcut binişor. Am debitat, mi-amintesc, ' tot felul de prostii, dar toate pleacă de la un adevăr trist. Aici — Îşi apăsă inima — s-a rupt ceva, ori ceva lipseşte... De douăzeci şi cinci de ani mă străduiesc să umplu golul...

— Aşa ? întrebă Pătraşcu arătînd sticlele goale.

— Şi aşa.

— Domnule Blendea, îmi pare rău că insist asupra unui subiect dezagreabil, dar nu am încotro. Nu ştiu aproape nimic despre tînărul Georgescu. Cînd l-ați înfiat avea aproximativ zece ani. Îşi cunoscuse părinții ?

— Pe taică-său. Maică-sa murise cu un an mai de vreme într-un accident de cale ferată.

— Mulțumesc. Şi-acum să revenim la... la chestiunea propriu-zisă. V-ați dat seama că întîlnirea a fost regizată. Spuneți-mi, vă rog, ştiți cine erau ceilalți patru ?

— Nu. I-am văzut pentru prima oară.

— Continuați.

— Cînd a intrat pe uşă, mi s-a făcut părul

măciucă. Orice, dar numai la asta nu mă aşteptam.

— Şi ceilalți, mi s-a spus, au reacționat la fel.

— Probabil. Nu-mi puteam desprinde ochii de pe chipul nemernicului. La un moment dat s-a stins lumina.

— Iertați-mă, s-a stins sau ați stins-o ?

— S-a stins. Aveam în mînă sticla de gin. M-am apropiat şi... l-am miruit!

Maiorul îşi îngustă privirea.

— Cu sticla ?

— Cu sticla.

— Apoi ?

— Ne-am împrăştiat care încotro. Douăzeci şi cinci de ani am visat momentul ăsta. L-am ucis de-un milion de ori, în toate felurile, dar nici o clipă nu m-am gîndit cum voi proceda după. La început m-am speriat şi am vrut să dispar. Ştiam că datorită tenişilor mă veți repera imediat, de aceea mi-am cumpărat o pereche de pantofi. Apoi am socotit că trebuie să aflați. Dacă nu veneați dumneavoastră mă

predam eu.

De ce ?

— Fiecare minut petrecut în închisoare îmi va aminti Isprava. Ori ăsta-i balsamul de care am nevoie...

Maiorul îl măsură lung. Spuse încet, abia auzit :

— Sticla de gin a fost trimisă la analiză. Poartă într-adevăr amprentele dumneavoastră, dar nici o picătură de sînge. Dealtfel, dimensiunile rănii reclamă altă armă. Îl privi adînc in luminile ochilor : Pe cine acoperiți ?

Coborîră. Locotenentul părea contrariat ;

— De ce l-ați lăsat să creadă că ne-a păcălit ?

— Ai înțeles combinația ?

— Desigur. Ucid şi mărturisesc crima indicînd o armă care ştiu in mod cert că mă scoate basma curată...

VII.Start spre necunoscut

Bob Voicu îşi privi ceasul, apoi aşează valizele galbene, mari, din piele de porc, pe duşumea. Le puse cap la cap, în lungime, şi ridică capacele. Cele două extremități, alăturate erau decupate. Se strecură înăuntru :

— Închide !

Un, bărbat scund, cu ochi neliniştiți, sări de pe fotoliu; închise valizele, apoi puse alte două, mai mici, deasupra :

— Gata !

Valizele mici se clătinară şi căzură. Bob Voicu se ridică :

— Paisprezece secunde ! E în regulă. Turnă puțin whisky în două sonde şi întinse omulețului una : Şi acu s-auzim.

— Am rezervat, începu celălalt, un loc în compartimentul maeştrilor.

— Perfect.

— Trenul pleacă la ora 8 şi 20. S-a hotărît întîlnirea la 7 şi jumătate, în fața biroului de informații.

— Da... Uite cum procedăm. Valizele mele vor fi deja instalate înainte de a trage trenul pe peron, aşa că mă vor găsi în compartiment. Îi ajuți să urce. O să întreb dacă există vagon restaurant. Îmi răspunzi dumneata şi

mă sfătuieşti să rămîn prin apropiere dacă vreau să prind vreun loc. Maeştrii dumitale sînt amatori de cîrciumi ?

— Ferească Dumnezeu ! Artişti, domnule Voicu, oameni încîntători ! Dacă spun cuiva nu mă crede. Toată lumea e convinsă că actorii îşi fac veacul prin localuri. De fapt aşa ar trebui să se întîmple. Aşi ! Cu excepția ălor tineri, şi nici ăia toți, restul mănîncă la briceag. Astă vară, în turneu...

— Lasă, îmi povesteşti mai tîrziu. Aşadar mă sfătuieşti să pîndesc deschiderea vagonului restaurant. Îmi cer scuze şi plec. Îndată ce-am ieşit îi întrebi discret dacă ştiu cine sînt. Evident, vor ridica din umeri. Le spui atunci

cu titlu de mare confidență că mă numesc Predescu şi sînt ministru adjunct.

— Am înțeles.

— Punctul doi ! Aranjezi să vină cineva care să facă fotografii înainte de plecare, şi-ți rogi maeştrii să coboare.

— Coboară ei singuri dacă-i vorba de poze. E destul să spun că apare fotografia în Informația...

— Foarte bine. Revin în compartiment, mă lungesc în valize şi dumneata le pui pe celelalte două mici deasupra.

Omulețul cu ochi neliniştiți clătină din cap.

— Cum o să rezistați atîtea ore, domnule Voicu ? Numai pînă la frontieră sînt...

— O să rezist !

— Să dea Dumnezeu. În privința vameşilor, nici o grijă. Cum îl zăresc pe maestrul T, se deschid ca o floare : „Să trăiți ! Ce plăcere..! şi cu asta basta ! Nu s-atinge unul de valize !

— Sper.

— Am făcut de cinci ori drumul ăsta, domnule Voicu. Ne cunosc ăia, ca pe cai breji.

Ş-apoi, nu uitați că şeful vămii e feciorul regizorului. Vă dați seama, compartimentul e tabu ! Se ridică : Ei, cam asta ar fi totul. Duminică plecarea !

— Nu ! Nu e totul, băiete !

Omulețul se opri surprins. Bob Voicu îl sfredelea cu privirea : Acum şapte ani am aranjat cu altcineva o combinație la Constanța. Acel cineva m-a vîndut. Acum e moft ! Adăugă după o pauză : Dacă mă vinzi, te găsesc şi-n gaură de şarpe !

*

Mergeau pe maiul lacului. Frunzele galbene, bolnave, se aruncau în apele negre.

„Au ceva din disperarea sinucigaşilor", îşi zise Dana Săraru strîngîndu-se înfriguratã. Îşi vopsise părul, purta ochelari şi haine modeste.

Bărbatul de lingă ea, nefiresc de slab, cu ochii bulbucați ascunşi în spatele unor lentile groase, vorbea încet, rar, aşa cum povesteşti copiilor înainte de culcare :

— Mîine dimineață am avion. In două ore sînt la Frankfurt. Peste trei zile primiți paşaportul.

— E mult.

— E tot ce pot face. Aveți fotografiile ?

— Să vedem întîi despre ce este vorba. Nu am voie să risc.

— Riscul e minim, domnişoară. Aproape că nu există. Oamenii noştri vor căuta o fată care să vă semene şi care, evident, acceptă combinația in schimbul unei sume.

— Ehe, boală lungă...

— Nu-i aşa ! Nu sîntem la prima afacere de genul ăsta... In cîteva ore, găsim cinci fete, nu una... Ş-apoi avem machiori excelenți. Duminică dimineața, domnişoara Schultze, să spunem, intră în România, avînd pe paşaport fotografia dumneavoastră şi numele ei. Înțelegeți ?

— Încep să înțeleg.

— Duminică la prînz aveți documentul, iar luni părăsiți țara.

— Şi ea ?

Bărbatul rîse, dezvelindu-şi dinții mari, cabalini :

— Aşteaptă la Intercontinental sau Athenee Palace telefonul meu. Îndată ce termină convorbirea, o convorbire oarecare stabilită dinainte, poate să se adreseze miliției reclamînd furtul poşetei în care păstra banii şi paşaportul. Marți dimineața i se va pune la dispoziție un

act provizoriu, un bilet de călătorie şi toate regretele pentru cele întîmplate. Întrebă surîzînd : Puteți să-mi spuneți în ce constă riscul dumneavoastră ?

— Ştiu eu ? La frontieră...

— La frontieră evitați pe cît e posibil să angajați discuții cu grănicerii şi vameşii. Vorbiți germana ?

— Aşa şi aşa...

— În regulă. Am scos pînă în prezent trei

persoane care nu ştiau o vorbă.

Dana Săraru li înmînă fotografiile.

*

Hanibal Crețu stîrnise îngrijorarea familiei. Era prima zi în care nu încercase s-o şteargă de acasă... Stătea în fotoliul de lingă geam aruncînd din cînd în cînd priviri speriate spre portiță. Fiică-sa şi nepoțeii intrau în odaie sub pretexte diferite, îl cercetau bănuitori, apoi se adunau în hol schimbînd şoapte confidențiale.

Bătrînul oftă :

„De s-ar termina odată ! Nu mai rezist „ !

*

Alexandru Vasiliu-Dobrogea uză de toate trucurile ca să verifice dacă e urmărit : şireturi legate la colțul străzii, intrări precipitate în ganguri, autobuze luate în ultima clipă etc. Convins, în sfîrşit, că a reuşit să-şi piardă turma, ajunse în dreptul unui

şantier şi se furişă înăuntru. Scormoni cu piciorul într-un morman de moloz, apoi cu amîndouă mîinile. Se ridică epuizat.

— „Ticălosul !"

Auzi o tuse în spate şi se întoarse : Maiorul Pătraşcu îl privea surîzînd :

— Căutați cumva sfeşnicul, domnule Vasiliu ? Vă osteniți degeaba. Dacă raționamentul meu e just, întrebați-o pe mătuşa dumneavoastră de ce l-a luat. Apropo, cum a fost la aniversare ?

Alexandru Vasiliu-Dobrogea urmărea discret personalul secției de tablouri. Nici un bărbat. Îşi aminti primul telefon al necunoscutului :

„Petrescu de la Consignația. V-am vîndut acum şase luni o natură moartă de Piliuță..."

Cumpărase, într-adevăr, tabloul cu şase luni în urmă, dar cine i-l vînduse... Ridică din umeri şi pătrunse în magazin.

Una din fete se apropie surîzînd profesional. O modalitate de a avertiza că nu te afli într-un muzeu...

Bătrînul se interesă discret :

— Domnul Petrescu nu lucrează astăzi ?

.— Petrescu ?!

— Celălalt nume îmi scapă... Mi-a vîndut un Piliuță în primăvară...

Fata îl măsură surprinsă.

— Cred că vă înşelați.

— Imposibil.

— Şefa, a lucrat la noi unul Petrescu ?

Din spatele paravanului apăru un cap împodobit ca un pom de iarnă. Spuse surîzînd :

— Da şi nu.

— Cum adică ?

— În primul rînd să ştii matale de la mine că nu-l cheamă Petrescu ci Weissman. În al doilea rînd, nu era bărbat, ci femeie... Cel puțin aşa pretindea Claruța...

*

— Mi-e frică, domnule maior, spuse avocatul Pop invitîndu-i să ia loc, că n-am să

vă pot fi de folos.

Locotenentul îşi roti distrat ochii prin încăpere. Degetele băteau nervos darabana pe genunchi.

., E iritat, îşi zise Pătraşcu. Nu poate înghiți deloc eşecul de ieri noapte".

Avocatul se interesă :

— Coniac ? Țuică ? Şlibovița ?

— Nimic, de astă dată. Dealtfel, am trecut pentru un singur minut. N-ați reuşit să vă amintiți ?

— Nu, din păcate. Şi totuşi, repet, fata mi-e cunoscută, înclin să cred că am văzut-o prin tribunal, dar cînd şi cu ce prilej nu-mi aduc aminte.

Bătrînul Pop, în căruciorul lui de infirm, clătină din cap :

— Era o vreme cînd reținеai al naibii de bine unde-ai văzut o femeie frumoasă. Chicoti : Vîrsta să fie de vină, băiete ?

Maiorul răsfoi carnetul şi citi însemnările făcute după discuția cu doamna Pandelescu, mama lui Vasilică, haidăul şi repetentul...

— O cheamă Doina sau Diana. În orice caz, numele mic începe cu D, iar cel de familie cu S. Dacă amănuntul ăsta vă poate ajuta...

Se ridică în picioare, străbătu încăperea pe vîrfuri şi deschise brusc uşa. Letiția Sima, aplecată uşor înainte, asculta...

„Hm. Puteam să pun pariu ! Să fi deprins obiceiurile de slugă tot la sugestia lui Titi Georgescu ?"

Făcu un pas înapoi şi spuse surîzînd :

— Nu cred că de pe culoar se aude bine. Poftiți înăuntru, doamnă.

In capul scărilor îi aşteptau soții Golea. Economistul, cu ochii ieşiți din orbite, îşi frămînta înnebunit mîinile :

— Ne-au călcat hoții, domnule maior ! De necrezut ! Au tăiat uşa, jur împrejurul broaştei ! Poftim, uitați-vă ! M-au nenorocit ! Mi-au luat tot ! Țineam economiile în casă... În saltea...

Pătraşcu asculta impasibil. Ridică din umeri şi spuse :

— Nu mă interesează, domnule ! Pricepeți ? Nu mă interesează...

Îi explică locotenentului după ce ieşiră în stradă :

— Individul m-a enervat îngrozitor. Cam în felul ăsta a răspuns la toate întrebările mele... Îl las să fiarbă fără apă două zile... Lovitura a dat-o Lică Ciubaba din Ferentari. El, Sile Panait şi Tudose Lunganul mai operează aşa. Ultimii doi execută o condamnare.

— Nu-ți place cafeaua ?

— Ba da...

Intraseră într-o bodeguță din piața Gemeni. Debarasoarea ştergea de mîntuială mesele cu o cîrpă murdară, ospătarul acru, pus pe harță, le trîntise pur şi simplu ceştile în față, barmanul turna alcoolul în țoiuri cu aerul că dă de pomană...

— Mă întreb de multe ori, spuse maiorul, dacă oamenii ăştia nu socotesc cumva zîmbetul în bani... Îşi aprinse țigara. Nu prea

eşti în apele dumitale.

Locotenentul oftă :

— Se mai întîmplă... Ridică privirea : Aş vrea să vă rog ceva...

— Ştiu ce vrei să mă rogi. Îi puse mîna pe umăr : Îți doresc succes !

*

Trenul alerga în noapte. De ferestre se izbeau frunze moarte, stropi reci de ploaie. Locotenentul privea întunericul umed, gîndindu-se că pleacă să caute acul în carul cu fin.

într-adevăr, singurul element pe care-l deținea era instantaneul estival cu Titel Georgescu pe fondul peluzei din Constanța, surprins, după opinia specialiştilor, cu aproximativ opt ani în urmă. Din păcate, ştampila era neclară, aproape ştearsă, se ghiceau doar cîteva litere. Cealaltă fotografie, cea subtilizată, fusese făcută la aceeaşi cooperativă. Trebuia deci să descopere

cooperativa, dacă mai exista, apoi fotograful, dacă mai trăia, iar fotograful să-şi amintească de victimă şi grupul acestuia, pentru ca în cele din urmă să ajungă la tînărul cu aluniță...

Drum lung !

După cinci ore de alergătură inutilă prin toate atelierele oraşului se prăbuşi pe scaun :

— Un coniac.

— Nu servim alcoolice fără gustare !

Se întoarse surprins. Ospătarul, un munte de om, îl privea fix :,, Ai ceva împotrivă ?"

îşi aminti reflecțiile maiorului despre oamenii care nu ştiu sau nu vor să zîmbească... Ridică din umeri :

— Un coniac .şi o gustare...

— Nu avem decît Milcov. 11, 60 plus 12 la sută.

— Din care aveți...

îşi rezemă capul în mîini. Bilanțul era catastrofal. Peste tot, in toate unitățile, primise acelaşi răspuns : „Nu s-a făcut la noi !" Avea senzația că îşi croieşte drum printr-un bloc de granit tăind piatra cu o lamă... Gîndul că se va

întoarce la Bucureşti fără să fi dat de urma tînărului cu aluniță îl înnebunea.

Scoase încă o dată fotografia şi o răsuci pe toate părțile. Bucata de carton continua să rămînă mută.

„Şi totuşi e făcută aici, de un profesionist".

Se simți privit şi întoarse capul. În spate, un bătrîn cu o tăietură mongoloidă a ochilor îi zîmbea.

— Dumneavoastră căutați pe cineva azi-dimineață la Arta Fotografică ?

Locotenentul se apropie cu paharul în mînă :

— Îmi permiteți să iau loc ?

— Vă rog. Mă cheamă Simion, dar lumea-mi spune bre AU... Vara vînd pepsi pe plajă la Modern.

— Locotenent Brumă.

— Eram în atelier cînd ați întrebat. Întinse mîna spre fotografie. Pot s-o văd şi eu ? Mulțumesc.

îşi potrivi ochelarii pe vîrful nasului şi privi ştampila. Un surîs cuminte de unchiaş îi

înflori pe buze :

— E cu cîntec... Fotografia asta, domnule locotenent, nu-i făcută la cooperativă !

— Bine dar ştampila ? !

— Uitați-vă cum e pusă !

— În grabă.

— Din contră ! Cu meşteşug ca să nu se desluşească nimic.

Brumă îşi încreți fruntea. Bătrînul Aii sorbi încetişor din pahar :

— Acum vreo nouă ani era un şmecher care lucra clandestin. Or fi fost ei mai mulți, că-i plină lumea, dar eu pe ăsta îl ştiu : Niky Poartă'n casă.

— Constănțean ?

— Vezi bine ! Poate n-o să mă credeți, dar cei mai mari pungaşi nu la Bucureşti îi găsiți. Aici. Port, sezonişti, străini... Îi înapoie fotografia. La noi e o vorbă : „Ai poftă de măr, caută în piersic". Niciodată nu se ştie...

Niky Poartă'n casă îşi căpătase porecla la jocul de table. Măsluise zarurile şi usca sezoniştii. Bişnițar, trişor, escroc, făcuse de

toate. Trecuse de prima tinerețe. Era un bărbat cu fața trasă, cearcăne adînci şi ochi vicleni. Cercetă fotografia clătinînd din cap :

— Ai dat-o-n bară, şefule ! Asta-i mîna lui Lemnaru.

— Adresa !

— Cu plăcere : Aleea 3, garsoniera 15 pe dreapta, Cimitirul Belu...

— Vrei să spui că...

— A mierlit-o. Altfel nu ciripeam, îți dai .seama.

Locotenentul îşi muşcă buzele. Niky Poartă'n casă privi încă o dată fotografia. Cutele dintre sprîncene i se adînciră :

— Trosnitor ?

— Îl cunoşti ?

— Parcă. Nu-l cheamă Titel ?

— Ba da. Titel Georgescu, din Bucureşti. Adăugă repede de teamă ca celălalt să nu se răzgîndească : Acum două zile a fost ucis...

— Ca să vezi ! Ce ți-e şi cu viața asta... Am jucat poker astă-vară şi m-a luat de ageamiu...

— Trişor !

— Boboc ! Care mai trage azi din decartări ? N-am zis o vorbă. Pe la miezul nopții se sparge bîlciul şi-l iau, frățioare; la o tablă. Rîse : Dimineața i-am dat dă troleibuz... Pe bune !

— Apoi ?

— S-a topit.

— Şi n-ai mai auzit de el ?

— Cică trăia c-o fufă de la Higiena. Una Lili...

— Părul ? Barba ?

— Amîndouă.

Frizerul îi prinse şervetul la gît şi începu să-l săpunească. Locotenentul urmărea prin oglindă agitația din salonul de coafură. Lili, o femeie blondă, bine conservată, compunea un coc sofisticat, numai bucle şî zulufi. Clienta se privea fermecată în oglindă.

Deasupra căştilor, aproape de tavan atîrna un anunț : Bacşişul ne dezonorează !

Nu s-ar zice", observă stupefiat locotenentul. În mai puțin de 15 minute Lili

primise de la trei cucoane trei hîrtii de 25.

Se adresă frizerului, ca între bărbați, făcîndu-i cu ochiul :

— E ocupată ?

Omul clănțăni foarfecele cugetînd adînc :

— Toate femeile ocupate pot fi libere şi invers. Vă iau mai sus la spate ?

— Obişnuit.

— Aşa cum îi şade bine unui om serios. Nu că-mi apăr pîinea, dar zic ! Ce modă o fi asta — mă iertați de vorbă proastă — cu plete ca la muieri ? O ruşine, domnule dragă ! Păi degeaba îi scutură la radio şi la televizor ? Că ăsta-i rostul satirei, să îndrepte.

— Dar se îndreaptă ?

— Vorba dumneavoastră ! Birocrații cel puțin... E posibil să te poarte cu săptămînile pentru o amărîtă de adeverință ? !

— Nu e posibil.

— Ar trebui să se ia atitudine ! Să fie smulse cu rădăcină cu tot, buruienile dracului !

— Aşa e ! Ca să nu mai vorbim de năravul

bacşişului...

Frizerul rămase cu briciul în aer :

— Ce-ați spus ? !

Locotenentul socoti că e momentul să părăsească unitatea.

Lili scoase o țigară şi Brumă îi oferi un foc :

— Bănuiam că aşa o să sfîrşească. Omul ăsta a fost un mare ticălos !

— Cînd l-ați cunoscut ?

— Astă-vară prin iunie.

Locotenentul se crispă : legătura era recentă, deci greu de presupus că fata ar cunoaşte anturajul victimei cu şapte sau opt ani în urmă.

— Nu sînteți singura căreia Titel Georgescu i-a procurat decepții...

— Asta nu mă încălzeşte cu nimic. Îl privi limpede, în ochi : L-am iubit, domnule locotenent. Cu patimă, cu disperare. Ei bine, ştiți ce mi-a cerut după două luni ? Să fiu

drăguță cu prietenii lui...

— Ce fel de prieteni ?

— De ocazie. Turişti străini culeşi de prin baruri. M-a îndemnat să merg cu ei la hotel !

__ Oribil !

__ Am suferit îngrozitor. Atîta murdărie...

Avea lacrimi în ochi, bărbia îi tremura.

__ Într-adevăr, un mare ticălos !

Bineînțeles, am refuzat. Eram incapabilă să scot un cuvînt. S-a năpustit atunci cu pumnii şi cu picioarele... Ma lovit ca o brută... Noroc că a sărit Turcitu, paznicul de la far.

— Porcul !

Din ochii Turcitului țîşneau fulgere. Locotenentul aşteptă să se liniştească, apoi întrebă :

— Şi cu dumneavoastră a fost incorect ?

— Incorect ? S-a purtat ca un ticălos, nemernicul ! Zece ani a avut casa mea la dispoziție, frigiderul, banii. Ca între prieteni. Ia, neică, cît ai nevoie, pune la loc...

— Şi?

Bătrînul îşi încleştă pumnii :

— Mi-a necinstit nepoata... Un copil, paisprezece ani... N-am ucis în viața mea o muscă, dar dacă-mi pică în mînă...

— Ați anunțat miliția ?

— Eh ! Prinde orbul, scoate-i ochii...

— Am reținut că erați prieteni de peste zece ani, nu-i cunoaşteți

adresa ?

Turcitu surise amar :

— Prieteni... Îmbătrînii degeaba. Atîta amar de vreme şi n-am simțit ce jigodie primesc sub acoperiş. Venea vara cîte două luni, beam un şpriț, una alta, cîte o vedere de anul nou şi cam atît. Dar odată, n-a socotit capul ăsta prost de ce nu mă cheamă şi pe mine la Bucureşti ! Trei săptămîni am răscolit oraşul! Miliția pe de o parte, eu pe de alta. Oftă : Nimic.

Ospătarul se apropie în sfîrşit...

— Da, vă rog !

— Ce-ați vrea să luăm ? întrebă

locotenentul.

Bătrînul ridică din umeri :

— Ştiu eu ? O bere.

— Bere căutați dumneavoastră în altă parte, aici e local de lux. Whisky, campari, gin...

Brumă îşi încleştă maxilarele. Paznicul se întoarse spre ospătar şi spuse apăsat :

— Cheamă-l pe Atanasiu !

— Aoleu ! Matale erai, nea Turcitule ? Păi de ce nu spui, frate ? Gata ! De care să aduc ? Cehă ? Germană ? D-a noastră ?

— Rade berger.

— S-a făcut !

Locotenentul clătină din cap :

— Aşa e treaba ?!

— Cam aşa. Dacă nu te cunoaşte, ori nu-l atingi la manşetă, ai încurcat-o. Îl privi lung : Ce-a mai făcut ticălosul ăla de-l cauți matale ? Sau tot pentru...

— Îl caut pe ucigaşul lui.

Obrazul bătrînului se lumină dintr-odată :

— A murit ? ! ? Cînd a murit ? !

— Alaltăieri.

— Cum ?

— I-a crăpat cineva capul.

Turcitu se rezemă comod de spetează, respirînd uşurat :

— Există totuşi un Dumnezeu ! Ospătar ! Şampanie ! !

Vinul cu reflexe de chihlimbar aburea cupele. Bătrînul bău lung, plescăi încîntat şi îşi aprinse o țigară :

— Pe unii i-am cunoscut, pe alții nu. Stau mai mult la far decît acasă.

Locotenentul îi descrise amănunțit pe tînărul cu aluniță. Turcitu ascultă atent, apoi zise :

— Îl ştiu, cum să nu-l ştiu ! Ne-am întîlnit acum două luni în Bucureşti. Şi el îl căuta. Şase ani a făcut din cauza nemernicului.

— Escrocherie ?

— Aşi ! A vrut s-o şteargă pe mare. Închipuieşte-ți dumneata, să înoate zece ore şi cînd colo... Se opri brusc : Dar de ce mă întrebi

?

— Presupunem că el l-a ucis.

Regretă imediat gafa. Bătrînul se strînse în scaun privindu-l dintr-o parte.

— Şi vrei să-l torn eu ? Pe omul care i-a plătit pentru toate josniciile ? Pe omul care a ucis o năpîrcă ?

— Există o justiție...

— Ştiu. Dar e blîndă ? Clătină hotărît din cap : Nu; domnule locotenent, n-am să-ți spun cine e ! O întoarse : M-am înşelat, nu-l cunosc...

După o oră de argumentări şi insistențe, locotenentul părăsi localul. Turcitu refuzase să vorbească.

Ce greşeală ! Acum zburam spre Bucureşti cu adresa în buzunar ! Fir-ar să fie !"

Ajunse la sediul miliției şi intră.

Comandantul ascultă povestea zîmbind

subțire :

— Vă necăjiți degeaba. Nimeni n-ar fi prevăzut întorsătura. Se ridică. Să mergem la arhivă. S-ar putea să aveți noroc.

— Robert (Bob) Voicu, 35 de ani, absolvent al Politehnicii, liber profesionist, strada Armenească nr. 226, parter, apartamentul 1. Condamnat în 1967 pentru tentativă de trecere frauduloasă a frontierei. Iată şi caracterizarea penitenciarului : Individ periculos, deosebit de inventiv. Şase încercări de evadare în timpul detenţiunii, toate la un pas de reuşită...

Locotenentul Brumă era în al nouălea cer. Strînse îndelung mîna comandantului şi se aruncă în primul taxi.

*

Arborase o mină indiferentă. Sfîrşi raportul apoi întinse adresa lui Bob Voicu cu o

degajare studiată.

Maiorul surise. Îi mîngîie în treacăt obrazul crud, de copil, fără urmă de barbă :

— Bravo, băiete. Mă bucur în primul rînd pentru dumneata.

Dar locotenentul observă repede că Pătraşcu era îngrijorat şî trist.

— S-a întîmplat ceva ?

Maiorul privea pe fereastră. Articulă încet :

— Nina...

— Ce-i cu Nina ?

— A dispărut !

VIII.”Alice în ţara minunilor"

Colonelul Tudose îl privi îngrijorat :

— Cînd te-au anunţat ?

— La opt. La şapte şi jumătate supraveghetoarea i-a adunat pentru cină. Nina lipsea. Îşi privi ceasornicul : E unsprezece...

— Prea departe n-a ajuns. O fi oprit-o sectoristul, sau vreun agent de circulație. Un copil care umblă noaptea pe străzi atrage imediat atenția.

— Am telefonat la toate secțiile de miliție. Nimic.

— Acasă ?

— Nu e. Dealtfel nici nu ştie cum să ajungă.

— Ciudat !

Locotenentul Brumă avu senzația că Pătraşcu a îmbătrînit dintr-o dată. Cute adînci îi brăzdau figura. Se plimba prin birou frîngîndu-şi mîinile.

*

Nina îşi şterge ochii cu pumnii şi oftează. Tăticu n-a venit nici aseară, nici azi-dimineață... N-o iubeşte ! Pe ea n-o iubeşte nimeni ! A sperat din tot sufletul că o să se întoarcă să-şi ia nasturele. Cum o să umble tăticu fără nasture ? Bucata rotundă de os îi frige palma. Lacrimile i se înnoadă în bărbie.

„M-a părăsit..."

Nina se hotărăşte :

„Am să fug în lume !"

în spatele căminului gardul e rupt. Lipseşte o scîndură. A ochit ea locşorul ăsta mai de mult... Acum ar putea să se strecoare...

Nina merge repede. Vede prin ferestre televizoarele... E filmul cu Mihaela de la şapte şi douăzeci pentru copii. Cînd căsuța cățelului e gata, mămica o ia în brațe şi... Mămica a plecat de mult şi nu s-a mai întors... De ce ?

A ajuns într-o stradă plină de magazine. A ! Uite unul cu jucării ! în vitrină, piticii şi zînele bune, şi păpuşile îi fac cu ochiul, o îmbie să intre. Intră.

A plecat toată lumea. S-au tras obloanele, .S-AU încuiat uşile. Nina iese din spatele landoului, păşind încet, de-a lungul rafturilor. Păpuşii in rochiță de dantelă îi e frig, ştie ea... Nina îşi dezbracă paltonul şi înfofoleşte păpuşa.

— Nu-i mai bine aşa ? Vezi că e mai bine ? Pe mine cheamă Nina. Pe tine ? Monica ?

Lîngă Monica e un cățel de catifea care plînge. N-a vrut să-l cumpere nimeni. Nina îi şterge lacrimile cu batista :

— Fii cuminte, Muțunache ! Nu-i nimic ! Nici pe mine nu mă vrea nimeni...

Oftează. Îi e milă de ea, de cățel, de păpuşile părăsite în cutiile lor de carton. Le adună pe toate jur împrejurul căsuței de turtă dulce. A adus şi veverițele şi ursuleții şi piticii cu bărbile lor pînă la pămînt şi iepuraşii care tremură de frică pentru că, dumneaei, tanti vulpița, le dă tîrcoale. Muțunache plînge. Nina îi mîngîie creştetul din lină portocalie. Ştie că un cățel ca să adoarmă, trebuie să audă o poveste.

— Să vă spună Nina o poveste ?

Moş Martin de-o vreme nu mai aude bine, aşa că Nina îl aşează la picioarele ei. Îl roagă pe Donald, rățoiul, să aibă grijă de Mickey Mouse şi începe să povestească :

— A fost odată ca niciodată un cățeluş cu botişorul umed şi doi ochi mici ca două mărgele. Venise primăvara şi ieşind cățeluşul

afară văzu pentru prima dată flori şi fluturi de toate culorile. Şi-atunci un fluturaş cu aripile de aur i s-a aşezat pe vîrful nasului. Cățeluşul s-a speriat, a dat cu lăbuța, dar văzînd că fluturele vrea să se joace, au început să sară şi să alerge unul după celălalt...

Nina povesteşte încet. Aşa povestea tăticu... Îşi aminteşte de serile cînd se jucau amîndoi în jurul bradului, în casă era cald, mirosea a pădure, a cozonac... Muțunache îi încălțase pantofii... Şi tăticu rîdea... De cînd nu 1-a mai văzut rîzînd ? Nina desface pumnul să vadă dacă nasturele mai e acolo. Este. Nina oftează şi continuă :

— Şi tot alergînd şi zburînd au ajuns în stradă. Un copil rău a aruncat cu o piatră şi i-a stricat lăbuța cățeluşului. Venise noaptea. Cățeluşul, cu boticul umed şi ochii ca două mărgele, a început să plîngă. Şî a trecut

pe lîngă el nenea doctorul... Cățeluşul a ridicat lăbuța şi i-a arătat-o. Cu toate că vindeca numai oameni mari, văzîndu-l mic şi singur şi bolnăvior l-a luat în casă, i-a legat

lăbuța, i-a dat să mănînce cărniță şi lăptic şi l-a botezat Gri, după culoarea blăniței... Vă e foame, copii ? Lasă, ştiu eu că vă e foame !

Nina coboară de pe un raft bucătăria micii gospodine, îşi pune un şorț şi se apucă să gătească : Salata de morcovi pentru iepuraşi, dulceață de zmeură pentru moş Martin... Le prinde şervețele la gît şi îi hrăneşte cu lingurița...

— Aşa. Şi într-o bună dimineață Gri a dispărut. Nenea doctorul l-a aşteptat pînă noaptea tîrziu, însă cățeluşul nu s-a mai întors. Nu s-a întors nici a doua, nici a treia zi. Şi a înțeles nenea doctorul că Gri e un cățeluş nerecunoscător.

Dar, într-o noapte a auzit un rîcîit la portiță. Ieşind afară l-a văzut pe Gri împreună cu alți doi căței. Şi ceilalți doi căței aveau lăbuțele stricate...

Pasămite ştia el. Gri, că există un nenea doctor care repară lăbuțe de căței...

Nina închide ochii.

Deodată, totul în jurul ei prinde viață.

Ceasul cu cuc, din căsuța de turtă dulce, anunță miezul nopții. Cei şapte pitici zmulg de pe cer un nor şi-i aştern Ninei un pat. Adună şi cîteva stele din care îi împletesc o coroniță. Cenuşăreasa i-a încălțat pantofii ei de argint. Albă ca zăpada îi piaptănă părul... Bate cineva la uşă. A, e zîna cea bună ! Nina întinde mîinile spre ea :

„Mămico !"

Zîna cea bună seamănă cu mămica.

„Nu, Nina, nu sînt eu mămica ta, dar, n-ai nici o grijă, o s-o găsim".

„Şi pe tăticu ?"

„Cum arată tăticul tău ?"

Nina îl descrie.

„îi lipseşte un nasture de la palton. Asta e nasturele !"

„Să nu-l pierzi, Nina ! El ne va duce la tăticul tău".

Şi pornesc cu toții spre castelul vrăjitorului din Oz. În frunte, merg călări Făt Frumos din lacrimă şi Harap Alb.

Nina întoarce capul. Vulpea cea şireată a

coborît din raftul cu jucării şi îi dă tîrcoale. Vrea să-i fure nasturele !

precis vrea să i-l fure ! Vrăjitoarea de ceară îi şopteşte ceva vulpii apoi se apropie tiptil de norul pe care stă culcată Nina. Nina strînge nasturele în palmă... „Dacă mi-l iau n-o să-l găsesc pe tăticu niciodată !"

Duce nasturele la gură şi-l înghite...

Lumea copiilor îşi deschise uşile. Vînzătoarele s-au oprit mirate : în mijlocul magazinului doarme o fetiță înconjurată de jucării.

— Ce chestie ! A cui o fi ?!

Maiorul avea ochii umeziți de o boare cînd o luă în brațe. Nina îi trecu mîinile după gît strîngîndu-l tare, din răsputeri. Deschise ochii :

— Tăticule !

— Dormi Nina, dormi draga mea...

— Au vrut să-mi fure nasturele !

— Cine ?

— Vulpea... şi vrăjitoarea de ceară...
Desfăcu pumnul şi i-l întinse. Uite-l !

— Draga mea...

Nina suspină uşurată, se cuibări la pieptul maiorului şi adormi din nou.

Pătraşcu privi jucăriile răspîndite pe jos. Se adresă responsabilului :

— Vă rog să le împachetați. Vreau să le cumpăr.

— Toate ?!

Maiorul zîmbi :

— Toate.

IX.Meci cu Bob Voicu

Bob Voicu îşi puse încet mănuşile aruncînd prin încăpere o privire de rămas bun. Frunzele ficusului enorm, aşezat în apropierea ferestrei, luceau stins.

„Păcat ! O să se usuce".

Luă carafa cu apă de pe masă şi se apropie de plantă. Simți brusc o senzație de neliniște.

„Semnalul de alarmă ! Ce naiba se mai întîmplă ?"

Privi pe geam. La colțul străzii parcase o Dacia. Pe trotuarul de vizavi discutau doi tineri, iar ceva mai încolo staționa altă maşină.

„Clar ! Au venit băieții !"

Turnă liniştit apa în hîrdăul plantei, avînd grijă să nu păteze parchetul, îşi aranjă pălăria şi se îndreptă spre oglinda mare, venețiană. Strecură mîna în spatele unei ghirlande, apoi o împinse încetişor. Apăru o uşă scundă, mascată în zid. Pendula franțuzească, cu amoraşi, bătu de cinci ori. Se opri. Pe buze îi înflorise un surîs de ştrengar :

„Ce-ar fi să discut întîi cu flăcăii ăştia ?"

Puse oglinda la loc, meşteri ceva sub masă şi în spatele fotoliilor, apoi se aşează comod pe unul din ele, aprinzîndu-şi o țigară.

— Oamenii sînt la posturi ? Locotenentul

Brumă încuviință. Bine, aşteaptă-mă aici.

Maiorul urcă cele trei trepte din hol şi întinse mîna spre soneria primului apartament. Dar uşa se deschise înainte de a atinge butonul.

— Poftiți, domnule maior !

Vocea venea din cealaltă încăpere şi Pătraşcu îşi zise că altcineva i-a deschis. Intră în vestibul şi uşa se închise singură. Se uită surprins împrejur. Într-un fotoliu, Bob Voicu zîmbea larg :

— Vă aşteptam.

Maiorul cîntări individul în pardesiu din tweed, cu pălăria pe cap şi mănuşile trase.

— Nu s-ar spune...

Bob Voicu rîse discret şi se dezbrăcă.

— Vorbeam în principiu. De douăzeci de ani aştept în fiecare clipă vizita oamenilor dumneavoastră.

— Destul de obositor.

— Hîm ! Chestiune de obişnuință. Luați loc, vă rog. Arătă sticlele înşirate pe măsuță : Ce serviți ?

— Ce-mi recomandați ?

— Whisky. E cel mai bun lucru pe care l-au inventat scoțienii după Burns, fustele ecosez şi muzica interpretată la cimpoi... Doriți şi puțin sifon ?

— Sec. ,, Secvență de Hollywood filmată pe malurile Dîmboviței gîndi maiorul.

într-adevăr, atmosfera era puțin obişnuită. Bob Voicu întreținea admirabil ambianța.

„Şi-apoi uşile astea care se deschid şi se închid singure..."

Tînărul alese o sondă curată şi turnă fără să-l slăbească din ochi. Privirea întreba clar :

„Nu ți-e frică ?"

Maiorul continua să surîdă.

„Eşti prea deştept ca să umbli cu trucuri din astea

Bob Voicu repetă operația, apoi se aşează comod, cu paharul in mînă.

.— Vă plac plantele decorative, domnule maior ?

— Da.

— Nădăjduiesc să nu interpretați greşit

rugămintea mea... Adăugă încet, cu căldură : Vreți să păstrați dumneavoastră ficusul ăsta ?

— O propunere neaşteptată...

— Sînt convins că în locul meu ați proceda la" fel. Țin la el şi n-aş vrea să moară. Peste cîteva zile plec în străinătate.

— Cu ce prilej ?

— Plec definitiv.

Pătra.;;cu îşi alese o țigară. Spuse fără să-şi ridice ochii de pe pachet :

— Mă tem că va trebui să mai aşteptați.

— Imposibil !

— S-ar putea ca cei de la serviciul paşapoarte să fie de altă părere. Explică : încă nu s-a isprăvit ancheta.

Bob Voicu surise fermecător :

— M-ați înțeles greşit, domnule maior. Plec clandestin;

Pătraşcu îşi reprimă greu surpriza.

„O îndrăzneală drăcească... Sau e nebun ?"

îşi aminti subtilizarea fotografiei, întîlnirea cu locotenentul Brumă, caracterizarea penitenciarului.

„Da, s-ar putea să fie un caz cu totul ieşit din comun. Oricum, dement nu pare".

— Din cîte sînt informat, ați mai făcut o tentativă asemănătoare cu ajutorul lui Titel Georgescu...

Bob Voicu îşi îngustă pleoapele. Spuse încet, fără patimă :

— Titel Georgescu... O mică potaie. Pentru 10 000 de lei mi-a semnat, cîndva, actul de deces...

— Adică ?

— S-a oferit să-mi faciliteze plecarea cu un vapor străin. Vasul urma să mă pescuiască, dincolo de apele teritoriale. Cum orice ambarcațiune poate fi uşor reperată, am plecat înot...

— Douăsprezece mile ?

— Paisprezece ! Căpitanul — cel puțin aşa pretindea intermediarul meu — nu voia să rişte apropiindu-se prea mult.

Maiorul îl privi neîncrezător :

— Douăzeci şi şase de kilometri înot ?! Mi se pare fantastic !

— Deloc. Americanul John Starrett, în vîrstă de 39 de ani, a străbătut canalul Mînecii între Pas de Calais şi Dover — 32 de km — În mai puțin de 13 ore. Notați, vă rog, că era paralitic. Fişa medicală n-o consemnează, dar părerea mea este că nu se simțea prea bine nici cu capul.

În consecință, nu distanța mă îngrijora, ci faptul că în noaptea respectivă se anunțase furtună. Am riscat. Am ajuns la locul şi ora stabilită în timp util. Surise amar : N-a trecut nici un vas şi — mi s-a spus ulterior — nici nu urma să treacă. Apoi a început hula. Şi azi mă mir cum am scăpat. A urmat o mică vacanță. Completă visător : De atunci nu-mi mai plac costumele în dungi...

Maiorul îşi scutură țigara încet, cu grijă :

— Două motive pentru care Titel Georgescu nu s-ar fi bucurat ulterior de afecțiunea dumneavoastră.

— Vă referiți la întîmplarea din strada Silvestru ?

— Să-i zicem întîmplare...

Bob Voicu mîngîie brațul fotoliului surîzînd. Spuse fără să-l privească :

— Cînd ați dat dispoziție să fie înconjurată clădirea, tocmai mă pregăteam să ies. Ştiți de ce nu am ieşit ?

— Bănuiesc.

— Nu bănuiți. Țineam foarte mult să discut chestiunea asasinatului. Îşi ridică ochii : Nu eu l-am ucis, domnule maior !

— Locotenentul Brumă, spuse Pătraşcu, obişnuieşte în asemenea împrejurări să ceară cuvîntul de onoare.

— Ştiu. Apropo, v-aş ruga să-i transmiteți scuzele mele pentru maniera dură în care s-a încheiat mica noastră discuție. N-aş vrea să rămînă cu o părere proastă despre mine.

— Dimpotrivă.

— Pot spera că se simte bine ? Adăugă fără cea mai mică intenție de ironie. Era umed afară iar gripele sînt destul de neplăcute toamna.

— Doamna Letiția Sima mi-a comunicat temerile dumneavoastră. Am apreciat gestul în

mod deosebit.

— Doamna Letiția Sima ? E cumva menajera amicului Titel ?

— Nu. Gazda şi, hai să-i zicem, logodnica..:

Bob Voicu îşi pocni palmele. Nu-şi ascunse surpriza :

— Şi totuşi cînd am sunat mi-a dat să înțeleg că îndeplineşte oficiul de femeie la toate... Se recomandase altfel...

— Amicul dumneavoastră i-a cerut-o. Se jena probabil.

— Amicul meu...

— Apropo, cum l-ați descoperit ?

— E o poveste ciudată, domnule maior, spuse Bob" Voicu mîngîindu-şi alunița. Cineva m-a convocat la adresa din strada Silvestru sub un pretext oarecare.

— Bărbat sau femeie ?

— Bărbat. Pretindea că s-ar vinde o colecție de timbre care mă interesează.

— Cum v-a anunțat ?

— Prin telefon. Cel mai bizar e că toți, sau aproape toți ceilalți cumpărători, îl cunoşteau

pe Titel Georgescu şi, după cum au reacționat aş zice că individul le jucase renghiuri frumuşele. N-aveau expresii prea blînde... Probabil vă gîndiți că improvizez.

— Imaginați-vă, de astă dată, vă cred !

— Mulțumesc. Tot e ceva... Convingerea mea e că necunoscutul de la telefon a hotărît să-l suprime pe „amicul meu" regizînd o întîlnire cu oamenii care îi doreau moartea. Ceea ce de fapt s-a şi întîmplat.

Maiorul îşi stinse țigara. Îl privi intens :

— Raționamentul nu are darul să vă avantajeze. Oricum, apreciez sinceritatea.

Bob Voicu clătină din cap :

— Cred că se întîmplă altceva, domnule maior. Vă întrebați de ce am formulat concluzia anchetei. Nu cumva pentru a induce în eroare printr-o sinceritate înşelătoare ?

— De unde ştiți că asta-i concluzia anchetei ?

Bob Voicu bău restul de whisky şi făcu un gest spre paharul maiorului. Spuse cu un licăr particular în privire :

— Nici măcar nu l-ați atins !

— Vă grăbiți ?

— Nu. Cel puțin o oră vă stau la dispoziție. Am o întîlnire la 8.

— Părerea mea ar fi să o contramandați.

— Imposibil. Ați întrebat de unde ştiu că asta-i concluzia anchetei ? Surise : I-ați interogat întîi pe scriitor şi pe profesorul Blendea.

Pătraşcu ridică surprins sprîncenele :

— M-ați urmărit ?

— Mi-am permis, într-adevăr...

— De ce ? .

— Stimate domnule maior, cu excepția tentativei de trecere frauduloasă a frontierei şi de recuperarea fotografiei, personal nu am comis nici un delict în această țară. Absolut nici unul ! Şi dintr-o dată m-am trezit implicat într-o crimă. Dumneavoastră în locul meu cum ați fi procedat ? Vă prezentați la miliție, declarați că nu ați ucis şi cu asta basta ? Trebuia să ştiu cine sînt ceilalți şi cum evoluează cercetările.

— Ar fi o explicație...

— Singura explicație.

— Să zicem. Spuneți-mi, domnule Voicu, de fapt ce s-a întîmplat după sosirea lui Titel Georgescu ?

— Eu m-am ridicat primul...

— Vă grăbeați să-l felicitați pentru isprava de acum opt ani ?

Bob Voicu îşi sorbi băutura :

— Voiam să-l trag de urechi. Făcu o pauză : Nu mă credeți ?

— Cum să nu ?! Continuați.

— Nu mă credeți şi din păcate nu vă pot convinge. Treptat s-au apropiat şi ceilalți. Titel Georgescu a scos un stilet. A sunat telefonul. Titel a răspuns şi în acelaşi moment s-a stins lumina.

A stins-o cineva !

Fireşte. Nu eu, în orice caz.

Pe urmă ?

— S-a auzit un geamăt şi zgomotul unui trup care se prăbuşeşte. A urmat o busculadă, fiecare vrînd să dispară cît mai repede. Mi-am

amintit că lăsasem amprente pe scrumieră şi pahar. Le-am luat...

.— Pe întuneric ?

— Nu. Am aprins bricheta. L-am văzut pe Titel Georgescu prăbuşit...

Ezitase. Maiorul insistă :

— Asta-i tot ce-ați văzut ?

Bob Voicu scutură sîcîit din cap.

— Detest delatorii, domnule maior ! Ş-apoi bătrînul s-ar putea să fie nevinovat.

— Despre cine e vorba ?

— Pensionarul care intrase în baie. După crimă l-am văzut lîngă cadavru cu bastonul ridicat...

*

Hanibal Crețu trase plapuma. I se vedeau doar ochii mari, neliniştiți. Frica îl paralizase. Avea febră, transpirația îi năpădise fața în şiroaie lungi. Fiică-sa, Tatiana, o femeie între două vîrste, îl privea îngrijorată.

— Ce-i cu tine, tăticule ? Ce s-a întîmplat ?

Bătrînul nu răspunse. Nu răspundea la nici o întrebare. Bîlbîi aproape neinteligibil :

— Apă... săpun...

— Iar ?

— Mîinile ! Trebuie să-mi spăl mîinile...

— Le-ai spălat adineauri !.

— Trebuie ! Uite... a rămas sînge...

Femeia scoase un strigăt de spaimă. Înțelese ce era pata cafenie de pe măciulia bastonului...

*

— Cam asta ar fi totul, precizã Bob Voicu împreunîndu-şi mîinile. Sper să vă convingeți în curînd

că am spus adevărul. Apropo, cum m-ați reperat ? Nu cred să fi comis vreo greşeală.

— Ba da. Riscînd enorm ca să recuperați fotografia, ne-ați sugerat spre ce meleaguri trebuie îndreptate cercetările. Locotenentul Brumă s-a deplasat pînă la Constanța şi a

reuşit să lege firele.

— Felicitările mele.

— O să aveți prilejul să i le transmiteți personal.

— Mă tem că nu. Am de rezolvat o mie şi una de probleme. Nu aveți idee, domnule maior, cîte plictiseli ridică o plecare precipitată.

— Dacă lucrurile stau aşa cum mi le-ați prezentat, nu înțeleg de ce vă grăbiți să dispăreți.

— Mă grăbesc ! E un fel de a spune. Acum s-a ivit prilejul. Şi-apoi nu am de gînd să dispar. Nu sînt cîtuşi de puțin vanitos, dar sper să mai auziți de mine.

— Din dosarul dumneavoastră întocmit cu prilejul celeilalte... să-i zicem plecări, am reținut că ați absolvit Politehnica.

— Secția mecanică.

— Profesați ingineria ?

— Nu. Surise : M-am pregătit pentru altă profesie... Nu mă întrebați care ?

— Care ?

— De spărgător.

Maiorul tocmai scosese pachetul de țigări. Gestul încremeni la mijlocul drumului. Îl privi circumspect. Bob Voicu rîse cu chef :

— Bănuiam că aşa o să reacționați. Se grăbi să-l asigure : Nu. nu sînt nebun, domnule maior.

— Atunci, desigur, glumiți.

— Nu glumesc.

Strecură degetele sub tăblia mesei. Peretele din stînga glisă uşor, lăsînd să se vadă un angrenaj complicat de mecanisme.

Maiorul nu-şi credea ochilor. Instalația ținea de altă lume, nu avea nimic comun cu blocul bucureştean unde, periodic, se organizează şedințe în care se discută probleme de etică cetățenească, despre conviețuirea în comun, despre şnițelul bătut la patru după-amiază cînd ceilalți se odihnesc, despre furtul beculuí de pe culoar, blocul pe al cărui hol atîrnă lozinci şi îndemnuri, ai cărui locatari ies duminica dimineața să răsădească trandafiri.., întrebă aproape fără să vrea :

— Ce-s astea ?

— Mecanismele de securitate a celor mai răspîndite tipuri de safeuri. Nici unul nu-mi ia mai mult de trei minute pentru a-l face inofensiv. Explică : Sînt peste douăzeci de ani de cînd mă pregătesc.

Pătraşcu îşi depăşi eroic stupoarea :

— Credeți cumva că străinătatea duce lipsă de... „specialişti ?" Vi se par mai vesele penitenciarele lor ?

Bob Voicu părea să încerce o mare decepție.

— Speram să fi înțeles cum stau lucrurile, domnule maior.

Ochii îi deveniră visători. O boare caldă îi colora,

— Ați auzit de Manolescu ? Prințul, magnatul, bancherul, Manolescu, Manolescu buchinistul de pe malul Senei, etc, etc. A aşezat spargerea printre artele frumoase. Performanțele lui țineau de domeniul poeziei ! Amintiți-vă scandalul perlelor negre, gemene, amintiți-vă de lovitura din Place Vândome, de volatilizarea transportului de lingouri din

1938, de dispariția colierului ducesei de Chabry, rămasă şi astăzi o enigmă, de imposibila şi totuşi, aşa cum s-a văzut, posibila spargere a muzeului din Cairo ! Sînt doar cîteva din isprăvile prințului, bancherului sau a buchinistului Manolescu. Respiră adînc : A fost tatăl meu !

Maiorul îşi reaminti articolele din ziarele vremii care relatau, nu fără o undă de admirație, senzaționalele lovituri ale escrocului internațional Manolescu. Afacerea perlelor gemene e trecută şi astăzi în toate almanahurile la rubrica ingeniozitate. Prințul Manolescu oferise bijutierului I. Moritz suma de un milion de franci pentru o perlă neagră, cu rugămintea de a-i procura o a doua perlă, geamănă, existentă undeva pe glob, indiferent cît costă. Bijutierului i-a surîs afacerea. S-a dat peste cap şî a reuşit să descopere posesorul celei de a doua perle. Prețul ei era dublu. Ce importanță avea ? Prințul excentric îl autorizase s-o cumpere şi a cumpărat-o. Trei zile mai tîrziu află că şi-a achiziționat propria

bijuterie, plătind două milioane. Evident, Manolescu dispăruse...

Prin fața ochilor îi defilau titlurile de-o şchioapă :

Manolesco — gentleman apaş, Manolesco forțează banca Bilbao !, Manolesco la Chicago. Două somități îşi dau mîna : Lucky Luciano şi Johnny Manolesco.

Bob Voicu îl privea surîzînd :

— Am pedigree, domnule maior ! Tata se înscria în circuitul restrîns al oamenilor care se nasc odată la 1000 de ani. Avea geniu !

— Şi v-ați hotărît să-i continuați „opera" ? se interesă Pătraşcu.

— Vocea sîngelui ! Pot inventa o mie şi unul de trucuri, răsucesc în permanență combinații ingenioase, nu pentru că m-aş strădui. Toate lucrurile astea vin de la sine, dacă înțelegeți ce vreau să spun. O necesitate organică, imperioasă. De la treisprezece ani înmagazinez cele mai năstruşnice soluții, idei născute spontan la fiecare fluturare a pleoapelor... Nu le pot păstra la infinit. Ori mă vedeți punînd la

cale spargerea aprozarului de vizavi pentru o ladă de ceapă ? Sau furişîndu-mă noaptea într-un magazin universal ? E ca şi cum ți l-ai imagina pe Velasquez, vă rog să-mi iertați lipsa de modestie, un Velasquez pictînd firme pentru că îl munceşte talentul !

— Cu alte cuvinte, observă maiorul, nu v-am creat condiții...

— Exact. Particularii nu se agită să-şi procure safeuri — cîți Aga-Khan sau Onassis avem ? — iar sistemul de manipulare a fondurilor este, din punctul meu de vedere fireşte, deprimant. Ş-apoi, să ne înțelegem, domnule maior ! Nu necesitatea mă mînă pe asemenea drumuri ! Numai cu ce am în casa asta pot trăi liniştit pînă la adînci bătrînețe. Vocația ! Pasionantă cursă a abilității, a inventivității, a curajului. Este, fără îndoială, sportul cel mai complet.

— Pînă la urmă, spuse maiorul, o să sfîrşiți prin a mă convinge că intențiile dumneavoastră sînt de o moralitate desăvîrşită...

— Moralitate ! Să fim serioşi ! Găsiți moral ca un singur individ să stăpînească mai mult aur decît un popor ?

Pătraşcu îşi ascunse zîmbetul :

— Încep să pricep. Vă preocupă problema echității sociale.., .

— Nu ! Urmăresc performanța. Tata mi-a lăsat moştenire o carte de vizită. Am datoria s-o onorez şi o voi onora !

Maiorul îşi stinse țigara.

— Vă grăbiți. Încă nu ați părăsit țara. Am serioase îndoieli că o veți face.Nu simțim deloc nevoia unor asemenea reprezentanți. În orice caz, vă mulțumesc pentru modul sincer în care mi-ați adus la cunoştință intențiile dumneavoastră, deşi, recunoaşteți, există în toată povestea asta o doză de teribilism...

Bob Voicu îl asculta surîzînd :

— Mă întreb cum mă veți împiedica să plec.

Atunci se întîmplă ciudățenia. Pătraşcu vru să se ridice, dar trupul refuză să execute comanda.

„Ce naiba... ?!

Repetă efortul. Nu reuşi să-şi mişte un singur deget.

— Inutil, domnule maior ! Este unul din trucurile mele, fără efecte dăunătoare asupra organismului, vă asigur, şi aşa cum observați, extrem de eficace. Cinei minute după ce părăsesc încăperea, uşa de la intrare se va deschide automat. Rugați-l pe locotenentul Brumă să apese pe butonul din spatele fotoliului. Rîse : Vraja se va destrăma. Specialiştii dumneavoastră vor descoperi o mulțime de capcane inedite, imposibil de evitat, fapt pentru care nădăjduiesc să-mi adreseze un gînd bun. Se îmbrăcă, fără grabă. Mîine dimineață sînteți cumva la birou ?

Maiorul nu-i răspunse. Bob Voicu se apropie de oglindă şi o făcu să alunece. Uşa mascată în zid se deschise încet.

— Buna mea guvernantă, domnişoara Smith, obişnuia să-mi spună : „Bob, scumpule, nu refuza un serviciu dacă te costă mai puțin de doi penny !" Vă voi telefona înainte de plecare. Mai am aproape o

săptămînă la dispoziție, timp în care sper să vă procur adresa fetei, al cincilea personaj din comedia necunoscutului. Am toată considerația pentru capacitatea dumneavoastră şi sînt convins că veți rezolva enigma. Adăugă surîzînd larg : Nu-mi purtați pică, domnule maior.

Apoi dispăru.

X.Alertă

Luaseră loc la o masă discretă din fundul localului. Dana Săraru fuma trăgînd adinc, nervos, fumul în piept. Bărbatul, cu aspect de gorilă, perora în şoaptă :

— Stai blîndă, mînca-te-ar neică ! Ascultă-mă pe mine, că-s om umblat ! N-a rămas Vlădoianu, de lucra pe T.I.R. ? Şi ? Acu' oftează după un mic ş-o sarma ! Că ăsta-i greul ! Să te rupi ! Să nu te

usuce dorul ! Ş-apoi, la mine te gîndişi ?

Femeia îngînă fără convingere :

— Vii şi tu...

— Ce să fac eu printre nemți, suflete ? La ăia nu ține cioaca. Aici, de bine, de rău, car patru dube de carne şi-am umflat mia.

— Crezi că o să-ți meargă la infinit ?

— Aoleo ! Bate-n lemn! De ce să nu meargă ? P-ormă — lăsă capul în jos — am şi eu angaralele mele. Nevastă, copii...

— Pînă acum nu mă aveai decît pe mine.

— Pe tine, sufletelul neichii ! La tine-i inima ! Cîine să fiu dacă poci trăi fără tine o zi !

Dana Săraru îşi scutură plictisită capul :

— Trebuie să plec, Antoane ! Trebuie, înțelegi ? Mă caută miliția.

Anton tresări. Îşi astupă gura cu degetele roşii, butucănoase :

— De ce ? Ce făcuşi ?

*

Avocatul Vasile Pop cobora căruciorul pe trepte. Operația era extrem de dificilă. Un chin. Bătrînul îşi ridică privirea :

-- Vezi ? De asta vin aşa de rar...

— Copilării. Ajungem imediat.

La uşa familiei Golea meşterea un mecanic sub privirea cîrcotaşă a economistului. Pe lîngă broasca nouă,

omul instalase două zăvoare zdravene şi un lanț de siguranță.

Infirmul salută cu chef. Doamna Golea mormăi ceva apoi le întoarse spatele.

.— Nu-s prea sociabili vecinii tăi, observă bătrînul îndată ce ieşiră în curte.

Avocatul izbucni în rîs :

— Încerc să-mi imaginez figura maiorului cînd le-a cerut relații...

— Maiorul, repetă bătrînul pe gînduri. Pe omul ăsta îl frămîntă o nelinişte.

— Normal, s-a comis o crimă.

— Nu, nu, e cu totul altceva. Un .soi de tristețe, o durere surdă care-l macină. Să ştii că nu mă înşel.

— Probabil. La urma urmei, e şi el om. Se bătu cu palma peste frunte : Formidabil ! Mi-am adus aminte ! Acum ştiu cine era fata. Am văzut-o la un proces al lui Teodosiu. Era tristă, îngrozitor de tristă. Comentam cu procurorul Lăzărescu.

„O fală tînără n-ar trebui să fie tristă". Lăzărescu a clătinat din cap :, .Din nefericire, are toate motivele"... N-a apucat să-mi spună mai mult. L-au chemat în sală...

— Telefonează-i maiorului.

— Şi dacă nu ea 1-a ucis ?

— Dacă...

Letiția Sima, îmbrăcată în negru, intră în curte. Dădu un „bună seara" din vîrful buzelor şi trecu mai departe. Infirmul o urmări cu privirea ;

— Te-ai gîndit că femeia asta era îndreptățită să-i dorească tînărului moartea ?

*

Bancnotele de 100 de dolari, rînduite

frumos în teancuri, îl fascinau.

Alexandru Vasiliu-Dobrogea le privea hulpav. Degetele mîngîiau avare hîrtiile verzui. Brusc, vraja se destrăma. Cineva sunase la uşă. Bătrînul strecură banii în tainița din perete şi se apropie tiptil de vizor. Era poştaşul.

„Şi dacă ticălosul şi-a notat undeva toată povestea ?! Fireşte, vor face o percheziție... Nu, exclus să nu-i găsească !"

Se apropie de fereastră, cercetînd înfrigurat strada, în fiecare pieton vedea un filor, în fiecare maşină parcată prin apropiere un paznic.

„Mă pîndesc ! Mă aşteaptă ! Dumnezeule, ce capcană îngrozitoare !"

Străbătu încăperea căutînd înfrigurat o soluție :

„18 000 de dolari ! Unde se pot ascunde 18 000 de dolari ?

Ar trebui să-i ard".

Alungă repede gîndul. Gestul echivala cu o sinucidere. Se opri fulgerat de o idee :

„Poştaşul ! Altă cale nu există. Pot să pice cu mandatul de percheziție în fiecare clipă !". Scoase banii şi îi împachetă în două ziare, legă zdravăn pachetul cu o sfoară şi crăpă uşa pîndind plecarea poştaşului.

Omul cobora încet scările. Alexandru Vasiliu-Dobrogea îi făcu semn să intre.

— Uite pentru ce te deranjez, spuse bătrînul îndată ce pătrunseră în casă. O cunoşti pe doamna general Cristescu ?

— Cum să nu ! Numărul H. primul apartament.

— Trebuie să-i las un pachețel şi nu pot ieşi din casa. Oftă : Sciatica... Dacă ai vrea dumneata să-mi faci serviciul ăsta, n-o să-ți fie osteneala degeaba...»

— Vai de mine, domnu' Vasiliu ! Se poate ? Mai încape vorbă ? Tot am drum prin bloc.

Bătrînul i-l dădu împreună cu o bancnotă de douăzeci şi cinci de lei.

Poştaşul îl privi surprins. Spuse de mîntuială :

— Lăsați, domnu' Vasiliu...

Rămas singur formă repede un număr de telefon :

— Alo ! Aimee ? Bonsoar, ma petite ! Cum te simți ?.., Oui, vraiment... Superbă şi proaspătă ca întotdeauna. Da... fireşte... A ! Să nu uit ! O să-ți lase poştaşul un pachețel pentru Georgette. Sigur că da. Merci. Te sărut, fetițo. Închise şi se apropie de fereastră. Văzu poştaşul discutînd cu un trecător. Inima i se strînse ghem.

„Idiot patentat ! Zece ani, de cînd îmi aduce pensia nu i-am lăsat un leu, şi-acum, dintr-odată..."

*

Izvorul Tămăduirii. Seara. Haralambie Blendea goli paharul şi continuă să mîrîie încetişor :

— Acolo unde nu este durere, nici întristare, nici suspin... Strigă dintr-odată : Nu ! N-o să ajungă acolo ! Acolo nu-i loc pentru nemernici ! Acolo va fi rînduit robul lui Dumnezeu,

răposatul Haralambie !

Se uita prin local. Privirea înregistra tulbure, ca printr-o ceață, chipurile celorlalți. Unii rîdeau, alții clătinau din cap cu amărăciune.

— Oameni buni ! Eu am ucis un ticălos, oameni buni ! Am strivit o năpîrcă ! Uite-aşa !

Sticla izbită de marginea mesei se făcu țăndări. Pe chipul bătrînului se rostogoleau lacrimi mari, grele.

— Nimeni nu mă crede că l-am ucis ! De ce, oameni buni ?

Doi ospătari tineri îl scoaseră pe brînci.

— Ieşi, fir-ai al dracului !

Haralambie Blendea se agăța de scaune icnind dureros :

— De ce nu mă crede nimeni ?

Opunea o rezistență disperată. În uşa braseriei, unul din băieți îl pocni cu sete peste gură. Sîngele li țîşni din nas şi bătrînul se rezemă moale de zid, plîngînd încet cu sughițuri, ca un copil.

*

Tatiana Scurtu îşi acoperi umerii cu un şal. Se făcuse frig. Privea chipul bătrînului răvăşit de spaimă şi, printr-o ciudată corelație de idei, retrăi momentele cheie din viața ei. O existență de coşmar ! Copilăria...

...O casă în care neajunsurile constituiau subiectul cotidian de discuții... Mizerie lustruită cu grijă... „Să nu se ştie, să nu se comenteze !" Căsătoria... Un dezastru. Bătăi, înjurături... Lacrimi de obidă înghițite cu fața îngropată în pernă. Despărțirea... Copiii... O existență clădită pe terenul desfundat al fricii. Frică, de întoarcerea bărbatului, beat, pus pe scandal... Frică de pneumonia ăluia mic... De ziua în care vecinii vor afla... Frică de singurătate... Frică de disparițiile bătrînului... Are aproape nouăzeci de ani... Dumnezeule ! Oricînd i se poate întîmplă o nenorocire ! Să pleci în fiecare zi dimineața şi să te întorci noaptea ?! Spuneți şi voi ?! Copiii refuză să comenteze sau, dacă o fac, tratează chestiunea

în glumă. „Păcatul matale, mamă, e că pui totul la inimă ! Tremuri pentru orice prostie !" Auzi ! Prostie ! Oftă : Sîngele de pe haine şi de pe măciulia bastonului tot prostie e ? îl măsură lung.

— Ce s-a întîmplat, tată ? Spune ! Mie poți să-mi spui...

Bătrînul clătină din cap.

— Nimic.

— Nu e adevărat. S-a întîmplat ceva !

— Lasă-mă în plata Domnului ! Du-te !

— Nu ! Nu plec de aici pînă nu aflu adevărul ! Te-ai întors plin de sînge...

Hanibal Crețu se chirci :

— Am alunecat...

— Şi ai pierdut sînge fără nici o zgîrietură ?

— Nasul... M-am lovit la nas...

— De ce ți-ai ras mustața ?

— Treaba mea !

— Îți spun eu ! Ca să nu te recunoască cineva !

— Tu, fată, leagă cățeaua !

— Ca să nu te recunoască, nu ieşi din casă

! Dumneata, care nu puteai sta o singură zi, nici măcar atunci cînd erai bolnav !

— Bolnav, n-am fost eu niciodată, argumentă încăpățînat bătrînul. Acu' m-am îmbolnăvit.

Tatiana Scurtu izbucni :

— De frică, tată ! Tremuri de frică ! Ce s-a întîmplat, pentru numele lui Dumnezeu ?!

*

Maestrul T., cu un fular de mătase, alb, înfăşurat inutil in jurul gîtului şi o valiză de voiaj supraîncărcată de etichete, îşi făcu o apariție cum nu se poate mai spectaculoasă. Salută grupul de actori gălăgios, folosind vocea groasă, de premieră, şi o italiană Aproximativă : Saluți, tutti colaboratori !, apoi se îndreptă cu brațele desfăcute spre directorul teatrului :

— Să ştii că-s foarte supărat pe dumneata, coane Victoraş ! Nici nu meriți să te sărut.

— De ce, maestre ?

— Bine, frate, tocmai aseară te-ai găsit să

nu vii Ia spectacol ?

.— Am auzit că a fost succes. Felicitările mele !

— Succes ? Rup>ere ! Douăzeci şi şase de aplauze la scenă deschisă ! Pe onoarea mea ! Dacă o pleznim aşa şi la Veneția...

întîlnirea avu efectul scontat. „Laicii" aflați pe peron începură comentariile.

— Asta-i maestrul T !

— A, da ! L-am văzut la televizor. Auzi, pleacă la Veneția !

Cîțiva îndrăzniră să se apropie :

— Dacă nu vă supărați, un autograf vă rog.

Maestrul T. schiță un gest de resemnare, îşi ceru din privire scuze directorului, scoase un teanc de fotografii şi continuă comedia :

— Poftim ! Iar mi-am uitat stiloul la filmare ! Aveți dumneavoastră ? Mulțumesc. Cum vă numiți ?

— Atodiresei Dumitru.

— Atunci să scriem aşa : Pentru prietenul meu, Atodiresei, cu afecțiune...

— Scrieți, vă rog, şi pentru Gigel, feciorul

meu. De-ați şti ce mult vă iubeşte ! Cînd apăreți la televizor dumneavoastră şi Horia Căciulescu...

Maestrul T. tuşi sîcîit. Mîzgăli ceva pe spatele fotografiei, apoi se întoarse spre ceilalți admiratori.

Bob Voicu urmărea scena amuzat. Impresarul, bărbatul scund cu ochi neliniştiți, se interesă discret:

— Vă place numărul ? Şi asta încă nu-i nimic. Să-l vedeți cînd coboară din tren ! Cinci minute, pe puțin, se foieşte pe scara vagonului, face semne, salută, cheamă, deşi nu-l aşteaptă, nu a văzut şi nu recunoaşte pe nimeni. Reuşeşte în schimb să atragă atenția şi, evident, oamenii încep să-i dea tîrcoale : „A sosit maestrul T. ! Uite-l colo !" Conchise scîrbit : Un cabotin ! In sfîrşit, v-ați convins, sper. Vameşii nu vor îndrăzni să scotocească

compartimentul „maestrului", mai ales că şeful vămii va fi înăuntru.

— De unde ştii ?

Impresarul îi indică un bărbat rotofei :

— Taică-su, regizorul spectacolului, îi duce un pachet cu plăcinte... O să meargă totul ca pe roate, ascultați-mă pe mine.

Bob Voicu surise unui gînd :

.— Da. Cred că o să meargă.

*

— Fantastic ! De necrezut!

Locotenentul Brumă încerca surpriză după surpriză.

Maiorul îşi aminti cuvintele lui Bob Voicu :

„Specialiştii dumneavoastră vor descoperi o mulțime de capcane inedite, imposibil de evitat". Într-adevăr, aproape fiecare obiect din încăpere era trucat. O inimaginabilă colecție de mecanisme şi combinații chimice a căror destinație era greu de ghicit.

— Şi totuşi nu înțeleg, făcu nedumerit locotenentul.

— În chestiunea cu fotoliul te-ai lămurit ?

— Celelalte au, bănuiesc, virtuți asemănătoare, sau, mai precis conduc spre acelaşi rezultat : imposibilitatea de a reacționa,

într-un fel, ar trebui să-i fim recunoscători flăcăului că nu şi-a experimentat la modul concret „pe piață" toate drăciile astea. Ne-ar fi dat o leacă de furcă...

— Probabil...

— Băiatul are un fix. Vrea să-şi înscrie numele pe firmamentul marilor spărgători de pe mapamond şi mi-e teamă că o s-o facă dacă nu-l oprim la timp. Oricum, recunoaşte, ideile nu-i lipsesc şi nici curajul. Ştie că în eventualitatea în care reuşeşte să părăsească țara, vom alerta Interpolul şi totuşi nu ezită să-şi mărturisească intențiile. Concluzia ?

— Teribilism.

— Sau sentimentul acut al invulnerabilității, ceea ce, firește, nu exclude şi o doză de teribilism.

— Sau, pur şi simplu e dement. Privi jur împrejur: In general, tot balamucul ăsta... Nu se leagă de loc. Am senzația că descopăr dintr-o dată printre castanii cuminți

de la şosea un cocotier încărcat cu nuci. În orice caz, cam pe aici." Pocni din degete : E

ceva care nu se potriveşte. Mă întreb, spuse maiorul pe gînduri, de ce a ținut să precizeze în cîteva rînduri că va forța frontiera peste cîteva zile ? Fairplay-ul ăsta nu-mi place ! Nu mă convinge .

— Îmi permiteți ?

— Te rog.

— In mod firesc, după un asemenea avertisment, ştie că vom proceda in consecință luînd toate măsurile de precauție. Cînd aliații pregăteau debarcarea în Normandia oamenii de la Intelligence Service afectați operațiunii Forlilude au făcut tot ce era posibil să țină diviziile germane care apărau coasta într-o permanentă stare de alarmă. După trei luni nemții se obişnuiseră într-atîta cu alarmele false încît se îndoiau că aliații vor mai debarca vreodată. Evident, vigilența a scăzut considerabil.

— Cu alte cuvinte ?

— Bob Voicu pretinde că pleacă, noi dublăm numărul patrulelor la graniță, şi el o şterge într-adevăr cînd ne-am plictisit să-l mai

aşteptăm.

Maiorul îşi aprinse o țigară.

— Da... E un raționament. Se răsuci brusc : Dar dacă nu ne subestimează ?

— Adică ?

— Dacă mizează că vom ajunge la concluzia asia ? întreaga partitură de idei geniale pusă cu atîta dezinvoltură la dispoziție ne-a convins că individul e capabil de combinații perverse. În consecință, nu-i exclus să creadă că vom căuta o asemenea combinație, timp în care uzează de formula cea mai simplă. Făcu o pauză, apoi adăugă : Imediată...

— Mda...

— Noi ne spargem capul să ne imaginăm o trecere spectaculoasă prin locuri practic inaccesibile, cu balonul sau printr-un tunel subteran, sau naiba ştie cum, şi Bob Voicu urmează drumul cel mai scurt între două puncte. Cînd îți pierzi pălăria, foarte rar se întîmplă să o cauți pe creştet...

— Înțeleg.

— Uşile mascate în zid, mecanismele de tot

soiul lăsate la îndemîna noastră au, bănuiesc, un singur scop să acrediteze ideea că va căuta căi lăturalnice... Institutul meteorologic a anunțat o schimbare a timpului. Peste 4 zile, data mărturisită de Bob Voicu, se va semnala ceață in regiunea de vest a țării.

— Moment prielnic pentru o tentativă de trecere frauduloasă a frontierei. Hai să ne gîndim la o modalitate...

— Cea mai uzitată ar fi paşaportul fals.

— Nu aşa va încerca să treacă ! Procedeul e de cînd lumea...

Brumă îl privi contrariat :

— Căzusem de acord că vă prefera o cale obişnuită.

— Nu şi un truc obişnuit. Pricepi ? Odiseele unor indivizi ascunşi în baloturi de pînză destinate exportului sau în autofrigorifice nu sînt legende. Cam pe aici trebuie căutat...

Se opri în dreptul bibliotecii. Pe coperțile cărților se aşezase o crustă groasă de praf. Maiorul îşi trecu degetele peste Mersul trenurilor aşezat la îndemînă.

— A fost consultat de curînd sau adus în ultima clipă.

— Lipseşte praful.

— Şi într-un caz şi în celălalt se pare că îl interesează traficul pe căile ferate... Surise : Prima greşeală, domnule Bob Voicu ! Observi ? Calupul de pagini albastre e uşor înfoiat...

— Asta înseamnă, completă locotenentul, că a răsfoit orariul curselor externe.

Maiorul privi foile în zare :

— Din păcate nu pot să-mi dau seama la care cursă anume s-a oprit. Rămase pe gînduri : Şi dacă totuşi, lucrurile nu stau aşa ?

— Bine, dar...

— Dacă flăcăul nu a greşit ?

— Să fi şters în mod intenționat praful de pe carte ?

— De ce nu ? Ştia că vom răscoli totul, centimetru cu centimetru. Ba, într-un fel, ne-a făcut şi o invitație în sensul ăsta...

*

Cînd Bob Voicu ajunse la capătul culoarului, impresarul şopti conspirativ :

— Ştiți cine-i ăsta, maestre ?

— Nu, dragul meu...

— Predescu de la finanțe. Ministru adjunct !

— Ce vorbeşti, domnule ! N-am avut plăcerea...

— L-au numit acum două zile... Clipi şiret : Omul e de milioane ! Are pîinea şi cuțitul la valută...

— Interesant.

— Nu ? Mai ales că, din cîte am înțeles nu e ultima dată cînd pleacă teatrul peste graniță.

— Nădăjduiesc.

— A ! Uite că au venit şi fotografii de la ziare... Nu coborîți ?

Maestrul T. ridică din mîini exasperat...

— Ce să fac, trebuie ! Fotografii ăştia... O adevărată calamitate !

Ieşi. Bob Voicu apăru în uşa compartimentului.

— Trage draperia ! Aşa.

Impresarul coborî valizele mici şi ridică

capacele celor două, galbene. Din cîteva mişcări Bob Voicu se strecură înăuntru. Înălță capul şi spuse apăsat:

— Dacă mă vinzi, ştii ce te aşteaptă !

*

Încăperea îndeplinea oficiul de bucătărie, dormitor, sufragerie, cameră de lucru şi baie, de aceea mirosul greu, neplăcut era imposibil de identificat. Portăreasa, slabă, ciolănoasă, cu o mustață de adolescent, întinse la uscat furoul — „moartea pasiunii" identifică locotenentul zîmbind — Îşi şterse mîinile de poala halatului şi le încrucişă la piept :

— Poci paria că ştiu despre cine-i vorba. Alde Tudose !

— Care Tudose ? întrebă maiorul.

— Zarzavagiul de la II. Este ? Fir-ar al dracului de jigodie ! Ştiam eu că o înfundă. Vinde pătrunjel la Aprozar şi umblă-n maşină

mică ! Păi, drept e ?

— Nu ! făcu amuzat locotenentul. Dacă vinde pătrunjel trebuie să călătorească numai cu tramvaiul...

— Batîr de ochii lumii, frate ! Să-l vezi cum îți trînteşte marfa pe cîntar ! Adică tot pe mine, om sărac, mă furi ? Nu zic. fură şi alții... Alde Spudercă, maistru' de la VI, nu-ți vine odată de pe şantier cu sacoşa goală : O clanță, o broască, niscai țiment, de, ca omul... Îşi aminti cu cine vorbeşte : Rămăşițe burgheze... Ce-i mai spurca la televizor ! Aşa m-am rîs !

— Nu despre Tudose vroiam să discut, o întrerupse maiorul.

— Negrea, ospătarul de la III, ăl cu două frigidere ? Pătraşcu clătină din cap. Sanda, coafeza ? De-şi cumpără acu altă maşină ? A ! Pricep ! Sînteți de la... d-alea... D-alde Marioara Gîlcă... De umblă cu străinii prin baruri şi locante... Ce poamă ! Păi să vă zic eu...

Femeia trase aer în piept, gata să se năpustească.

— Ce părere aveți despre domnul Voicu ? întrebă repede maiorul.

Chipul portăresei se lumină brusc :

— Excelentă ! De fiştecare dată cînd îi iau ziarul îmi pune în palmă pe puțin cinci lei... Boier, cum erau pe vre... Tuşi încurcată : un tovarăş de nădejde...

Maiorul oftă. Se lămurise. Îşi plimba distrat privirea prin încăpere : mobilă desperecheată, multă broderie de mînă, un perete plin de icoane. Sub candelă era prinsă în pioneze o litografie, intitulată agramat Scara vieți. Un desen naiv care sugera evoluția în timp a unui individ : urcînd pînă la patruzeci de ani, coborînd după. Invitația la meditație era hilară şi totuşi cu efect.

Pătraşcu îşi aminti că a coborît deja primele trepte... Întrebă :

— De ce s-a mutat ?

— Cine, adică ?

— Domnul Voicu.

Femeia îl privea nedumerită. Exclamă dintr-o dată :

— A ! înțeleg! Rîse : Erau goale ! Chiar m-am şi mirat...

— Vă referiți la valize, ghici maiorul.

— Vezi bine. Tomnai spălam scările cînd a venit cu ele. Două valize mari, galbene, noi nouțe. Ca la un metru una... Asta a fost alaltăieri. Ieri, pe seară, le-a dus înapoi in hîrtii.

— Împachetate ?

— Împachetate.

— De unde ştiți că erau goale ?

— Păi am pus mîna să-l ajut pîn-la maşină.

— A luat un taxi ?

— Aş ! Are maşina 'mnealui. Se uită pe fereastră : uite-o colea, in față. A roşie... Conchise : Ce să se mute !

vorbele boşorogului de la V. Sameş ! Toată ziua bună ziua cu reclamații...

*

Regizorul se întoarse spre maestrul T.

— Cred c-au deschis la vagonul restaurant.

Mergem de aproape două ore...

— Stai cuminte, mon cher. Să nu-şi închipuie că-i dăm tîrcoale... I-ai văzut valizele ?

— Scai.

— Pe dracu ! Piele de porc !

— Deschizi dumneata discuția ?

— Nu. Lasă-l pe el. Ăştia-s susceptibili rău...

Bob Voicu zîmbi şi se răsuci schimbîndu-şi poziția.

*

Pătraşcu măsura încăperea în lung şi-n lat. Din cînd în cînd se oprea în dreptul mesei privind intens Mersul trenurilor. Locotenentul Brumă, rezemat de canatul uşii, aştepta.

— Nu-mi iese din cap chestia cu valizele, spuse într-un tîrziu maiorul. Pentru ce le-a adus din moment ce a plecat cu ele goale ?

— Şi le-a restituit împachetate !

— Mda... Valizele, cel puțin aşa pretinde

portăreasa, erau noi...

— De ce a trebuit să le împacheteze ? Am sentimentul că aici e chichița... Procedezi astfel cînd ceva legat de aspectul lor exterior trebuie ascuns...

— Ce anume ?

— Valizele erau lungi... Aproximativ un metru fiecare. Puse cap la cap...

— Să zicem doi metri.

— Înseamnă că depăşesc înălțimea unui om...

Locotenentul înțelese. Articulă greu :

— Formidabil !

Pătraşcu răsfoi în grabă Mersul trenurilor, apoi îşi privi ceasul :

— Acceleratul a plecat acum două ore şi zece minute Un avans de 160 de km. Telefonează la minister să ne pună la dispoziție un elicopter.

*

Zburau de un ceas. Cîmpul pustiit de

toamnă oferea un spectacol deprimant. Ciulinii uscați tremurau în bătaia vîntului, bălțoacele înghețate sclipeau stins.

Îşi aminti o pînză a Ioanei, o privelişte asemănătoare.

...Prima expoziție... Tablourile acelea caraghioase... Nu reuşea niciodată să-şi dea seama ce reprezintă. Un imprimeu, un taur înjunghiat sau... Fantezia îi secătuia repede. Se enerva pentru că Ioana ştia să deseneze. Schița uneori flori admirabile, Sau în perioada în care o aştepta pe Nina, capete splendide de copii. Ceva în maniera lui Bob Bulgaru. Lucruri normale, cît de cît apropiate de ceea ce un om cumsecade este dispus să-şi închipuie despre un desen... Ioana rîdea făcîndu-le să patineze cu un bobîrnac de-a lungul mesei.

„N-au nici o valoare, dragul meu. Tu vrei să pictez cărți poştale sau să mă întorc la boii lui Grigorescu, în timp ce eu nutresc convingerea că ar trebui să prinzi pungaşii cu lasso-ul. Cine are dreptate ?"

Expoziția era pe Calea Victoriei. Ioana

robotise o săptămînă în spatele copertinelor. Aranjase de zeci de ori fiecare tablou. Căuta lumina, şocul...

„Cum intri, trebuie să te izbească ! Pe peretele ăsta am nevoie de un flash !" Maiorul dădea sceptic din cap. După părerea lui culorile erau prea violente, încerca să înțeleagă de ce-i plac Ioanei atît de mult portocaliul şi indigoul, coralul strident, căuta explicații psihologice în copilăria femeii : culorile terne din orfelinat, refulările, poate poftise o portocală, naiba ştie... Rotindu-şi privirea, simțea cum îl cuprinde tot mai acut neliniştea. Impresia era că sala luase foc. Nu îndrăznise să cheme vreun coleg. Se temea de sarcasme sau, şi mai rău, de ochi holbați...

Pe colț. Ioana aşezase un soi de statuie, ceva abstract şi isteric care aducea cu un copac carbonizat.

„o capodoperă — Îi explicase. O lucrare ge-ni-a-lă ! Cită nelinişte, cită durere ! ! Băiatul ăsta e cel mai talentat din generația noastră".

Îşi primise invitații agitată, cu mîini reci şi

priviri umede. Părea o fetiță dezorientată, gata s-o rupă la fugă. pe maior îl cuprinsese mila. Ar fi luat-o de umeri şi-ar fi dus-o departe într-un parc sau într-o cîrciumă, să se îmbete zdravăn amîndoi.

Specialiştii priveau expert, privirea aceea superioară care-l agasa pe Pătraşcu, trăgînd un cerc distant şi izolîndu-se suveran de „fraieri", scăpau prin colțul buzelor elogii uluitoare :, .Noutate... Prospețime... Tehnică remarcabilă... Har". „Bat cîmpii" gîndea maiorul. Simțea cum îi vîjîie urechile, primea absent felicitări din care nu credea o iotă.

Un individ masiv se oprise în fața unui tablou enorm reprezentînd un vas alb cu flori stacojii din care Pătraşcu jura că nu văzuse niciodată, intitulat „Explozie". Florile păreau pulverizate, aprindeau flăcări, cădeau ca un voal de purpură. Rama era albă, simplă, puteai crede că furia aceea de roşu fusese pictată direct pe zid.

„Cît costă ? întrebase individul pe nas ciocănind cu degetul în ramă, M-ar interesa".

Fața Ioanei devenise palidă :, .E reținut. Îmi pare rău..."

Maiorul se holbase. După părerea lui. Ioana ar fi trebuit să-i fie recunoscătoare nenorocitului...

O întrebase în şoaptă :

„Ce-ți veni ?"

„Nu mi-a plăcut omul ăsta. E grosolan, are o privire neruşinată. Nu suport ca Explozia să ajungă în casa lui. Aş avea coşmaruri..." Pătraşcu renunțase la comentarii şi în general să mai înțeleagă ceva din pictură. În aceeaşi seară, majoritatea tablourilor fuseseră vîndute...

Maiorul îşi concentră privirea pe panglica şoselei. Spuse într-un tîrziu :

— Mă întreb cu cine a intrat în combinație. Trucul presupune un complice.

— Categoric.

— Ş-apoi, oricît de grăbiți ar fi vameşii, rămîne riscul unui control prin sondaj.

— Oricum, observă locotenentul, tentativa e riscantă.

— Depinde. Nu-l văd deloc mergînd pe mîna lui Dumnezeu. Băieţaşul ăsta a făcut ani buni de penitenciar pentru o ispravă asemănătoare şi ştie cum se sancţionează recidiva.

— Cînd eşti la ananghie...

Maiorul îl privi intens :

— Crezi că el a ucis ?

— De ce nu ? încercînd să fugă, într-un fel a şi mărturisit. Povestea cu „momentul prielnic" ivit la două zile după crimă e cusută cu aţă albă...

— Înclin să cred că Bob Voicu n-a minţit.

— Îl absolviţi ?

— Nu, dragul meu, nu-l absolv. Consider însă că plecarea asta precipitată a fost dictată de o anumită împrejurare favorabilă care elimină substanţial riscul. Bob Voicu este convins că vameşii nu se vor apropia de valizele lui.

— Tocmai de valizele lui ? Mă îndoiesc.

Pătraşcu rămase pe gînduri.

— Sau de compartiment. Pricepi ? Să presupunem că eu călătoresc foarte des pe

ruta asta. Cei de la frontieră ştiu cine sînt, ştiu cu ce mă ocup, au toată încrederea în mine. Crezi că-mi vor răscoli prin bagaje ? Omul strînge mîna vameşilor, îşi ia rămas bun, în timp ce Bob Voicu ascultă amuzat urările de drum...

*

În compartimentul maeştrilor se aşternuse liniştea. Oamenii ațipiseră.Bob Voicu îşi privi ceasornicul cu cadran fosforescent:„O oră şi jumătate !" Brusc îl cuprinse o senzație nedesluşită de panică.„E ceva în neregulă ! Ce anume ? Unde am greşit ?"

Reconstitui pas cu pas preparativele. Chipul impresarului, cu ochii lui mici şi vicleni se suprapunea constant peste celelalte imagini : Valizele, maşina abandonată în fața blocului, apartamentul...

„Nu ! Nu cred că a turnat. E prea fricos. Ş-apoi mă cunoaşte îndeajuns...Să fi simțit ceva

maiorul ? Ce ?"

Şi-l imaginã pe Pătraşcu răscolindu-i locuința palmă cu palmă. Nu găseşte nimic în debara... Nici în dormitor... Biblioteca... Tresări :

„Mersul trenurilor ! Trebuie să-i dea de gîndit ! Lipseşte praful... Şi ? Trage concluzia, să zicem că voi lua trenul. Sau că l-am luat. Ei şi ? Cum ar putea să ghicească trucul ? Portăreasa a văzut..."

Uşa de la compartiment se deschise şi cineva anunță :

— Vă cheamă directorul teatrului.

Se auzi un mormăit de nemulțumire, apoi paşi care se îndepărtează. Bob Voicu ridică încet capacul valizei. Compartimentul era gol.

*

— L-am ajuns ! constată mulțumit locotenentul. A oprit la semafor.

— Cît mai e pînă la frontieră ?

— Patruzeci şi doi de kilometri.

Pătraşcu se adresă pilotului :

— În regulă. Lasă-mă la gară şî continuă drumul. Apoi către Brumă : Ne întîlnim la biroul vamal.

Cînd trenul se puse în mişcare, maiorul sări pe treapta ultimului vagon. Trecu repede în revistă compartimentele clasei a II-a, depăşi restaurantul şi ajun.se la vagonul de clasa I-a rezervat artiştilor. Oamenii erau extrem de surescitați : fumau, beau coniac din sticluțe plate, de voiaj, interpelîndu-se line dispuşi :

— Neam de neamul tău n-a călcat prin Veneția ! Să iei o piatră-n gură, mă peizane !

— Fane, tu ai mai fost, cît e o plimbare cu gondola ?

— Între opt şi zece mii de lire.

— Adică patru perechi de pantofi ? ! Cred că o să mă scuze...

„Da, îşi zise maiorul, ăsta poate fi un prilej. Actorii cunoscuți s-au bucurat întotdeauna de oarecare bunăvoință".

Cercetă cu luare aminte bagajele şi se opri zîmbind. Unul din compartimente avea sus, în plasă, două valize galbene aşezate cap la cap...

Maestrul T. perora gesticulînd. Pătraşcu salută şi luă loc în fotoliul de lîngă fereastră.

— E rezervat ! spuse sec regizorul.

— Tot compartimentul ?

— Tot.

îl priveau ostili. Maiorul surise, cîntărindu-i lung :

„Care din ei o fi în combinație ? Amîndoi sau... nici unul ?" Spuse, scuzîndu-se :

— Locul 14, vagonul 10 îl am eu...

— Exclus !

— Au încurcat ăla borcanele, opină maestrul T. Adăugă confidențial : E ocupat de ministrul Predescu.

Pătraşcu se uită surprins pe culoar.

— S-a dus la vagonul restaurant, precizează regizorul, privind nedumerit valizele. Ascultă, Titi, parcă mai erau două mici, deasupra...

— Aoleu ! Să ştii că le-a umflat cineva !

— Cînd, frate ? îşi aminti : Cînd ne-a

chemat directorul ?

— Asta ne mai lipsea !

Ospătarul deschise uşa. Ținea expert o tavă cu o sondă de whisky. Cercetă pe fiecare şi se adresă maiorului :

— Domnul Pătraşcu ?

— Da.

îi întinse băutura.

— Din partea domnului Bob Voicu împreună cu cele mai afectuoase urări de bine...

Maiorul sări în picioare şi deschise valizele galbene. Erau goale...

XI.O fată dură

Maiorul deschise ochii. O văzu pe Nina împingînd măsuța de serviciu, cu rotile, pe care se afla micul dejun : Cafea cu lapte, ouă, unt şi cornuri.

— Bună dimineața !

— Bună dimineața, Nina ! Iar te-ai sculat cu noaptea-n cap ?

Fetița oftă :

— Crezi că aşa uşor se ține o casă ? Fierbe-i ceaiul bunicii, coase-i breteaua la şorț că s-a desprins, una, alta...

— Vai de mine şi de mine ! Unde-i bunica ?

— La bucălărie. Mă ajută...

*

Locotenentul Brumă îl aştepta în birou. Maiorul îi strînse mina şi îşi scoase paltonul.

— Ai dormit bine ?

— Neîntors. Paisprezece ore !

— Cred. Ce se aude ?

— A telefonat avocatul Vasile Pop, vecinul Letiției Sima. Vă roagă să treceți pe la el.

— Şi-a amintit unde a văzut fata ?

— Probabil.

Colonelul Tudose deschise uşa. Îi văzu pe cei doi şi intră.

— Cum a fost, Grigore ?

Pătraşcu povesti urmărirea şi dispariția lui Bob Voicu la cîțiva kilometri de frontieră.

— Mai deştept decît ne-am imaginat ! completă colonelul.

— Ori a înțeles gafa cu Mersul trenurilor, ori 1-a avertizat cineva.

— Complicele ?

— Apropo, cei din compartiment, maestrul T. şi regizorul, sînt în afara problemei. Surise : Baloane de săpun... Ştiau că locul e ocupat de un ministru adjunct la finanțe...

— De unde pînă unde ?

— Le-a şoptit impresarul teatrului. L-am rugat pe căpitanul Alexe să vadă ce-i cu el.

— Altceva ?

— Am discutat cu ospătarul care mi-a adus whisky-ul. Bob Voicu mă descrisese exact, precizase şi locul unde mă găseşte — imaginează-ți — cu un sfert de oră înainte da a urca eu în tren.

— Extraordinar !

— Asta mă face să cred că mi-a intuit

raționamentul şi, bineînțeles, intențiile. Grănicerii au scotocit trenul palmă cu palmă, au alertat toate pichetele, întărind paza, ne-au pus la dispoziție o patrulă şi-am răscolit împreună timp de douăzeci şi patru de ore toată regiunea. Inutil ! Oftă : Va trebui s-o iau de la capăt.

Colonelul surise trist.

— Nu mai e nevoie să te osteneşti, Grigore... Ii întinse o bucată de hîrtie : Citeşte !

Era o telegramă expediată din Veneția. Maiorul o parcurse încremenit :

Stimate domnule Pătraşcu, Nădăjduiesc că vi s-au transmis urările mele. Îmi permit să vă reamintesc promisiunea în legătură cu ficusul. Convins că gîndul dumneavoastră bun mă însoțeşte, rămîn acelaşi devotat Bob Voicu.

*

Maiorul păşea încet, cu capul în pămînt. Se izbea de trecători, îşi cerea reflex scuze... Nu putea scăpa de imaginea lui Bob

Voicu, zvelt, elegant, cu acelaşi zîmbet batjocoritor înfipt în colțul gurii...

„A fost mai tare ca mine ! Hm ! Al naibii de greu îți vine s-o recunoşti !"

— Bună ziua, domnule maior !

Letiția Sima îl ajunse din urmă. Purta un pardesiu scurt, mulat pe talie, ochelari cu lentile mari, kilograme de fard... Pătraşcu o recunoscu greu :

— Dumneavoastră...

— Nici nu vă imaginați ce bine îmi pare că vă întîlnesc. Tocmai mă gîndeam să vă caut.

— S-a întîmplat ceva ?

Femeia descuie uşa :

— Intrați, vă rog, o clipă.

Pătrunseră în hol. Letiția Sima îi oferi un fotoliu şi dispăru în dormitor. Reveni după cîteva minute aducînd un etu de metal galben.

— L-am găsit azi-dimineață la îmbucătura spetezei cu canapeaua. Precizăă : Canapeaua pe care a stat fata...

Pătraşcu îl răsuci, atent să nu distrugă

amprentele. Era un ruj franțuzesc consumat pe jumătate.

— Mulțumesc. S-ar putea să-mi fie de folos.

— Sper.

— Mă întreb, zise Pătraşcu, ridicîndu-se, dacă țineți într-adevăr să-l descopăr pe autorul crimei...

— Asta, în limbaj comun s-ar numi o glumă ?

Maiorul surîse :

— Ați ghicit, doamnă. Într-un fel, buna mea dispoziție vi se datorează. În casa asta toată lumea glumeşte...

— Şi eu ?

— In primul rînd. Altminteri cum să-mi explic încercările dumneavoastră repetate de a afla ce se întîmplă în spatele unor uşi ?

Femeia cu ochi de peruzea se albi. Maiorul ridică neputincios din umeri.

— Regret sincer, doamnă, că trebuie să vă amintesc lucrurile astea, dar în contextul crimei ele capătă cu totul altă semnificație.

— Ce vreți să insinuați ?

— Absolut nimic, constat. Cînd o femeie cu educația dumneavoastră recurge la asemenea practici eşti obligat să te întrebi ce o determină. Am reuşit să stau de vorbă cu majoritatea vizitatorilor din seara aceea. Apropo, semnalmentele pe care mi le-ați oferit cu atîta amabilitate sînt exacte.

Letiția Sima îl privi iute :

— Mă bucur.

— O singură chestiune nu concordă. Toți au fost surprinşi aflînd că dumneavoastră sînteți proprietara imobilului.

— Pesemne că n-am o figură reprezentativă.

— Ei sînt de altă părere. Printre altele, susțin că v-a|i dat drept menajera lui Titel Georgescu.

— Ce prostie !

— Nu ?

Bătrînă îşi muşcă buzele :

— De fapt, într-un fel. au dreptate. I-am făcut chiriaşului meu atîtea servicii încît...

— Ce fel de servicii ?

— O cafea, o cămaşă spălată, mă rog, cum

se întîmplă de obicei...

— De obicei, spuse maiorul clătinînd din cap, nu aşa se petrec lucrurile. Dar, în sfîrşit, asta e altă chestiune.

Oftă : Sînt informat că victima v-a obligat să vă comportați ca atare.

— M-a obligat ?

Vocea îi tremura nesigură, obrajii îi căzuseră, arăta îngrozitor.

Pătraşcu încercă un sentiment ciudat, de milă şi repulsie în acelaşi timp. Spuse încet :

— V-aş rămîne recunoscător dacă m-ați ajuta să ocolesc unele amănunte care nu fac plăcere nici unuia dintre noi.

— Nu înțeleg...

— Nu vreți să înțelegeți şi, credeți-mă, îmi pare rău. Titel Georgescu a fost pentru dumneavoastră mai mult decît un chiriaş oarecare.

— A ! Recunosc opiniile avocatului...

— Vasile Pop ?

— Toată viața lui n-a făcut decît să colporteze bîrfele din cartier.

— Cu alte cuvinte, nu e singurul care a observat adevăratele relații cu victima...

— La urma urmei, admițînd că ăsta e adevărul...

— Adică ?

— Să presupunem că aş fi fost îndrăgostită de chiriaşul meu, ce vedeți rău în asta ?

— Faptul că ați ascuns-o !

Letiția Sima lăsă capul în jos :

— Nu mai am şaptesprezece ani, domnule maior.

— Altul e adevăratul motiv pentru care n-ați vrut să ştiu ! Titel Georgescu, profitînd de sentimentele dumneavoastră a împins lucrurile extrem de departe. Ideea vînzării obiectelor de preț îi aparține. V-a obligat s-o acceptați. V-a supus de asemenea unor umilințe care au stîrnit revolta vecinilor. Dacă adăugăm la toate astea că îşi făcea de cap cu alte femei, se naşte întrebarea : *aveați motive să-l ucideți ?*

Salută cam brusc şi ieşi.

*

Îi deschise bătrînul :

— Poftiți. Vasile se întoarce repede. A coborît pînă la Alimentara. Manevră roțile căruciorului oprindu-l în apropierea caloriferului, apoi îşi lăsă brațele pe genunchi respirînd anevoie.

.— Am început să obosesc, mi-e veşnic frig şi văd din ce în ce mai prost. Pesemne că nu-i departe clipa... Luați loc, domnule maior.

Pătraşcu se aşează. Încerca o senzație de neliniște în fața bătrînului schilod, neputincios. Scoase țigările, dar cedă repede unui impuls nedefinit şi le strecură înapoi în buzunar.

— Puteți fuma. Îmi place grozav tutunul. Rîse: Fructul oprit ! Mi l-au interzis medicii şi, bineînțeles, fiul meu. Trag din chiştoace, pe ascuns...

— În orice caz, sănătos nu-i, constată plat Pătraşcu.

Discuția se lega greu. Maiorul evita în mod

constant să-l privească.

— Credeți că mai contează acum ? Peste cîteva zile împlinesc optzeci de ani. Ultimii treizeci i-am tîrît în căruțul ăsta. O închisoare fără gratii...

— Accident ?

— Războiul... În sfîrşit, altceva voiam să vă spun. Toată viața m-am bucurat de un optimism robust, am crezut numai în mine şi în ce pot face eu. Omul cu posibilitățile lui inepuizabile. Mi-a plăcut să cred... Poate pentru că gîndul e reconfortant, sau poate era un atribut al profesiunii.

— Medic ?

— Medic militar. Ei bine, astăzi — deşi sînt animat de unele speranțe — mă atrage din ce în ce mai mult ideea predestinării... Sînteți tînăr, domnule maior, vă vine greu să înțelegeți... Cu timpul o să vă dați seama că din tot ce ne fură vîrstă, cel mai greu de suportat este tocmai lipsa încrederii în ziua de mîine. Optimismul rămîne o maladie a adolescenței, poate a primilor ani de tinerețe.

O maladie care te împinge la acte nesăbuite, dar splendide, îți accelerează ritmul cardiac fără să aibe ceva de-a face cu infarctul. După aceea, viața are grijă să te lovească în plex, dar ăsta-i deja alt aspect. Vorbeam de predestinare. Hotărît, itinerarul fiecăruia e trasat cu mult înainte de a se naşte... Clătină din cap : Nu vă convinge.

— Nu-mi convine.

— Dacă am să vă spun că o faceți fără să vă dați seama, n-o să mă credeți...

— Nu.

Bătrînul zîmbi. Un zîmbet trist, uşor ironic. Întinse, mîna spre pachetul cu țigări.

— Îmi permiteți ? Trase adînc fumul în piept, apoi continuă : Confundați, aşa cum se întîmplă de obicei, drumul cu modalitatea de a-l parcurge. Eforturile noastre, recomandabile dealtfel, pot să netezească calea, dar în nici un caz să-i schimbe direcția. Nu o credință oarbă în destin a dat naştere zicalei „Ce ți-e scris în frunte ți-e pus !", ci rezultatul unor observații de generații...

Tot ce mi-am propus în optzeci de ani, absolut totul, s-a izbit de un zid nevăzut, de neînvins. Mi-am dorit, cum nu vă imaginați, să călătoresc. De fiecare dată însă m-a împiedecat ceva — acel ceva pe care dumneavoastră şi eu, timp îndelungat, l-am numit întîmplarea ! Nădăjduiam să-mi realizez visul cînd voi ieşi la pensie. „Întîmplarea" m-a pensionat mai repede decît mă aşteptam... Visam să vindec oamenii undeva, într-un trib în Africa, şi „întîmplarea" m-a împins într-un cărucior de infirm. Naufragiu jalnic !

— Spuneți-i ghinionul ! Un ghinion perseverent...

Bătrînul rîse.

— Şi credeți că asta mă consolează ? M-am decis să călătoresc cu mintea... Citesc tot ce s-a scris despre oamenii şi locurile visate. Citesc şi mă bucur, imaginîndu-mi că sînt acolo, printre ei...

Stinse țigara apăsînd-o cu grijă în scrumieră :

— Ei bine, pe zi ce trece văd din ce în ce mai

prost. De-o săptămînă mi-e imposibil să descifrez un singur rînd., Curînd, nu voi mai vedea deloc şi-atunci...

Tăcu. Maiorul întrebă încet :

— Atunci ?

— Nu are importanță... Mă rog, atunci va fi într-adevăr sfîrşitul. Dar pînă atunci ? Nimic nu este iremediabil pierdut atît timp cit găseşti putere să întreții speranța. Speranța că destinul se va abate din mersul lui rectiliniu, implacabil, că-l poți îndupleca. Rețineți, vă vorbeşte un infirm izbit inuman de soartă, întîmplare sau, ca să vă citez, de ghinion.

— De ce-mi spuneți toate astea ?

Bătrînul ezită :

— Zilele trecute am cunoscut un om care mi-a inspirat simpatie. Îl vedeam pentru prima oară şi totuşi mi s-a părut că îl ştiu dintotdeauna. N-a fost greu să-mi dau seama că trece prin momente grele... Poate că era mai aproape de infern decît ar fi fost în stare să-şi dea seama. Destinul, întîmplarea sau ghinionul i-a amputat sufletul. Îşi mă cina

mocnit durerea, se măcina, parcurgînd un drum care nu ducea nicăieri...

Pătraşcu uitase să stingă țigara. Scrumul încins îi ardea degetele fără să simtă. Bătrînul îşi ridică privirea :

— Aş fi vrut să-i spun că îi invidiez picioarele, ochii... Că acel cineva care croieşte itinerarul fiecăruia n-a fost atît de crud pe cît se pare. Surise : N-am făcut-o. Cuvintele mi se păreau searbăde, intervenția inoportună. În definitiv, sînt chestiuni care nu mă privesc. A plecat, iar eu l-am urmărit lung cu privirea. Lăsase aici ceva din tristețea lui... Lacrimi care nu-i umeziseră nici o clipă ochii. Acum îmi pare rău. Spuneți-mi, domnule maior, nu-i aşa că ar fi trebuit să-i vorbesc ?

Pătraşcu lăsă țigara în scrumieră. Aşteptă să ardă pînă la capăt privind fără să vadă firicelul subțire de fum. Avea o lumină ciudată în ochi.

— Sînteți un om deosebit. Mă bucur că v-am cunoscut.

Avocatul Vasile Pop sosi încărcat de pachete. Strînse mîna maiorului şi se întoarse surprins spre bătrîn :

— Bine, tată, nu l-ai servit cu nimic ?

Infirmul surise :

— Ne-am luat cu vorba...

— Ce doriți, domnule maior ?

— O cafea.

— O fac eu, Vasile, se oferi bătrînul îndreptîndu-se spre bucătărie.

Pătraşcu aşteptă să iasă :

— Mi-a făcut mare plăcere...

— Tata... Chipul avocatului se lumină : Un copil bun, ' poate puțin teribil. Aşa a fost toată viața.

— Locuiți împreună ?

— Nu, din nefericire. Vine din cînd în cînd la mine, stă o săptămînă, două, apoi se întoarce la Focşani. Bucureştiul îi provoacă alergie. Surise trist : Altceva e de fapt. Nu vrea să ină deranjeze. I-a intrat în cap că la o anumită vîrstă, şi mai ales în situația lui,

bătrînii sînt indezirabili.

— Deşi nu ne place s-o recunoaştem, în general cam aşa se întîmplă, observă Pătraşcu.

— Poate. Se uită spre bucătărie apoi continuă în şoaptă : Ar trebui să nu-l scap din ochi. Medicii mi-au spus că îşi va pierde în curînd vederea, iar bătrînul o ştie.

— Ştie. Într-adevăr.

— În clipa aceea, tata se va sinucide !

Pătraşcu se cutremură. Vasile Pop se răsuci în fotoliu.

— În sfîrşit, nici nu vreau să mă gîndesc ! Bănuiți de ce v-am chemat ? Mi-am amintit de fata aceea. L-a angajai pe avocatul Teodosiu într-un proces de divorț. Astăzi am trecut pe la arhivă. Scoase din servietă o coală de hîrtie şi i-o întinse. Aveți aici toate datele.

— Săraru Dana. citi maiorul, născută la 12 aprilie 1943...

*

În momentul în care auzi trilul soneriei

ştiu, ca şi cum cineva i-ar fi şoptit — privi chiar în jur — că au găsit-o.

Rămase cu cartea în mînă ascultînd sunetele delicate. Se părea că celuilalt îi place melodia, cîteva măsuri de menuet improvizate la clavecin.

Dana Săraru aruncă o privire în oglindă. Buclele blonde îi dădeau un aer dur, străin. Zîmbi. Un zîmbet confecționat, strident, care-i strîmba obrazul. Ochii se supuneau greu, surîdeau în urma buzelor.

Deschise larg uşa. Maiorul Pătraşcu oftă :

— În sfîrşit !

— Prietena mea...

— Nu pe ea o caut. Pe dumneavoastră.

Femeia se aşezase picior peste picior. Luă pachetul de țigări fără să-l slăbească din priviri. Avea degete lungi. Pe index purta un rubin mare, aproape negru. Rochia roşie, de interior, se lega sub sîni cu o panglică lată. Trupul i se ghicea nervos, numai fibră.

— O confuzie, desigur...

Pătraşcu clătină capul surîzînd :

— Sînt gata să pariez că vă stătea mai bine brunetă.

— Nu vi se pare că aceasta e o chestiune care mă priveşte personal ?

— Fără îndoială. A fost o simplă constatare, nedelicată probabil. Îşi ridică privirea : Credeți că mă puteți ierta ?

Dana Săraru săltă din umeri. Mîngîie petalele unei ciclame. Rochia se reflecta pe staniolul ghiveciului, învăpăindu-l.

— V-aş rămîne îndatorat, continuă maiorul, dacă ați începe prin a-mi povesti cum s-au petrecut de fapt lucrurile. Ca să fiu sincer, am auzit pînă acum atîtea variante încît...

Femeia, se întoarse încet. O mişcare calculată, ca în fața aparatului de filmat. Articulă sec

— V-aş rămîne îndatorată dacă mi-ați spune şi mie despre ce vorbiți. Vă ascult de zece minute fără să înțeleg un singur cuvînt.

— Aveți dreptate. Niciodată nu reuşesc să

mă exprim destul de limpede. Acum două săptămîni a apărut un anunț la Mica publicitate...

— In fiecare zi apar, bănuiesc, o mulțime de anunțuri, — Mă refer la...

— Nu ştiu la ce vă referiți şi nu mă interesează. Nu citesc ziarele.

— O afirmație surprinzătoare.

— Surprinzătoare, de acord, dar ăsta-i adevărul.

— Sînteți, desigur, extrem de ocupată.

— Plictisită.

Maiorul clătină din cap înțelegător î

— Înseamnă că telefonul acela a fost bine venit. Totdeauna bijuteriile au stîrnit interesul femeilor, chiar şi atunci cînd se plictisesc de moarte. Mă înşel ?

Dana Săraru nu-i răspunse.

— Vi s-a comunicat o adresă... Întrebă privind-o senin : încă nu v-ați amintit ?

— Habar n-am despre ce vorbiți !

Pătraşcu rîse :

— Toți amatorii de achiziții care s-au

prezentat în: strada Silvestru — mă refer la seara cînd amicul dumneavoastră Titel Georgescu a fost asasinat — sînt siliți să facă eforturi pentru a-şi aminti fiecare amănunt. Nu vi se pare ciudat ?

Femeia stinse țigara şi se ridică :

— Mă scuzați o clipă.

— Trag nădejde că nu aveți de* gînd să dispăreți. Din nou...

încăperea era plăcută, mobilată cu gust. Pătraşcu îşi zise că nu locuieşte aici, în mod constant, nici ur bărbat. Apartamentul avea un aer particular, conservat, ca în reclamele unde o femeie — totdeauna suplă, bine coafată şi cu şorțuleț imaculat — manevrează, radiind de fericire, un aspirator Record. Un bărbat nu s-ar fi împăcat niciodată cu fotoliul aşezat cîş, în drum, cu spatele la lumină, numai pentru că face frumos...

În bibliotecă se afla o bombonieră de cobalt cu un nufăr galben pe capac. Miezul şi staminele băteau în vioriu. Se găsiseră în oraş cu vreo cîțiva ani în urmă.

...Ioana deschisese pachetul sfîşiind hîrtia. N-avea niciodată răbdare să desfacă un ambalaj. Sforile le rupea cu dinții.

„Îți place ?"

„Nostimă".

„Înseamnă că nu-ți place !"

Îl privise circumspectă. Privirea din colțul ochilor, fără întoarcerea obrazului :

„Ți-e frică să n-o sparg..."

„În fond de ce n-ai sparge-o ? Chestia e să-ți facă plăcere..." Îi sărise de gît :

„Eşti adorabil ! Ştii, mă gîndesc să pun în ea praful pentru gîndaci..."

„O idee excelentă..."

Se revolta întotdeauna împotriva imuabilului, definitivului. În mintea ei obiectele îşi pierdeau cu uşurință destinația. O cratiță putea fi la fel de bine cratiță, dar şi ghiveci cu flori sau abajur, suport de pălărie sau tobă pentru Nina... Un pulovăr splendid devenise o excelentă compresă, cînd maiorul suferise de lombago :

„Ei şi ? Ți-e cald ? Restul nu contează !"

Pentru el conta. Îi era greu uneori să-şi ascundă uimirea. Trăise într-o familie modestă in care economia şi cumpătarea deveniseră crezuri. A lua un taxi însemna un act de risipă dementă, tablourile şi bibelourile se admiră doar la muzeu, iar achiziţiile, indiferent de natura lor, trebuiau să răspundă unui singur criteriu : să fie rezistente.

„Ăştia n-au moarte !" constata maică-sa cu satisfacție răsucind bocancii...

Prima întîlnire a familiei cu Ioana... Dumnezeule ! Ioana îmbrăcată iarnă şi vară în culori pastelate, cu slăbiciunea ei pentru voaluri şi bluze diafane...

„De ce nu vă transformați paltonul ? Se poartă raglan..." Luase creionul şi începuse să schițeze un model pe manşe:.a ziarului. O siluetă de-o eleganță sobră. Maică-sa strînsese paltonul la piept :, .Dacă mă țineam după modă, nu mai creşteam trei băieți mari..."

Vizita se transformase într-un fiasco. Nu ştia cum s-o scoală mai repede din casă. Pe stradă îl luase de braț :

„Mă întreb în ce măsură ar fi împiedicat procesul vostru de evoluție o gaică la paltonul maică-tii sau nişte -mărgele ieftine...",, Ai crescut în altă casă, Ioana. Altă lume..."

Mîna îi devenise rigidă.

„Te înşeli. Am crescut la orfelinat".

Dana Săraru se întoarse. Ochii îi străluceau.

„A băut, gîndi maiorul. O face, probabil, frecvent..."

— Vă stau la dispoziție.

— Cum ați ajuns la adresa din strada Silvestru ?

— Mi-a telefonat cineva. Un bărbat...

— Îl cunoaşteți ?

— Nu. Mi-a vorbit despre un rubin.

— Aveți slăbiciune pentru bijuterii. Aceeaşi remarcă o făcea şi doamna Letiția Sima. Precizã : Bătrînă care v-a deschis. Apropo, i-ați atras în mod deosebit atenția.Sînt încîntată.

— O femeie ca dumneavoastră, spuse Pătraşcu zîmbind nu va reuşi să se ascundă niciodată. Ar fi trebuit ştiți lucrul ăsta.

— Ce ar mai fi trebuit să ştiu ? j

— Printre altele, că orice încercare de dispariție este interpretată.

Dana Săraru se aplecă. Decolteul lăsă să se vadă dantela sutienului. Nările i se albiseră.

— Dacă am să vă spun că nu am încercat să dispar n-o să mă credeți.

— Nu reuşesc.

— Străduiți-vă ! Stau cîteva zile la o prietenă şi mi-am permis să-mi vopsesc părul. Ce-mi puteți reproşa ?

— De pildă, faptul că după crimă nu v-ați prezentat imediat la miliție.

— La ce bun, din moment ce nu ştiam cine-i criminalul ?

— Victima, însă, o cunoşteați.

Femeia rîse. Un rîs dur.

— Pe bărbatul ăla nu l-am văzut în viața mea !— Doamna Letiția Sima afirmă contrariul.

— Mă interesează foarte puțin ce afirmă doamna Letiția Sima. Nu vreau să am de-a face cu povestea asta. Am căzut într-o plasă

ale cărei ochiuri le-a împletit . altcineva.

— Credeți că întîmplător ați fost pusă față în față cu Titel Georgescu ?— Cine-i Titel Georgescu ?

Pătraşcu zîmbi. Repetă :

— Credeți că întîmplător vi s-a dat adresa lui ?

— Habar n-am. Îmi plac bijuteriile, doream de mult im inel cu rubin, aşa că n-am stat să reflectez.

— Nici ulterior ?

— Cînd ceva nu-mi face plăcere nu mă pierd în meditații. Pur şi simplu şterg acel ceva din existența mea.

— Aşa procedați şi cu oamenii ?

Dana Săraru se strîmbă plictisită :

— Aluzia nu mă atinge. Uitați-vă pe o hartă şi veți observa că pămîntul e destul de mare pentru a suporta doi oameni care se detestă.

— De astă dată s-a dovedit prea mic...

Femeia rîse nervos :

— Semănați îngrozitor de mult cu fostul meu soț.

— Obişnuia să pună întrebări dificile ?

— Se credea foarte deştept, în vreme ce eu îl păcăleam constant.

— Mă gîndesc cu groază la ce mă aşteaptă..

— Depinde cît de rezonabil sînteți.

Ce înseamnă să fii rezonabil ?

— Să luați lucrurile aşa cum sînt.

Se juca cu papucul, un imineu de lame verde. Părea un şarpe ascuns sub rochia roşie.

— În sfîrşit, sîntem de acord, observă Pătraşcu. Dintr-un bun început mi-am propus să nu-mi pierd timpul răstălmăcind aparențele.

— Nu s-ar zice.

— Mi-amintesc în ce termeni s-au exprimat ceilalți despre dumneavoastră...

— Prima impresie, deci aparentă. Altceva ?

— De pildă doamna Letiția Sima...

— Hotărît, femeia asta vă obsedează.

Se ridică făcîndu-i de lucru la fereastră : trase draperiile, le aranjă faldurile. Pătraşcu îşi ascunse zîmbetul. Pe tulul alb, silueta Danei Săraru se detaşa superb.

— Am avut ocazia să-i verific spiritul de observație. Ne-a furnizat indicii interesante.

— Încă o vocație înmormîntată ! spuse Dana Săraru cu un aer absent. Privea pe fereastră aşteptînd parcă pe cineva. Se răsuci moale : In sfîrşit, ce orori v-a mai comunicat despre mine ?

— Orori ? In primul rînd i-a atras atenția în mod agreabil fizicul dumneavoastră..

— Dacă o femeie a făcut asemenea observații înseamnă că arăt îngrijorător de rău...

— A impresionat-o de asemenea cantitatea de bijuterii. De astă dată mai puțin plăcut...

— Nu urmăresc să epatez slujnicele. Presupun că verigheta e singurul firicel de aur pe care 1-a ținut vreodată în mînă.

— Eroare ! „Slujnica" este văduva generalului Sima şi proprietara casei.

Dana Săraru îl privi neîncrezătoare :

— Glumiți, domnule maior ! Ea însăşi, îmi amintesc, pretindea că-i menajeră sau cam aşa ceva. In orice caz s-a comportat ca atare.

— Pretindea ! La sugestia amantului

— Care amant ? ! ?

— Titel Georgescu.

— Asta-i cea mai reuşită glumă pe care am auzit-o vreodată ! ...Ce chestie ! Hm ! în consecință i-am făcut generălesei o impresie proastă.

— Nu numai ei. Toți, absolut toți, v-au încadrat Ia aceeaşi rubrică : „Tipul de întreținută". Regret că trebuie să v-o spun...

Dana Săraru îşi lăsă capul pe spate rîzînd cu poftă :

— Fiți serios ! N-am făcut niciodată un secret din asta.

— Dacă nu mă înşel, lucrați la I.C.L.N. Ingineră, parcă...

— Am nevoie de o pensie. Începu din nou să rîdă : „Tipul de întreținută". V-ați imaginat că o să mă dați gata ? Dumnezeule ! în orice caz, recunosc, bătrîna are fler.

— Nu-i aşa ? Printre altele, considera că sînteți o femeie foarte periculoasă. „Nu m-aş simți niciodată liniştită ştiind-o prin

apropiere". Tînărul s-a exprimat în acelaşi sens.

— Tînărul ? Dana Săraru îşi subție privirea : A, da, îmi amintesc. Un bărbat care ştie să se îmbrace. Are o eleganță a lui, foarte personală. A dispărut ca o nălucă. Tipul de apaş. Ce v-a mai spus ?

— În general, cam aceleaşi lucruri : pe Titel Georgescu I-ați cunoscut cîndva, iar revederea a constituit, în mod evident, o surpriză dezagreabilă. „Întîi a rămas surprinsă". Este, bineînțeles, vorba de dumneavoastră. „N-am văzut în viața mea o expresie asemănătoare: groază, repulsie, ură pătimaşă. Femeia aceea superbă devenise un monstru !" Făcu o pauză : Să continui ?

Dana Săraru îşi ridică încet pleoapele. Ochii păreau decolorați. Verdele întunecat devenise tulbure. Spuse calm :

— De ce nu ?

— V-ați năpustit după aceea strigînd : „Ticălosule !". Zîmbi clătinînd uşor capul : O reacție destul de ciudată față de cineva pe care

îl vedeți pentru prima dată... Tînărul remarca de asemenea că în momentul acela erați foarte departe de ceea ce obişnuieşte el să considere o doamnă...

Dana Săraru respiră adînc :

— Dar despre reacția lui v-a povestit ? Apropo, cum îl cheamă ?

— Bob Voicu.

— Îl cheamă Bob ! Admirabil ! Nu mi-l închipuiam deloc Nelu sau Gigi... Din fericire, nu mă interesează opinia lui.

— N-am avut impresia...

— Comiteți o greşeală, domnule maior. Nu ascund că bărbatul mi-a plăcut. Mi-a plăcut chiar foarte mult. Cum mă etichetează însă, mă lasă rece.

Vorbea stăpînit, pe un ton detaşat. Pătraşcu o examină curios :Un mod interesant de a vedea lucrurile.

— De ce ? La urma urmelor şi dumneavoastră ați procedat la fel în nenumărate rînduri.

— Eu ?

— Amintiți-vă una din aventuri. Trebuie să fi avut cel puțin una, ce naiba ! O femeie acostată la cinematograf, într-o sală de dans, în tren, la ştrand sau pe stradă. Ați petrecut cîteva ore împreună. Pretindeți că v-a interesat punctul ei de vedere cu privire la teoria cuantică, existența Im Dumnezeu sau a farfuriilor zburătoare ? V-a preocupat unde a absolvit grădinița şi ce părere are despreca portăreasa ? Absurd ! Şi-atunci, vă întreb, de ce m-ar interesa pe mine opiniile junelui Bob Voicu ? Ştiu că şochez, veți reproduce, probabil, discuția cu mine, mărturisind că vi s-a zbîrlit părul de groază, dar, credeți-mă, cînd un bărbat şi o femeie trec pragul unei garsoniere, singurele lucruri care contează sînt o țigară bună şi o sticlă de coniac. Convingerile partenerilor rămîn la uşă. Privi țintă covorul, adăugind încet : Toate astea nu mă împiedică să observ că Bob al dumneavoastră este un măgar.

— Nu-i exclus...

— Un mare măgar ! V-a strecurat o mică

inexactitate: am strigat, într-adevăr. Nu-mi amintesc ce, poate „nemernicule !", poate „ticălosule" !, dar asta cînd tînărul cu alură de englez şi obiceiuri din Groapa lui Ouatu s-a repezit asupra victimei.

— Cu alte cuvinte, preciză Pătraşcu, invectiva era adresată agresorului...

— Categoric !

— O indignare legitimă față de nişte intenții criminale...

— Îhî !

— Din nefericire, dispunem de alte patru mărturii care coincid perfect cu „mica inexactitate" strecurată de Bob Voicu.

— Martori prețioşi ! O garnitură de senili ! Media de vîrstă, un secol.

— Exagerați... Sînt curios cum o taxați pe doamna Pintilescu.

Femeia îşi izbi palmele :

— Slavă Domnului, ați renunțat în sfîrşit la Letiția Sima... Doamna ?

— Pintilescu.

— N-am avut plăcerea.

— Ea, în schimb, îmi mărturisea că a avut multe neplăceri cu dumneavoastră.

— I-oi fi răpit şi ăsteia bărbatul! Îl privi lung, cîteva secunde, apoi izbucni în rîs : Pun rămăşag că îmi pregătiți o nouă cursă. Serios, cine e persoana ?

— Vecina lui Titel Georgescu, pe vremea cînd locuia în strada Licurg.

Dana Săraru întoarse încet capul. Fața i se înăsprise. Vorbi rar :

— După tonul folosit îmi vine să cred că problema mă priveşte, mai mult, e vitală. N-ați fi avut o expresie mai grăitoare nici dacă mă vedeați călcînd pe o mină...

— Ca să folosesc comparația dumneavoastră, tot drumul pe care ați pornit în povestea asta e minat. Vă avertizez.

— Mulțumesc.

— In perioada respectivă, îl frecventați foarte des pe Titel Georgescu ia adresa din strada Licurg. Surprinse mişcarea femeii şi completă : O legătură puternică, nu lipsită de aspectele ei dezastruoase. Lacrimi,

amenințări...

— Fata fără zestre într-o variantă autohtonă ! Despre vreo tentativă de sinucidere nu vi s-a vorbit 2

— Ba da.

— Am înghițit, probabil, un tub de luminai şi cînd colo pastilele s-au dovedit a fi vitamine. Farmacistul înduioşat de suferințele fecioarei seduse schimbă hapurile. Parcă aşa se întîmpla în Misterele Bucureştiului... Să fim serioşi ! MĂ vedeți pe mine cramponîndu-mă de un mascul, indiferent dacă e Alain Delon sau altul ?

— Deocamdată, spuse calm maiorul, nu fac decît să reproduc ce a văzut doamna Pintilescu. Dumneaei nutreşte ferma convingere că şi-a pierdut vecinul din cauza dumneavoastră.

— Sărăcuța !

— Cu alte cuvinte, Titel Georgescu a vrut să scape de o legătură obositoare...

— Şi s-a aruncat în brațele domnişoare; Letiția Sima !

— Cam pe aici.

— În sfîrşit, m-am dumirit! El fuge şi ea, femeia-liană, îl caută, îl descoperă, şi ca o ieşită din minți înfăptuieşte năprasnica-i răzbunare... Crimă pasională ! Se aplecă fals interesată : Spuneți-mi, vă rog, pot spera să mi se acorde circumstanțe atenuante ?

Maiorul o privi liniştit:

— Nu. Mai ales dacă se dovedeşte că ați comis un dublu asasinat...

îşi băgă țigările în buzunar şi se ridică :

— Cînd aş putea să vă mai deranjez ?

— Oricînd, cu un telefon în prealabil. Îl conduse pînă la uşă : N-ați vrea să-mi dați adresa lui Bob Voicu ?

Pătraşcu zîmbi :

— Cum să nu, cu plăcere. Îmi veți spune, în schimb, unde l-aş putea găsi pe băiețaşul dumneavoastră. Sînt doi ani de cînd a dispărut fără urmă .

XII.Şantaj

— Luați loc, domnule Dobrogea.

Scriitorul se aşează pe marginea scaunului. Fusese condus în biroul maiorului, fără să i se spună pentru ce anume. Dar el ştia.

„Dolarii ! Dolarii ăia blestemați!" îşi învîrti ochii prin încăpere, evitînd, privirea lui Pătraşcu :

— Consideram chestiunea lămurită odată pentru totdeauna.

— La care dintre chestiuni vă referiți ?

Alexandru Vasiliu-Dobrogea ridică din umeri cu sensul .Ei, bravo !"

— Povestea din strada Silvestru. Personal nu mai am nimic de adăugat.

— Chiar nimic, nimic ?

— Nu eu am ucis şi nu ştiu cine-i criminalul !

— Dar victima ? Nădăjduiam că între timp v-ați adus aminte în ce relații erați cu Titel

Georgescu.

— Repet, habar n-am cine-i individul.

— Şi totuşi îi plăteați 5 000 de lei lunar ! Pentru ce ?

— Vreți să vă dau un sfat, domnule maior ?

— Deocamdată aştept un răspuns.

Bătrînul îşi frămînta înnebunit mîinile. Lăsă capul în jos :

— În sfîrşit, este cu totul altceva decît ceea ce credeți dumneavoastră.

— De unde ştiți ce cred eu ?

— Mă rog... Mă simțeam într-un fel obligat. Tatăl lui şi cu mine am fost prieteni pe vremuri. Prieteni buni. M-a ajutat de nenumărate ori. Aşa că am găsit de cuviință, la rîndul meu...

— Iată, îl întrerupse maiorul, primul punct cîştigat! V-ați amintit cine e victima. Nu credeți că era mai bine pentru amîndoi s-o fi făcut de la început ?

Alexandru Vasiliu-Dobrogea zîmbi gesticulînd dezordonat :

— Mi-a fost frică, recunosc, să nu credeți...

— Ce-aş fi putut crede ?

— Că eu l-am ucis. Or, vă dau cuvîntul meu de onoare...

— Dacă îmi dați cuvîntul de onoare... Cu ce vă ocupați, domnule Dobrogea ?

— Asta-i bună ! Chiar nu ştiți ?

Maiorul îşi aprinse o țigară. Spuse rar, răspicat:

La modul legal...

Sînt scriitor.

Un scriitor excelent remunerat.

— Să nu exagerăm. În orice caz, merge...

— Ce-ați publicat pînă acum ?

— Mă rog ? .

— Întrebam ce lucrări v-au apărut.

Bătrînul luă un aer de martir :

— Prefer să nu discutăm.

— De ce ?

— Sînt răni care se vindecă greu, mai ales la vîrstă mea. Ş-apoi nu ştiu în ce măsură sînteți dispus să mă credeți.

— Încă n-ați observat că eu cred tot ce-mi spuneți dumneavoastră ?

— Întîmpin greutăți mari, domnule maior ! O chestiune pe care am adus-o de curînd la cunoştința celor mai înalte foruri. Vă puteți interesa...

— N-are rost.

— Nu, nu, vă rog chiar ! Adoptă subit tonusul demagogic : Sînt un om cinstit, nu mi-e frică să recunosc ! Să ştiu de bine că ajung pînă-n pînzele albe şi tot îmi găsesc eu dreptatea !

— Adică ?

— Manevre machiavelice împiedică publicarea romanului meu autobiografic. Patru volume de subtilă analiză psihologică, pagini autentice de viață ! M-am aflat totdeauna în miezul evenimentelor !

— Extraordinar ! Să nu-i intereseze un trecut atît de agitat ca al dumneavoastră ?

Bătrînul îl privi dintr-o parte :

— Ce să mai discutăm...

— Bine cel puțin că nu ați avut dificultăți cu celelalte volume...

— Care celelalte ? Izbucni : N-am reuşit să

public nimic ! Absolut nimic ! Toți se scuză, tuturor le pare rău, pretextează că tema a mai fost abordată de curînd, ori n-au spațiu ori e planul făcut... Şi cine sînt cei care îşi permit să mă refuze ? Nişte puştani cu caşul la gură ! O ruşine !

Maiorul puse țigara pe marginea scrumierei şi îşi împreună mîinile :

— Deci scrisul, cel puțin pînă în prezent, nu v-a adus nici un fel de beneficiu material.

— Dimpotrivă ! Pur şi simplu m-a decavat : hîrtie din pai de orez, dactilografă, legătorie, desene...

— Plus celelalte obligații...

— Firește ! Nu te poți duce cu mîna goală...

— Mă refeream la obligațiile pe care vi le-ați asumat nesilit de nimeni față de Titel Georgescu, fiul prietenului dumneavoastră...

Scriitorul începu să tuşească :

— In sfîrşit...

— Cinci mii de lei lunar nu e o glumă. Apropo, ce venituri aveți ?

— Mă rog ?

— De unde procurați atîția bani ?

— De unde să procur ?

— Asta mă întreb şi eu.

— Am o pensie, vă dați seama...

— 1 612 lei !

— Mai vînd cîte ceva din casă, un covor, un tablou...

— Tablouri cumpărați, domnule Dobrogea, nu vindeți; In prima noastră discuție pretindeați că v-ați dus li adresa din strada Silvestru pentru a achiziționa un tablou de Băncilă.

— Am spus eu aşa ceva ? !

— N-ați spus ?

— Ferească Dumnezeu !

Maiorul rîse :

— Care a fost atunci scopul vizitei ? A, da, am uitat că ați fost prieten cu tatăl lui Titel Georgescu... Îl privi lung : Ştiți ce e ăla şantaj, domnule Dobrogea ?

— Mă rog ? Hm ! Ciudată întrebare !

— Incomodă ! Pentru ce vă şantaja fiul amicului dv. ?

— Pe mine ? ! Ce prostie !

— Sînt peste patru ani de cînd vă stoarce bani. Bani grei ! Ce nu trebuie să se ştie ?

— Nu am absolut nimic de ascuns J

— In casă ! Dar prin vecini ?

— Mă rog ?

— N-ați încredințat nimic prietenilor spre păstrare V

Alexandru Vasiliu-Dobrogea îşi ridică privirea. Înțelese.

„Au aflat ! Au aflat tot ! Poştaşul... Şi totuşi Aimee a primit pachetul ! Mi-a confirmat..."

— Cred că-i o confuzie...

— In ce relații sînteți cu doamna Aimee Cristescu ?

— Soția generalului ? Ridică din umeri : Normale. Dar de ce mă întrebați ?

— Susține că a primit un pachet care conținea 18 000 de dolari.

— Fantastic ! Din străinătate ?

Nu. De la dumneavoastră...

— De la mine ? ! ?

Nedumerirea scriitorului era ridicolă.

Pătraşcu rîse î

— N-ați ştiut ?

— Mă rog ? De unde să ştiu ? E o glumă proastă, domnule maior. Repetă ca să cîştige timp : Cît se poate de proastă ! Cine are astăzi o asemenea sumă ? Şi în definitiv, presupunînd prin absurd că dolarii sînt ai mei, cum vă puteți imagina că i-aş fi făcut un astfel de cadou ? Rîse : Hai să fim serioşi !

— Exact la asta mă gîndeam şi eu : să fim serioşi!

— De fapt, aveți dreptate. E cu totul altceva la mijloc;

— Sînt convins.

îşi pocni palmele profund decepționat:

— Ce mîrşăvie ! Este de necrezut, domnule maior, pînă unde poate să meargă ticăloşia !

— Am constatat, spuse alb Pătraşcu.

— Va să zică aşa ? ! Prietena mea, doamna general Aimee Cristescu, învîrte tot felul de afaceri şi, prinsă cu mîța în sac, aruncă vina pe un biet bătrîn ! Ei bine, asta nu mi-aş fi închipuit ! Să mai crezi în prietenie ? !

Bătrînul îşi juca lamentabil comedioara şi, pe bună dreptate, ' maiorul se întrebă dacă nu-şi bate joc de el.

„Nu. E un actor prost! Iar ca om..."

— A, o dau în judecată ! Ce calomnie ! ? La ce se pot preta oamenii!.., In definitiv, nu înțeleg de ce mă mir. Dacă te gîndeşti la originea ei, din ce mediu provine, e firesc, nu-i aşa...

— Dumneavoastră din ce mediu proveniți ?

— Mă rog ?

— Ce origină aveți ? Problema n-are nici o legătură cU ancheta, vă întreb din curiozitate.

— Sănătoasă, tovarăşe !

— Adică ?

— Tata acar şî mama iobagă !

— Cam pe aici ! Tăticul director general în ministerul căilor ferate şi mămica fata moşierului Stănescu. Numai că ei au fost oameni cinstiți.

— Şi drepți ! Ei mi-au călăuzit primii paşi în viață...

— Nu s-ar zice !

— Mă rog ?

— Apropo de intențiile dumneavoastră belicoase, doamna Cristescu şi-a propus acelaşi lucru : să vă aducă în fața justiției. Pretinde că i-ați trimis pachetul cu rugămintea de a-l păstra cîteva zile.

— Ticăloasa ! Şi n-ați pus-o la punct ?

— Am şi eu unele greşeli...

— Trebuia să i-o retezați scurt: „Pardon, madam ! Nu-ți permit să-l calomniezi pe domnul Alexandru Vasiliu-Dobrogea !"

— Aşa să-i fi spus ? Şi poştaşului ?

— Mă rog ? Care poştaş ?

— Sfetcu Dumitru. Lucrează de zece ani în sectorul dumneavoastră. Am aici declarația lui. Pretextînd că din cauza unei crize de lombago nu puteți ieşi, i-ați înmînat pachetul împreună cu o bancnotă de douăzeci şi cinci de lei.

— Din principiu nu dau bacşiş.

— E adevărat. Asta l-a surprins şi pe el. Bănuind că la mijloc e o treabă necurată, a desfăcut nițel pachetul Om cinstit, a sesizat

imediat miliția.

— Perfect! Să zicem că aşa e...

— Aşa e, domnule Dobrogea !

— De unde pînă unde a intrat pe fir generăleasa ?

— Ea era destinatara.

Bătrînul se pierduse complet. Negă fără convingere, în virtutea inerției :

— E o înscenare ! Nu recunosc ! Nu recunosc nimic !

— Nici dacă vă demonstrez că fiecare bancnotă poartă amprentele dumneavoastră ? Fiți rezonabil, domnule Vasiliu, probele sînt de netăgăduit.

Scriitorul îşi prinse capul în mîini. Lacrimile îi şiroiau pe obraji. Pătraşcu întoarse privirea.

— Cînd a început şantajul ?

— Acum patru ani şi două luni.Se liniştise. Răspundea prompt, fără subterfugiile şi divagațiile obişnuite. Părea că nu-l mai interesează nimic.

— Mi-a cerut să-i vînd 500 de dolari. În timpul războiului am făcut o afacere...

— De unde ştia că vă ocupați cu traficul de valută ?

— L-a trimis cineva, un intermediar.

— Continuați.

— A doua zi mi-a telefonat. M-a amenințat, mi-a lăsat timp de gîndire, mă rog, aşa cum se obişnuieşte. Oftă : Pînă la urmă am cedat. Cam asta ar fi totul.

Pătraşcu îi oferi pachetul cu țigări.

— Mulțumesc, nu fumez. Adică... am să iau una.

— Cum ați dat de el ?

— Întîmplător. De fapt, nu a fost o întîmplare. Cineva a pus la cale întîlnirea.

— Un bărbat ?

— Da...

— Iertați-mă, vreau să-mi verific o impresie. Cînd am discutat cu dumneavoastră, data trecută, a sunat cineva la telefon. El era ?

— El.

— Puteți să-mi spuneți ce-a vrut ?

— Presupun că voia să preia şantajul. M-a fotografiat în timp ce ieşeam în fugă din casa aceea. Ce coşmar, Dumnezeule, ce coşmar !

— Cu sfeşnicul în mînă !

Bătrînul clătină din cap :

— Nu eu l-am ucis, domnule maior, credeți-mă !

— Aş vrea să vă cred. Din păcate, totul e împotriva dumneavoastră.

XIII.Un martor inocent

Dana Săraru răsuci de două ori cheia şi pătrunse în vestibul inhalînd cu voluptate aerul cald, aproape încins. O plăcere după frigul umed de-afară, îşi scoase pardesiul şi se descălță stînd într-un picior.

„Am să fac o baie fierbinte", gîndi, trecîndu-şi degetele printre bucle. Pălăria i se turtise. Semăna cu o actriță de film, o italiancă. Nu-şi

amintea exact cu cine.

Stinse lumina şi intră în hol. Simți un miros străin. Tutun, fără îndoială, dar altceva decît fuma ea sau Lili. Un parfum iute, de Virginia. „Chesterfield ? Dunhill ?"

Scoase un țipăt mic. În întunericul odăii o țigară aprinsă părea că o aşteaptă. Ochiul de jăratic se mişca uşor.

Apăsă reflex pe comutator.

Aşezat pe canapea, un bărbat o privea surîzînd. Dana Săraru îşi duse mîna la inimă :

— Dumnezeule ! Ce surpriză !

Bob Voicu se înclină :

— O surpriză agreabilă, sper. Aş fi dezolat altfel.

Femeia rîse. Îl intuise bine : maniere desăvîrşite în ciuda ochilor obraznici şi îndrăzneți, glasul cald şi amabil în ciuda zîmbetului sarcastic, mîinile delicate în ciuda umerilor masivi. „Hotărît, are farmec măgarul ! Şi ştie să se îmbrace".

Ea era în măsură să aprecieze costumul desăvîrşit, gri închis din stofă moale, cămaşa

de mătase cu butoni de o simplitate costisitoare — „o avere" — cravata neagră cu buline discrete, albe, ciorapii negri, perfect întinşi. Pe mîna în care ținea țigara strălucea un ghiul sobru.

— Încerc să ghicesc cum veți proceda în continuare spuse amuzat Bob Voicu.

— Te rog.

— În primul rînd o să-mi oferiți o băutură. Whisky, probabil. Se poartă ! în al doilea rînd, vă veți aminti că sînteți fără pantofi.

Dana Săraru îşi privi picioarele şi roşi. Încruntă imperceptibil sprîncenele :

— În locul dumitale n-aş fi atît de sigură. S-ar putea să te întreb mai întîi ce cauți aici şi pe urmă să te dau afară. În fine, nu ştiu bine care ar fi ordinea.

— Sînt convins că n-o să procedați aşa.

Ochii negri sclipeau a rîs. Femeia îşi lăsă poşeta pe scaun.

— Cred că ai dreptate. Se aşează şi îşi întinse comod picioarele. Te deranjează că stau aşa ?,

— Dimpotrivă. Am făcut remarca în interesul

dumneavoastră. Cînd sînt surprinşi desculți, oamenii au complexe. Se simt handicapați, într-un fel neajutorați.

— Şi de astă dată ai dreptate.

— Totdeauna am dreptate.

Dana Săraru rîse :

— Ştii cine nu greşeşte niciodată ? Se ridică : Aşteaptă-mă o clipă.

Intră în dormitor şi se schimbă la repezeală. Îşi corectă machiajul ochilor, apoi trecu în bucătărie. Întrebă :

— Cu ghiață ?

— Sec., Dana Săraru se întoarse cu cîteva sticle — whisky, gin cubanez, vodcă — pahare şi o tavă de cristal îngustă, cu alune. Purta altă rochie, de interior, din voal verde. Smaragde splendide îi jucau în urechi.

Bob Voicu o privi expert. Femeia servea degajat, mişca mult mîinile. Aveai impresia că şî le admiră în permanență.

— Te-au văzut cînd ai intrat ?

— Am ajuns la vîrstă cînd nu mai comiți imprudențe.

Dana Săraru ridică o sprinceană :

— Îmi place siguranța dumitale.

— Ştiu.

O privea fix : obraznic, încîntător, irezistibil. Femeia ridică sonda :

— Cin-cin !

Bău scurt. Bob Voicu continua s-o privească.

— De ce te uiți aşa la mine ?

— Niciodată nu plec la drum fără să-mi cîntăresc partenerul. Mai ales cînd pe dinafară arată literalmente splendid.

— Ce fel de drum ?

— Fără întoarcere. Bucureşti-Paris, să zicem, sau Roma sau, de ce nu. Veneția...

Dana Săraru lăsă paharul. Spuse uitîndu-se piezişş ;

— Ce ştii despre mine ?, — Destule.

îşi aprinse o țigară fără să-şi coboare privirea. Ochii negri păreau că nu pot aluneca mai jos de obrazul femeii.

— Ți se pare că miliția nu se ocupă îndeajuns de cazul meu ?

— Dumneavoastră mă interesați. Cazul mai puțin.

— Sper că nu e vorba de o cerere în căsătorie ?

— Admirabil ! în general femeile evită asemenea întrebări. Le e teamă de ridicol.

— Femeile... Dana Săraru duse paharul la gură :. Deci nu ideea unui apartament plătibil în rate, o gospodărie încîntătoare cu 4—5 copii te-a determinat să mă cauți "

— Mi-e teamă că nu.

— Atunci ?

— Vreau să vă propun o colaborare.

— Am înțeles ! Unde furăm sau pe cine ucidem ?

— Pentru moment, gîndeam că veți renunța la preocupările obişnuite...

— Spiritual ?

Grăbit. Extrem de grăbit. Vom trece granița împreună.

— Mă decepționezi. Nu credeam că eşti genul de individ care se ascunde în spatele unei fuste.

Dădea uşor din picior. Voalul rochiei se împrăştiase în jurul fotoliului ca o spumă verde. Bob Voicu surise :

— Dumneavoastră aveți nevoie de ajutor.

— Eşti convins ? Şi dacă refuz ?

— N-o să refuzați. Plec de la premisa că sînteți un om inteligent în ciuda datelor fizice...

— Şi dacă am alte proiecte ?

— o să renunțați la ele. Plec de la ideea că veți înțelege repede cît de vulnerabile sînt.

— Spune-mi te rog, chiar nu ți s-a întîmplat niciodată să te înşeli ?

— Nu, rîse Bob Voicu. Deşi, politețea m-ar fi obligat să n-o recunosc. '

— De ce ?

— Guvernanta mea m-a învățat că nu-i frumos să te lauzi cu succesele tale față de cineva care a înregistrat mai multe rateuri la rînd...

— Ții seama de tot ce te-a învățat guvernanta dumitale ?

— Ori de cîte ori reuşesc să-mi aduc

aminte.

Femeia îşi încrucişă mîinile la ceafă. Mînecile alunecară pînă la umeri descoperind subțiorile rase.

„O poziție studiată îndelung" îşi zise Bob Voicu.

Dana Săraru îl privi printre gene :

— Eşti un tip interesant.

— Ați observat ?...

Ce ştii despre eşecurile mele ?

— Suficient ca să fiu sigur că veți accepta colaborarea..7 De pildă, ce s-a întîmplat în perioada studenției, pentru ce ați divorțat şi natura relațiilor cu răposatul Titel Georgescu.

Dana Săraru îşi țuguie buzele.

— Îmi închipuiam că guvernanta ți-a explicat cîte ceva şi despre indiscreție. Nu ți-a spus ce înseamnă să răscoleşti viața unei femei ?

— În nenumărate rînduri ! Parcă o aud : „Bob, băiatul meu drag, nu scormoni trecutul lor. Ceea ce vor ele să ştii vei afla în primele cinci minute. Pentru rest s-ar putea să te alegi

cu capul plin de cucuie."

— O femeie înțeleaptă.

— Asta era şi părerea duhovnicului ei, pastorul Smith de la biserica anglicană. Ulterior şi-a schimbat-o. Explică : Domnişoara guvernantă a murit de sughiț ! O idee cum nu se poate mai stupidă, nu găsiți ?

— Ce te determină să crezi că intenționez să fug ?

— Ce vă determină să credeți că sînt un imbecil ?

— N-am spus-o.

Bob Voicu clătină din cap :

— Mă obligați să uit încă unul din sfaturile bunei mele guvernante : „Unei doamne îi oferi flori, complimente şi din cînd în cînd, cîte o cutie de bomboane. Atît !"

— Eu prefer atenții mai consistente.

— Ştiu. Domnul acela distins care transportă carne de la abator, o ştie şi el...

Dana Săraru se întoarse brusc :

— Perfect. Altceva ?

— Tu las voulu, George Dandin ! oftă Bob

Voicu.

— Altceva ?

— Există o amintire teribil de neplăcută în existența dumneavoastră : Titel Georgescu, un copil...

Femeia își turnă puțin whisky. Mîinile îi tremurau uşor.

— Altceva ?

— Unii mai modeşti, ar considera că-i destul. Dacă bunul meu simț nu mă înşeală, este imposibil ca maiorul Pătraşcu să nu descopere rațiunea puternică pentru care ați dorit moartea ticălosului.

— Din fericire, nu sînt singura care a dorit-o.

— Asta nu vă absolvă.

— Nici pe dumneata.

— Mi-ar place să ştiu cum ați procedat. Mi-ar place de asemenea să cunosc arma crimei. Dacă ar fi să mă iau după aspectul lui Georgescu aş zice că ați mînuit un baros, în fine, ceva nu prea lesne de ascuns.

Dana Săraru ridică din umeri !

— În schimb, minerul unui baston-umbrelă trece de cele mai multe ori neobservat.

— Nu are rost să ne suspectăm reciproc, observă Bob Voicu. Cel puțin nu pentru asta v-am amintit incidentul.

— Pentru ce atunci ?

— Plecînd de la premisa că, principial vorbind, puteați ucide, ancheta va pune sub semnul întrebării dispariția absolut inexplicabilă a copilului dumneavoastră. Concluzia ? Un motiv foarte serios de a dori să părăsiți cît mai repede țara.

Dana Săraru înghiți în sec. Duse din nou paharul la gură. Bob Voicu arătă sticla golită aproape pe jumătate. Spuse neaşteptat de blînd :

— Nu-i o soluție, mai ales în asemenea momente.

— Ți-e teamă să nu spun prostii ? Sau ți-ai amintit - din nou sfaturile guvernantei ?

— Nu. Ştiu că mă pot bizui pe dumneavoastră. Altfel nu v-aş fi căutat. Hm ! Curios. În viața mea n-am făcut atîtea

complimente unei femei. Îşi ridică piciorul peste celălalt admirîndu-şi linia pantofilor: Sînteți inteligentă, dură şi fără scrupule.

— Frumoase complimente... N-ai impresia că semănăm ? Probabil că de cînd e lumea nu s-au întîlnit doi ticăloşi mai mari.

— Nu e nevoie să faceți mărturisiri complete. Ticăloşi ! Termenul e vulgar. De ce n-am zice doi oameni de afaceri ?

Stătea comod în fotoliu, păstrînd o poziție corectă. Privindu-l, te puteai crede într-un club select, unde un tînăr domn de o eleganță rafinată întreține o conversație banală.

Dana Săraru îi privi din nou mîinile, „Mîini care ştiu să mîngîie..."

Le vedea perfect coborînd delicat, pe pielea moale, străvezie... Se scutură :

— S-auzim afacerea.

— Vă pun la dispoziție fantezie, şansă — şansa mea — şi bani.

— Cinci franci, de pildă, tot bani se numesc.

— Mă oblig să suport cheltuielile pînă acolo.

— Şi acolo ?

— Veți primi o sumă care să vă îngăduie un start onorabil. Să zicem zece mii de dolari.

Dana Săraru rîse :

— Ce băiat admirabil ! Culant şi dezinteresat...

— Stimată doamnă, n-am nădăjduit nici o clipă că mă veți lua drept un suflet milostiv. Într-adevăr am nevoie de dumneavoastră.

— În sfîrşit ! Se ridică : Ți-am oferit băutură, m-am Încălțat, şi acum te rog s-o ştergi !

Ochii tînărului străluciră :

— Permiteți-mi să vă atrag atenția că mizați pe un număr necîştigător.

— Vrei să chem miliția ?

Bob Voicu rîse lung, apoi continuă ;

— Necîştigător şi cu urmări grave. Paşapoartele măsluite nu mai păcălesc astăzi pe nimeni, chiar dacă samsarul din Frankfurt v-a dat, sînt convins, asigurări depline.

Dana Săraru se aşează. Nările îi tremurau. Spuse sec :

— Te ascult.

— Nu chemați miliția ?

— Cum ai aflat ?

— Cum am aflat adresa şi celelalte amănunte ? îşi scutură capul. Nu aveți o părere prea bună despre mine. Nici despre maior... Tipul e extrem de abil, vă avertizez. Acum patruzeci şi opt de ore mă îndreptam spre frontieră, ascuns în două valize puse cap la cap, în plasa unui compartiment de tren. Ştiam că nu voi întimpina greutăți. Călătoream împreună cu un actor cunoscut, o vedetă. Se putea uşor presupune că sînt bagajele lui. Vecinul şi prietenul actorului nu era altul decît tatăl şefului serviciului vamal.

— Splendid ! Şi ?

— Am comis o singură greşeală. Printre cărțile din biblioteca mea, pline de praf, lăsasem un mers al trenurilor consultat de curînd... Suficient pentru ca maiorul Pătraşcu să ajungă trenul din urmă. Fireşte, a trebuit să abandonez totul.

Dana Săraru rămase pe gînduri.

— Într-adevăr, extrem de abil. Asta

înseamnă că pînă nu pune mîna pe dumneata paza la frontieră va fi dublată.

Bob Voicu goli sonda şi o puse pe masă :

— Astăzi, Pătraşcu a primit o telegramă expediată de mine din Veneția.

— Cum naiba ?

— Am rugat pe cineva, o veche cunoştință şi om de încredere să-mi facă serviciul ăsta O privi țintă : Puteți să-mi spuneți ce şanse are trucul cu paşaportul nemțoaicei atîta vreme cît oamenii maiorului vă supraveghează îndeaproape ? Bănuiți cel puțin unde sînt în momentul de față ?

— La colțul străzii, s-au într-o maşină.

Bob Voicu rîse încetişor. Se apropie de fereastră mişcînd imperceptibil draperia. Nu. În cofetăria de vizavi.

— De unde ştii ?

— Deosebirea dintre noi, doamnă, e că eu raționez cu cinci minute mai devreme decît dumneavoastră. O privi admirativ : în schimb, îmi lipsesc celelalte atribute...

— În sfîrşit, ce propui ?

— V-ați hotărît ?

Dana Săraru privea undeva în gol. Spuse încet :

— N-am încotro... Deci ?

— Mîine seară vă veți pierde umbra. Aveți o maşină Dacia 1300.

— E în fața casei.

— Ştiu. La ora 20, urcați-vă la volan aşa cum ați face-o plecînd într-o vizită oarecare. Deci fără nici un fel de baga.1 !

— Bine, dar...

— Aveți răbdare. Treceți întîi pe la cofetăria Nestor şi cumpărați un carton cu dulciuri. Continuați-vă apoi drumul pînă în strada Silvestru...

Femeia tresări :

— Îți bați joc de mine ?

— Strada Silvestru, dacă îmi permiteți să continui, are mai multe imobile. Opriți în dreptul clădirii cu numărul 210. Cifra e uşor de reținut : numărătoarea inversă. Veți observa la etajul 3 o femeie în vîrstă care priveşte pe fereastră. Oricînd $1 la orice oră

treceți pe acolo, femeia va fi la geam. O biată nefericită... Faceți-i semn cu mîna şi intrați în bloc. Oamenii maiorului Pătraşcu vor crede că mergeți în vizită şi vor pîndi maşina aşteptînd să coborîți.

— Înțeleg.

— Veți coborî, într-adevăr, numai că pe partea cealaltă. Explică : imobilul are două ieşiri...

— Apoi ?

— La ora 21, 30 aveți un accelerat spre N. E un pichet, de grăniceri. Acolo vă veți ascunde.

— Eşti nebun !

— Vă asigur că băieții or să vă primească cu toate onorurile. Se vor întrece în amabilități, fericiți că au cunoscut enigma pichetului, soția căpitanului Dumitrescu.

— Destul de complicat.

— Nimic mai simplu. Soția căpitanului locuieşte la Bucureşti. N-ar accepta în ruptul capului să trăiască într-un cătun, la celălalt capăt de țară. Firesc, e o femeie tînără, cochetă, neobişnuit de frumoasă. Rolul vi se

potriveşte de minune.

— Mulțumesc. Eşti drăguț.

— Nu mie trebuie să-mi mulțumiți, doamnă. Măicuței dumneavoastră sau a noastră, a tuturor ; natura... Dacă stau bine şi mă gîndesc, personal nu aveți nici un merit...

— Eşti obraznic.

— La două săptămîni o dată, căpitanul vine în Bucureşti. Poimîine va fi aici.

— Tar nevastă-sa acolo.

— O mică încurcătură. Extrem de afectată, doamna Dumitrescu se va hotărî în cele din urmă să-l aştepte.

— Riscant!

— Dimpotrivă, absolut sigur.

— Gîndeşte-te, e de ajuns ca individul să fi arătat vreo poză ălora. Bărbații au chestii din astea.

— N-a arătat. E un tip închis, distant. A primit comanda pichetului acum o lună şi jumătate, deci greu de presupus că a ajuns deja la confesiuni sentimentale. În asta constă şi enigma. Toți se întreabă cum o fi zîna

căpitanului. Presupunînd totuşi că a făcut-o, nu uitați că femeile frumoase seamănă. Doamna e brunetă, subțire, are ochi deschişi şi o garderobă rar întîlnită. Zîmbi : Semnalmentele corespund.

— Cel puțin în privința cîrpelor...

— Am cunoscut-o astă-vară, la mare. Cînd v-am văzut prima dată m-a izbit asemănarea.

— Să sperăm că o să meargă...

— Nu are de ce să nu meargă.

— Aşadar, ajung acolo şi... Ascultă, dacă ăia telefonează la Bucureşti ?

— Voi avea eu grijă să nu funcționeze telefonul.

— O telegramă ajunge în cîteva ore...

— Mult. Nouă ne trebuie patruzeci de minute. Scoase din buzunar o fiolă. Părea cofeină. Îndată ce rămîneți singură, spargeți fiola asta şi aşezați-vă pe un scaun. Rîse : In curînd, pe o rază de aproximativ un kilometru toată, lumea va adormi.

— Şi eu ?

— Şi dumneavoastră.

Femeia se încruntă. Bob Voicu a privi tintă în ochi, Întrebă :

— Vă e teamă că am să vă abandonez ?

— Se mai întîmplă.

— Între borfaşi, doamnă ! Ş-apoi, omiteți un lucru : avînd asemenea intenții nu credeți că vă puteam asigura imunitatea printr-un truc oarecare, fără efect în fond ?

Dana Săraru zîmbi larg :

— De acord, — Principalul avantaj cînd lucrezi cu oameni inteligenți, spuse Bob Voicu ridicîndu-se, este că ştii la ce te poți aştepta din partea lor...

întinse mîna după pardesiu. Dana Săraru se lipi de el trecîndu-şi degetele pe sub reverele hainei.

— Dacă-ți face plăcere poți să rămîi. Nimeni... Înțelegi... nimeni.

Bărbatul se desprinse delicat.

— Cea mai, ispititoare invitație pe care am primit-o vreodată. Îmi vine îngrozitor de greu s-o refuz.

— Şi totuşi o refuzi

Îl privea palidă, cu trăsăturile dintr-o dată crispate, — Mi-am amintit încă unul din neprețuitele sfaturi ale bunei mele guvernante : „Bob, copilul meu, nu amesteca niciodată dulceața de coacăze cu gemul de caise, Mănîncă-le pe rînd.., "

Dana Săraru îşi muşcă buzele. Bob Voicu se înclină adînc aşteptînd să-i întindă mîna :

— Dacă nu vă răzgîndiți, vă stau la dispoziție în prima seară., , dincolo, Notați-vă în agendă! Miercuri 21 noiembrie ora 20. Presupun că se va întîmpla la Maxim.

Femeia se simți năpădită de imagini amețitoare : restaurantul elegant cu lumini dulci, ei doi, o pereche superbă 2îmbindu-şi peste paharele cu şampanie. Vedea şi rochia verde fără spate, scaunul pe care azvîrlise neglijent etola

de vizon, apoi noaptea... Din balconul hotelului se vede turnul Eiffel...

îl conduse pînă în vestibul :

— Mă gîndesc mereu... Îşi umezi buzele : Cine crezi că l-a ucis pe Titel ?

Bob Voicu surise privind-o lung. Spuse sec :

— Unul din noi doi !

*

Hanibal Crețu mută bocceluța în mîna stingă şi bastonul în dreapta. Palma îi transpirase. Se plimba de o oră pe trotuarul din fața miliției şi nu se hotăra să intre. Îşi făcu cruce cu limba în cerul gurii apoi urcă treptele.

„N-o fi dracul atît de negru ! Poate scap...",, Hm! A avut dreptate Letiția Sima, seamănă într-adevăr cU Moş Crăciun", observă maiorul.

Spuse încet :

— V-a trebuit cam mult timp pînă să vă hotărîți.

Bătrînul ridică stînjenit din umeri :

— De !

— Oricum, mai bine mai tîrziu decît niciodată. Ei, cum a fost ?

— Vai de viața şi de sufletul meu amărît ! Vorba lui fii-mea : Nu puteam sta dracului

acasă ? Dar cînd te trage aţa...

— S-o luăm pe îndelete, propuse Pătraşcu. Cine v-a indicat adresa din strada Silvestru ?

— Năravul...

Maiorul îl privi nedumerit :

— Nu înţeleg.

— Păi e de înţeles ? Spune-i cuiva că umbli cît îi ziua de lungă, de nebun... Oftă : Boală veche, domnule maior ! Aşa a fost bunelu', Dumnezeu să-l ierte, aşa a fost tataia, fie-i ţărîna uşoară, aşa-s şi eu ! Toţi cu boala umblatului... Bunelu', sacagiu, a cărat la apă nouăzeci de ani bătuţi pe muchie. Care va să zică, umblătură nu joacă ! Tata birjar. Era vestit în Bucureşti. Împlinise suta

şi tot urca pe capră. Eu poştaş, de la douăzeci şi trei de ani bat străzile. Faceţi şi dumneavoastră socoteala.

— O familie cu longevitate.

— Poftim ? A, da ! Slavă Domnului ! După cum judec cu mintea mea, dacă bunelu' nu-şi gusta marfa, apuca o sută treizeci. Precis apuca ! Era vină ! Dobora buhaiu' cu pumnu',

nu alta ! în ziua cînd a pus apa în gură, gata, s-a mîntuit ! Constată filozofic : Vezi, adică ce poate să facă obişnuinţa ? Tot veleatu' numa-n zaibăr a ţinut-o ! Organismu' s-a deprins şi el, nu ?

Vorbea rar, apăsat, rostogolind cu grijă, gospodăreşte, cuvintele. Maiorul îi oferi pachetul de ţigări. Hanibal Creţu luă una şi o fixă după ureche.

— Mulţumesc.

— Şi tata ?

— Cu tataia a fost altă poveste. Şopti conspirativ : Muierile i-au mîncat zilişoarele ! Patimă mare ! Nu zic. mă mai uit şî eu la cîte una, că vorba ceea, ochii văd inima cere, oricum încă-s verde, dar 'mnealui ? Să sari pîrleazu' la nouăzeci de ani ? Avea pe una în Dămăroaia. Bătrînui pus pe blăstămăţii... Pîndea cînd îi pleca omul şi se înfiinţa cu paneru' plin : ba o faţă de rochie, ba una alta... Odată i-a vîndut mamei argintăria să-i cumpere ibovnicei astrahan ! într-o noapte s-a 'ntors bărbat-su, şi tata, ţiştî ! pe fereastră.

Casa 'năltuță, şi-a frînt osu' la piciorul drept. Acu, ori i l-a pus moaşa strîmb, ori nu s-a lipit, vorba e că după vreo unsprezece anişori am tocmit bocitoarele...

— Şi dumneavoastră ?

— Pe mine, oftă bătrînul, m-a ucis scosu' la pensie..: Ochii prinseră să-i strălucească. Se aplecă peste birou vorbind cu patimă : Ştiți ce înseamnă să bați cincizeci de ani străzile Bucureştiului cîte opt ore pe puțin ? Prin cîte case n-am umblat ! Cîtă omenire n-am petrecut cu privirea ! îmi făcusem un obicei: pe unde intram, pînă semnau de primire, pînă îmi beam paharu', cercam să cred, aşa de-o distracție, că eu sînt stăpînu' casei... Să nu rîdeți de mine !

— Nu rîd.

— După o vreme, treaba asta mi-a intrat în sînge; Credeam de-adevăratelea. Şi de-odată am ajuns omul cel mai bogat din lume ! Nu mai duceam pensia sau mandatele ci, umblam prin împărăția mea... Noaptea pîndeam zorile s-o pornesc din nou. Aveam mai cu seamă o

vilă în Cotroceni. Ziceam că acolo trăiesc nepoții mei... Un bărbat tînăr* şi-o zînă de fată. Nu ştiu, or fi ghicit ce-i în capul meu, ori numai aşa de omenie, îmi ziceau bunica'. „Tuțu, a venit bunicu !" Totdeauna mă primeau în salon. O cafeluță, un pahar de vin, niscai cofeturi. Ce-mi trebuia mai mult ? Pe urmă se întîmplă să am drum pe la Gherghiceni. Bogătaşi, nu jucărie ! Aveau un băiețel care se lipise de mine. Musai să-mi arate ce i-a cumpărat tat-su. Stam ca la vreo jumătate de oră, mîngîiam din ochi mobila, covoarele. Erau ale mele ! Se opri jenat : iertați-mă

Maiorul îi zîmbi :

— Vă rog să continuați.

— Cum să vă spun eu ca să mă înțelegeți nu patima de agoniseală mă împingea să cred că-s averile mele, ci bucuria lucrului frumos.

— Înțeleg.

— Cu timpul învățasem să deosebesc falsificările. Spuneam unuia sau altuia : „Oameni buni, nu-i treabă curată la mijloc !" Şi

care mă asculta, chema de grabă un specialist. Cela zicea ca mine. Ş-apoi bucurie mai mare nici că puteam avea. Îi încolțiră lacrimile : Şi într-o zi am pierdut totul. M-au pensionat... Ştiu, trebuie lăsați şi alții, dar... Fii-mea, cu cine naiba s-o fi izbit, nu-ți iese cu săptămînile din casă. Pe mine mă string pereții. N-am aer...

— Obişnuința.

— Sîngele ! Neamul ! într-o lună, am adăugat zece ani. Credeam că-mi pierd mințile. M-am rugat de diriginte să-mi dea aşa, pe gratis, cîteva scrisori să umblu. N-a vrut. „Lasă, nene, mai odihneşte-te şi matale !" Da' pe mine tocmai odihna asta mă omora. Odată am văzut un anunț la Mica publicitate. Vindea unu' o casă. Aşa mi-a venit ideea.

— Ce idee ?

— Mă scol la cinci dimineața, iau România liberă şi pînă-mi beau cafeluța bifez vînzările. Pe urmă încep să umblu. Să zicem că cineva dă o oglindă. Intru, cercetez marfa, mai schimb o vorbă, şi nici nu bag de seamă cînd trece timpul. Şopti: Aşa mi-am dobîndit toate

comorile.

Unora le spun cinstit. „Oameni buni, scrinul ăsta face mai mult !" Se uită la mine, ca la un scăpat de la Mărcuța. Să te prăpădeşti de rîs nu alta ! Pe la zece seara vin acasă. Fii-mea să leşine. Mă caută pe la morgă, prin spitale... Bodogăneşte, dă ochii peste cap, c-o bag de vie în mormînt, că la vîrstă mea trebuie să stau dracului țapăn...

— Scuzați-mă, îl întrerupse maiorul, cîți ani aveți ?

— Optzeci şi şase.

— Mulți înainte !

Hanibal Crețu îşi coborî privirea. Spuse cu obidă :

— Acu', după cele întîmplate...

— De fapt ce s-a întîmplat ?

Bătrînul respiră adînc :

— Păi plecasem ca de obicei. Anunțul din strada Silvestru era pentru ora şapte. La sape fix m-am înființat. Mi-a deschis o cucoană. Zicea ea că-i slujnică, dar eu unul n-am crezut...

— De ce ?

— Cum să vă spun, călca altfel, altminteri îi luceau ochii... Au venit şi ceilalți cumpărători. Lume pestriță. Le-ați dat de urmă ?

Maiorul ezită. Hotărî să-i spună adevărul. Hanibal Crețu păru mulțumit.

— Cam la vreo jumătate de ceas şî mai bine am intrat în baie. Adăugă jenat : Necazuri... Una din uşi da spre dormitor. Mi s-a părut că cineva...

— De ce v-ați oprit ?

— E caraghioz, zău aşa... Mi s-a părut că cineva caută pe gaura cheii... De ruşine am stins lumina.

Maiorul îşi ridică brusc privirea :

— Spuneți-mi, vă rog, din baie se auzea ce discutau ceilalți ?

— Numai cînd au început să țipe. Fata, cred că fata, l-a făcut pe cineva ticălos. Altu' striga să nu se apropie. Cînd 8m intrat în cameră, era întuneric beznă. M-am împiedicat de ceva şi-am. căzut. Se crispă : Dau eu să mă ridic şi simt că mîna s-a proptit de fața unui om.

Mirosea a sînge. Ma trecut aşa, ca un curent pe şira spinării. Uşa la antreu deschisă... Am fugit.

— De ce ?

— Mi-a fost frică. Să nu se creadă, păcatele, cine ştie ce, mai cu seamă că deodată s-a aprins o brichetă. Eu lingă cel însîngerat...

îşi agăță ochii de privirea maiorului. Vă dați seama...

— Apoi ?

— Am căzut la pat de spaimă. Parcă numai sînge vedeam peste tot... Fii-mea, Tatiana, grămadă pe mine : ce-am făcut, ce-am dres, să vin să spun. Şi-am venit. Făcu o pauză, apoi adăugă lăsîndu-şi capul în jos : Nu mă credeți...

Pătraşcu privi bocceluța aşezată la piciorul scaunului.

— te aveți acolo ?

— Schimburi, oftă bătrînul. Ştiam că n-o să mă credeți...

Maiorul stinse țigara şi se apropie de fereastră. Se lăsase seara. Oamenii mergeau

repede, înfrigurați. Ceața deasă vătuia paşii, estompa zgomotele. Spuse fără să se întoarcă :

— Vă cred, domnule Crețu.

Pătraşcu aşteptă să se închidă uşa în urma bătrînului;

— E uluitor!

XIV.Lacrimi tîrzii

Dana Săraru urcă la volanul maşinii străduindu-se din răsputeri să nu privească în spate. Ştia că e urmărită. Ocoli cîteva străzi cercetînd oglinda retrovizoare. Nu se vedea nimeni.

„Mă întreb cum naiba procedează ? Bob ar fi ghicit repede..."

Cumpără de la Nestor un carton de prăjituri şi se îndreptă spre strada Silvestru.

într-adevăr, la numărul 210 o bătrînă privea pe fereastră. Dana îi făcu un semn cu mîna apoi intră în bloc.

Descoperi repede a doua ieşire, din spate. Ajunsă în stradă văzu o maşină care tocmai dădea colțul. Proprietarul, băiat tînăr, o invită amabil. Urcă :

— Gara de nord, te rog.

Locotenentul Brumă lăsă volanul şi se întoarse încet :

— Nu vreți să mergem cu maşina dumneavoastră ?

*

Bob Voicu urmărea atent forfota peronului. Trenul pleca peste cinci minute şi Dana Săraru încă nu sosise.

Simți o bătaie uşoară pe umăr. Se întoarse fulgerător.

Rezemat de un stîlp maiorul Pătraşcu zîmbea :

— Femeile au obiceiul să întîrzie... Nu v-a spus-o buna dumneavoastră guvernantă ?

*

Pătraşcu îl măsură clătinînd încet din cap. Bob Voicu îi susținea privirea. La fel de amabil, cu aceeaşi stăpînire de sine şi aceeaşi cutezanță, nu-şi schimbase decît costumul. Purta acum altul, gri cu o cravată de un verde greu, închis, ca şî ciorapii.

— Am uitat să vă mulțumesc pentru telegramă.

— Fleacuri. Cum ați sesizat trucul Danei ?

— Blocurile cu două ieşiri nu mai păcălesc pe nimeni. Cum vi s-a părut Veneția ? Nu prea ispititoare, de vreme ce v-ați întors atît de repede...

— O mică greşeală de calcul.

— Încă una ? Se zice că nu-i deştept cel care greşeşte de două ori.

Bob Voicu rîse, bine dispus.

— Depinde din ce unghi priveşti lucrurile.

Încercați acum o mare satisfacție. La urma urmelor a fost un duel, este imposibil să nu te bucuri că ți-ai înfrînt adversarul.

— Ceea ce fac eu nu se numeşte sport. Şi ca să fiu sincer, de dumneavoastră îmi pare rău.

— Vă grăbiți, domnule maior! Sînt gata să iau totul de la capăt.

— Pînă cînd ?

— Pînă voi izbuti. In familia mea n-au existat tradiții domestice, vorbesc pe linie masculină. Pentru aşa ceva îți trebuie vocație. Fără vocație nici dumneavoastră n-ați fi putut profesa ceea ce profesați, la modul cum profesați.

— Nu intenționez să dau sfaturi, vorba ceea : fiecare ştie să greşească singur, dar, după părerea mea, o femeie face mai mult decît toate tradițiile de care pomeneați. Ca să nu mai vorbesc de celelalte căi. Sînteți inginer, inventator, un om cu idei remarcabile, neobişnuit de inteligent...

— Sînt un aventurier, domnule maior, şi cu asta cred că am spus totul ! In situația mea, de

obicei oamenii îşi pun cenuşă în cap şi promit marea cu sarea. Ori eu vă respect prea mult ca să nu fiu sincer cu dumneavoastră. Nu sînt făcut pentru o viață aşezată, lipsită de riscuri. Mama îmi amintea mereu...

— Mai trăieşte ?

— Nu. A murit acum zece ani. O frumusețe care făcuse vîlvă prin '34. Adunînd toate zilele la un loc cred că părinții mei au stat împreună vreo şase luni. Surise : Asta apropo de ce poate să facă o femeie. In sfîrşit, ea îmi amintea mereu că nici tata, nici bunicul n-au un mormînt unde să poți pune o floare.

— Trist !

— Superb ! Ce poate fi mai superb decît să mori fără spital, fără popă şi o cohortă de calici care te calcă în picioare ca să ajungă la colivă ? Să pieri din senin, fulgerat, ca o flacără stinsă de vînt. Groapa, cimitirul sînt prea concrete. Fără ele rămîi o rudă rătăcită în străinătate. Niciodată nu l-am simțit pe tata mort. Mă gîndesc la el ca la un prieten pe care am să-l întîlnesc cîndva.

— De cînd nu l-ați mai văzut ?

— Din '46. La plecare ne-a lăsat o avere : bijuterii, aur, tablouri. Mama n-a avut nevoie să muncească niciodată.

— Cred că ar fi fost mai fericită lucrînd într-un birou, spălînd şi călcînd pentru un bărbat care noaptea doarme în patul lui.

— Poate. Oricum, a refuzat să-l însoțească. Şi totuşi nu s-a recăsătorit, iar cînd a ştiut cu certitudine că tata numai există a suferit un şoc nervos. Nu-i ciudat ?

Inima îşi are rațiunile ei...

— Foarte ciudat ! In '56, m-a căutat un turist american. Îşi privi mîinile : Mi-a .dat inelul şi butonii. Au fost ai lui, ai prințului Manolescu. In ultimii ani, îşi avea fieful la San Francisco. I se spunea Caidul, a murit într-un bar, împuşcat pe la spate...

Maiorul îşi aprinse o țigară şi fumă liniştit un timp :

— Nădăjduiesc din inimă să nu-i împărtăşiți soarta. In consecință, voi avea grijă să nu ajungeți curînd într-un local unde

consumatorii poartă arme de foc... Zîmbi: Este singura posibilitate de a-mi arăta simpatia pe care v-o port...

— Am observat... Mă întreb ce vă deranjează ? Nu vreau să plec cu intenția de a spolia proletariatul american şi nici pe John sau Bill care vînd cîrnați şi jartiere la colț de stradă. Pe băiețaşi ca Rockfeler, Ford, eventual Morgan am de gînd să-i „naționalizez"...

— Înălțător... Şi iată, revenim la prima noastră discuție, încă puțin şi mă veți convinge că în vinele dumneavoastră curge sînge de autentic revoluționar... Îşi încruntă sprîncenele : Aveți 36 de ani, domnule Voicu. Dacă adăugăm 12 fac 48. La 48 de ani, e prea tîrziu să începeți viața pe care v-ați propus-o.

— N-am înțeles ce reprezintă cifra 12.

Maiorul îl privi în luminile ochilor :

— Ați înțeles perfect. Încă din vară, în timp ce răsuceați cuțitul în palmă în căutarea lui Titel Georgescu...

*

Cînd îl văzu pe Bob Voicu ieşind însoţit de un sergent. Dana Săraru înţelese că totul e pierdut.

„S-a închis colivia ! Şi cu asta, basta " !

în birou stăruia o lumină jilavă, de toamnă cu ploaie şi lapoviţă. Ochii femeii alunecară peste mobilele reci : masa acoperită cu postav verde, dulapul-safe vopsit în culori închise, teancul de dosare, telefonul, maşina de scris. Pe fereastră se zăreau acoperişurile ude, cenuşii. Streşinile curgeau. Se strînse înfiorată în balonzaidul alb, cu buzunare mari şi nasturi de piele. O şuviţă de păr îi cădea în ochi. Şi-o trecu absentă pe după ureche.

Peste obrazul maiorului trecu o umbră. Acelaşi gest, aceeaşi mişcare...

Ioana, veşnic cu părul în ochi... Cînd picta, sau la bucătărie, inventînd reţete bizare : salcîm pane ori cremă de ciocolată cu mărar... Găsea după aceea cele mai neaşteptate, cele mai absurde justificări : „Acuma ştiu de ce nu-i gustos. Îmi trebuia zahăr pudră". Sau cînd îi

citea poveşti Ninei, înfierbîntată, vorbind gros ca ursul, imitînd glasul parşiv al vulpii, țopăind ca veverița din pădure. „Aş vrea ca fiecare zi să însemne pentru ea o poveste minunată". Privea fetița printre gene : „Nu, Nina n-o să fie frumoasă. A luat nasul de la maică-ta, nu te supăra, dragul meu, ochii slabi de la... Cine ştie de la cine ?" îşi trecea părul după ureche şi fugea în atelier. Se întorcea apoi mînjită pe față şi pe mîini, vopsea obrazul fetiței... „Hai să ne jucăm de-a indienii !"

Dana Săraru îşi privea absentă cizmulițele scurte, din piele de şarpe. Pierduse aerul arogant. Părea obosită, tristă, blazată. Maiorului îi făcu impresia că ar dori să doarmă.

— Poate vreți să vă odihniți.

— Să mă odihnesc... Să dorm... Un somn din care nu te trezeşti niciodată. N-are importanță, acum, ori mai tîrziu... Aprinse o țigară. Trase cîteva fumuri lungi urmărind colacii alburii : E mult de cînd nu m-am gîndit la lucrurile astea...

Pătraşcu nu comentă, învîrtea în mînă un stilou cu agățătoarea ruptă.

— Există zile pe care ai vrea să le smulgi din viața ta, continuă femeia, aşa cum ai rupe filele unui calendar. Să nu-ți mai aparțină, să le abandonezi undeva şi să nu le găsească nimeni... Zile uirîte...

Tăcu. Părea dusă departe, undeva unde nu putea s-o ajungă gîndul nimănui.

— Zile urîte, reluă maiorul. De multe ori ni le sluțesc alții. Ce fel de om era Titel Georgescu ?

Dana Săraru clătină din cap.

— Mă întreb cine l-ar putea încadra exact. O bestie care şi-a croit drum împrăştiind răul cu amîndouă mîinile. Rău lucid, conştient, operat cu voluptate. Am mai auzit de mari canalii. Aveau cel puțin justificarea unui interes.

Ticălosul ăsta era capabil să ucidă numai din plăcerea de a vedea sîngele curgînd.

— Cum de n-ați sesizat lucrurile astea mai de mult ? Sînteți o femeie inteligentă, cu

intuiție. Din cîte mi s-a spus, în ciuda fiziculuiplăcut, avea ceva respingător care avertiza.

— Nu eram pregătită pentru o astfel de întîlnire. Pînă la douăzeci şi cinci de ani am avut certitudinea că fac parte dintre fericiții favorizați de soartă. Mie nu mi se putea întîmpla nimic rău, mi se cuvenea totul... Am avut O copilărie splendidă. Părinții mei sînt medici... La patru ani, eram o mică vedetă. Ştiam că sînt frumoasă, aveam păpuşi mai mari decît mine şi în camera mea un adevărat magazin de dulciuri. Mă tratau ca pe o ducesă, iar notele mele bune îi făceau să plîngă de fericire. La majorat mi-au dăruit o Lancia decapotabilă... Inutil să vă spun că eram singura studentă cu maşină. Cred că mă invidiau şi cadrele didactice. M-am căsătorit în anul II de facultate cu un coleg. Băiat frumuşel, excelent sportiv şi... cam atît. Îmi închipuiam că-l iubesc. Tata ne-a plătit o excursie în Turcia. Voiaj de nuntă..

îşi aprinse altă țigară.

Nu vreau să mă compătimiți. N-aveți de ce.

Nu sînt ceea ce se numeşte în general o fatalistă, dar am impresia că în viața fiecărui individ intervine la un moment dat un amănunt care-i determină matematic sensul existenței ulterioare. Totul devine inevitabil, e absurd să lupți aşa cum e absurd să crezi că cineva ar putea să oprească pu umerii şi cu pieptul o avalanşă dezlănțuită.

— Cînd a intervenit „amănuntul acela" ? se interesă Pătraşcu.

— La trei ani după căsătorie. Dacă nu-l întîlneam pe Titel, sau şi mai stupid, dacă la o anumită oră dintr-o anumită zi nu eram într-un anumit loc, continuam să fiu şi azi o doamnă onorabilă cu un menaj încîntător şi un soț respectabil.

— Mi-amintesc remarca dumneavoastră, spuse maiorul dregîndu-şi glasul : „Nu eram pregătită pentru o astfel de întîlnire..." în locul lui Georgescu ar fi intervenit desigur altcineva. Cam aşa se întîmplă cînd se contractează căsătorii de suprafață, fără substanță.

— Nu credeți că am avut totuşi ghinion ? La

urma armei, nu sînt singura femeie care se desparte de un bărbat pentru că altul a intrat în viața ei. Acest .altul" putea să fie altul. Am să vă dau primul exemplu pe care îl am la îndemînă. Părinții mei s-au împăcat admirabil, deşi mama fusese căsătoritâ înainte cu altcineva. Clătină din cap : Nu ! A fost un ghinion blestemat, iar eu complet nepregătită. Îmi închipuiam că e suficient să mă uit la un bărbat pentru ca acesta să mă adore. Înțelegeți ? Nu concepeam că cineva ar putea să nu mă iubească.

Miorul îşi acoperi fața cu mîinile. Chipul Ioanei... De ce o vedea mereu pe Ioana ? Nu avea nimic comun cu femeia asta superbă. Era chiar urîtă. Da, mulți o considerau urîtă. Mai ales maică-sa. „O aschimodie culeasă din drum, asta mi-a adus fecioru meu ! Era slută şi mătuşa Aspasia, nu zic, dar pe lîngă asta a fost o cadră !«

...Siluetă gracilă, de adolescentă stîngace cu şolduri înguste şi sîni mici. Avea figura asimetrică, gura prea mare, ochii aurii, puțin

depărtați. „Am o mutră de paiață iar cîrpele astea străvezii nu sînt de mine ! Ştiu, dragul meu, dar mi le-am dorit atît de mult... M-am săturat de lîneturi, de lucruri solide şi culori practice. Vreau să-mi fac puțin de cap !" Se ridica în vîrful picioarelor şi se uita în. oglindă : „Mi-ar fi plăcut să fiu regină. Aş fi umblat numai în rochii cu trenă şi nu mi-aş fi scos coroana nici în baie..."

— De ce zîmbiți ? întrebă Dana Săraru. Nu vă puteți imagina cît de multe femei gîndesc ca mine. Mai ales cînd eşti foarte tînără şi declari cu emfază, uneori convinsă : „Aş vrea să mor la treizeci de ani. După treizeci de ani, oricum, nu mai contezi..." Cînd l-am întîlnit pe Titel, aveam douăzeci şi patru. Îi împlinisem cu o zi înainte. Dădusem o petrecere mare în casa părinților mei. Mi-amintesc tortul. Enorm, plin de luminări. Cînd am suflat să le sting, am luat hotărîrea să fie ultima aniversare sărbătorită în public. A doua zi, l-am cunoscut...

Se opri. Pătraşcu îşi ridică privirea

— Şi?

— Mi-am zis că abia din clipa aceea am început să trăiesc cu adevărat. Anulasem tot ce fusese pînă atunci, mai repede decît ai avea timp să tragi aer în adîncul plămînilor.

— Concluzii de genul ăsta, observă maiorul, vin de obicei mult mai tîrziu.

Dana Săraru ridică din umeri:

— Poate. Nu ştiu. Un lucru e cert: acționam ca o "somnambulă, acceptam cele mai absurde întîlniri fără un minimum de precauție. Mama a înțeles imediat. Femeile au instinct, instinctiv se simt potrivnice bărbatului de care fiica lor e îndrăgostită pătimaş. Teama de consecințe, sau o anumită rivalitate... Argumentul suprem era desigur băieţaşul. „Te compromiți ! Lucrurile astea se fac discret... Vrei s-ajungi ca verişoară-ta, Lidia ?" Există totdeauna în familie cîte o oaie rîioasă.

— Temerile doamnei țineau mai mult de convenințe...

— Credeți că mama dumneavoastră, de pildă, ar fi tradus altfel ? Alungă gîndul

fluturîndu-şi mîinile : Apoi, Titi mi-a cerut să divorțez. Am acceptat. Eram atît de oarbă, încît am acceptat, deşi ştiam că în felul ăsta mă predau necondiționat. Formalitățile durează. Cînd există şi un copil se ajunge la 2—3 ani, orice avocat ți-o spune la prima consultație. In 2—3 ani se pot întîmpla multe: să se plictisească, să se încurce cu alta. Şi totuşi am fost de acord.

— Iertați-mă, cît a durat legătura cu Georgescu ?

— Un an. Un an de infern... Începuse să-l deranjeze totul. Părinții mei, copilul...

— Locuiați împreună cu părinții ?

— Nu. Ii vizitam din cînd în cînd. Titel pretindea că mă duc prea des, că îl frustrez pe el. Afirmație perversă. Mă duceam să-mi văd copilul cam o dată la două săptămîni. În restul timpului nu ieşeam din casă ; renunțasem şi la slujbă. El, în schimb, lipsea toată ziua, uneori mai multe zile la rînd. Îşi prinse tîmplele în palme : Era sadic, cred, fals. Fusesem altfel obişnuită. Minciuna mi-a

repugnat întotdeauna. De obicei frica te împinge la inexactități mărunte. Ori mie nu mi-a fost frică niciodată de nimeni.

— Nici de domnul Georgescu ?

— Domnul Georgescu... Da, cu el am aflat ce înseamnă să te temi. Susținea de pildă că a telefonat ore în şir şi că nu a răspuns nimeni. Ori, eu nu mă dezlipeam de

aparat. Mi-era teamă să mă duc în bucătărie, să beau un pahar cu apă. Putea să sune telefonul şi să nu-l aud. Cînd mi-a cerut să-i fac anumite servicii... era prea tîrziu, alunecasem în mod iremediabil.

— Ce fel de servicii ?

Dana Săraru îl privi fix :

— Chiar nu înțelegeți ? Nu vi s-a spus ce servicii pretindea femeilor cu care a avut de-a face ? Trebuia să fiu „agreabilă" pînă la capăt, cu unul sau cu altul din amicii lui, natural avînd în vedere anumite interese. Îşi confecționase şi o dogmă : fidelitatea e o superstiție. £)dragostea carnală nu înseamnă nimic față de corespondența spirituală a

partenerilor... In mediul animal, mama procreează şi cu propriul pui, la romani — nici azi n-am aflat dacă e adevărat —.soțul steril nu avea nimic împotrivă ca .soția să facă copii cu un terț...

Pătraşcu asculta terifiat:

— Şi ați... ați acceptat ?

— Da. Vă vine greu să înțelegeți, vă repugnă, mă condamnați, şi asta numai pentru că nu ştiți ce înseamnă pasiunea oarbă, totală, definitivă !

— Probabil.

— Nu ştiți, domnule maior, şi nu v-aş recomanda s-o aflați niciodată ! Istoria musteşte de exemple : Eduard al VIII-lea a renunțat la tronul Angliei pentru o femeie. Amintiți-vă unde l-a dus pe Antoniu pasiunea pentru Cleopatra ! De ce aş fi fost eu mai tare ?

La un moment dat mi s-a ivit o şansă. În fundul mlaştinei zărisem o rădăcină de copac. N-aveam decît să mă agăț şi eram salvată. Un bărbat, un negustor italian, unul din cei

cărora mă oferise „logodnicul meu"... Se îndrăgostise sincer de mine. N-am putut. Vraja a fost mai puternică. Titel a simțit ceva. Nu, domnule maior, nu era gelos. Suferea doar la gîndul că m-aş putea redresa. Ştiați că există proxeneți care fac scene fetelor patronate dacă depăşesc limitele profesiei ?

— Ce s-a întîmplat cu italianul ?

— Ne-am întîlnit de cîteva ori, incidental. Ne evitam, fiu nu-i suportam privirea, el... nu ştiu... Apoi, Titel mi-a car ut să renunț la copil...

Tăcu. Nu i se putea citi nimic pe chip. Ochii priveau 0ntă, pe fereastră peisajul ud. Maiorul vru să întrebe ceva, dar se răzgîndi. Clipele se aşterneau grele.

— Da, reluă într-un tîrziu Dana Săraru, mi-a cerut să renunț la el...

— De ce nu l-ați încredințat părinților dumneavoastră ?

— Stătea oricum la ei.

— Atunci ?

— Dorea o dovadă. O dovadă supremă. Un

sacrificiu...

— Pentru ce ?

— Într-o zi a venit mai devreme decît obişnuia. Ţin minte, era iarnă, ningea. M-a privit minute în şir aşa cum numai el ştia să privească, apoi mi-a spus : „Dana, vreau să ne căsătorim !" Am ameţit. Nu-mi puteam stăpîni lacrimile. Cînd m-am liniştit m-a întrebat : „Oare mă iubeşti îndeajuns pentru asta. Dana ?" I-am amintit ce făcusem pentru el. S-a strîmbat :, , Orice femeie ar fi făcut-o ! Altceva !" îşi coborî privirea : Mi-a cerut să renunţ la copil...

— Şi?

— Am acceptat. L-am părăsit...

Avea lacrimi în ochi. De obidă, de ruşine.

— După zece zile, Titel m-a părăsit. A dispărut pur .şi simplu. O să mă întrebaţi de ce mi-a cerut să-mi abandonez copilul...

— Nu.

— Înţelegeţi acum ce fel de om era ? A urmat apoi o perioadă îngrozitoare. Îşi duse mîinile la gît : N-a mai contat nimic... Bărbaţi

de-o seară, de-o lună sau de jumătate de oră. Bani, bijuterii.. S-ar părea că singurul lucru care mă interesează sînt banii. Nu ! Nu mă interesează nimic. Înspăimîntător, nu-i aşa ?

— Ce s-a întîmplat cu divorțul ?

— Habar n-am. Cred că s-a suspendat. Bărbatul meu trăieşte cu o contabilă, are doi copii. Probabil, femeia se simte destul de sigură şi fără certificatul de căsătorie. Nu-i greu să-l stăpîneşti pe Săraru...

— De ce ați încercat să fugiți ?

— Eram sătulă de toți şi de toate. Ş-apoi întotdeauna îți imaginezi că alt peisaj va însemna ceva pentru tine. Hău sau bine. Oamenii nu te cunosc, respiri şi calci

altfel... Adăugă după o pauză : Comitem mereu aceeaşi eroare : căutăm acel ceva în afara noastră, ne imaginăm că se află în buzunarul cuiva, în roțile unui Mercedes sau în apele unui briliant...

— Asta ar fi singurul motiv ?

Dana Săraru îşi duse iar şuvița pe după ureche apoi scoase pachetul de țigări :

— Nu eu l-am ucis, domnule maior, deşi...

— Deşi aveați toate motivele s-o faceți, asta ați vrut să spuneți ?

— Nu. Îmi pare îngrozitor de rău *că nu eu am făcut-o !*

Maiorul îşi acoperi ochii cu palmele.

...Mergea cu Nina. Fetița îi ținea degetul strîns :

„Tăticule, de ce nu sînt flori iama ?"

„Pentru că au murit. Mor în fiecare an."

„Ce înseamnă mor ?"

„Adică nu le mai vezi niciodată !"

In ochii fetiței apăruseră lacrimi.

„Pe urmă învie, Nina... Primăvara florile învie din nou."

Nina se oprise :

„Şi oamenii ? Tăticule, cînd e primăvara omului ?".

Pătraşcu lasă mîinile să-i cadă pe masă. Era singur în birou.

XV.Reconstituirea

Nina le servise cafeaua şi se scuză, stînd într-un picior, că nu poate să rămînă. Nu-şi vedea capul de treburi...

Locotenentul o urmări pînă cînd fetița dispăru în bucătărie :

— De ce nu-i scoateți ochelarii ? Şi-a corectat defectul...

Maiorul oftă :

— E prematur. Clătină din cap : N-o să fie frumoasă mititica...

— Noroc să aibă ! opină Brumă fără convingere.

.— Din păcate, în chestiunea asta nu poți face absolut nimic... În sfîrşit, să recapitulăm.

Conform unui obicei al ofițerilor tineri, locotenentul îşi nota totul într-un carnet. Odată cu trecerea anilor scădeau şi însemnările. Scoase o agendă cu coperți de plastic şi o răsfoi :

— Titel Georgescu moare asasinat într-o locuință din strada Silvestru. Cercetările atestă că victima era un individ total lipsit de scrupule : proxenet, trişor, şantajist, trimite deliberat un om la moarte — mă refer la „aranjamentul" cu Bob Voicu, speculează în interes personal sentimentele bătrînei Letiția Sima...

— Şi cîte altele pe care încă nu le-am aflat şi, probabil, nu le vom afla niciodată, făcu maiorul pe gînduri. Într-un cuvînt, un ticălos.

— Deşi ucigaşul a acționat sub impulsul unei hotărîri de moment, avem de-a face cu o crimă premeditată. Necunoscutul i-a luat viața folosind mîna altuia. Problema se pune a cui mînă ?

— Să vedem. Letiția Sima, gazda şi amanta ticălosului, acceptă umilințe de neimaginat: se dă drept menajeră în propria ei casă cînd Titel Georgescu primeşte vizite, acceptă lovituri şi injurii, îşi vinde lucrurile de preț pentru a-i satisface pretențiile. O pasiune izbucnită la 64 de ani capătă accente mult mai puternice decît

în adolescență sau maturitate. Şi, într-o zi, află că amantul e pe punctul de a o părăsi. Concluzia ?

— Putea să ucidă !

— Mergem mai departe. Bob Voicu... Un aventurier, singur a recunoscut, mînat de idealuri străine, în general o existență, bizară croită după tiparul tatălui, escrocul. internațional Manolescu ; scapă printr-un miracol de întîlnirea cu moartea la care l-a trimis Titel Georgescu, dar nu şi de pedeapsa legală. La puțin timp după ieşirea din penitenciar, este văzut răscolind Bucureştiul în căutarea victimei. Concluzia ?

— Putea să ucidă !

— Profesorul Haralambie Blendea îşi surprinde fiul adoptiv... Îşi luă capul în mîini : Doamne, pînă unde poate să meargă ticăloşia !

— Haralambie Blendea a mărturisit că el e ucigaşul.

— Vreau să pui în ecuație problema de principiu.

— Normal, putea să ucidă !

— Alexandru Vasiliu-Dobrogea. E şantajat de peste doi ani şi obligat să plătească lunar bani grei. Ştie că in ziua în care nu va mai putea face față pretențiilor se va afla cu ce se ocupă. Ştie de asemenea cum se pedepseşte traficul de valută. Unde îl înscriem ?

— La aceeaşi rubrică.

— Dana Săraru...

— Cînd eşti în stare să-ți părăseşti copilul, e de la sine înțeles că poți ucide un ticălos care ți-a stricat viața !

Maiorul îşi stinse țigara. Spuse pe gînduri:

— Ar mai fi bătrînul Hanibal Crețu.

— Poştaşul ? Un nefericit căzut în combinația asta din întîmplare...

Pătraşcu se ridică :

— Mi-ar place să fi încadrat bine. Tare mi-e teamă însă că ai greşit...

— I-am convocat pe toți la doamna Letiția Sima. Vreau să reconstituim momentul crimei.

Locotenentul îl privi mirat:

— Numai noi doi ?

— Nu e vorba de o reconstituire oficială,

dragul meu. Încă nu ştim cine-i criminalul. Încerc să mă orientez în spațiu.

Mergeau pe jos. Oamenii îşi începuseră „serviciul" în fața televizoarelor, aşa că străzile erau aproape pustii.

în apropierea unei bodegute de cartier, Pătraşcu îl zări pe Şapte-Mîțe :

— Ce-i cu dumneata pe aici, Scurtule ?

— A ! Să trăiți, domnule maior ! Ce să fie ? Vorba aia : „Sfeşnic la datorie !"

— Adică ?

— Îl țin în faruri pe ăl bătrîn. Şopti : Macheşte la tejghea.

— Cine, măi omule ?

— Profesorul.

— Haralambie Blendea ? Dar ce ai cu el ?

Şapte-Mîțe îl măsură surprins :

— Păi nu mi-ați zis dumneavoastră să stau pe fază ?— Şi-l urmăreşti de-atunci ? întrebă rîzînd maiorul.

— Pas cu pas, să trăiți ! M-a speriat ce poate băga in el ! Rade un kil de rom cît ai zice peşte. Cum s-a matolit, toarnă tot. Scoase un

carnet jerpelit şi-l răsfoi : Am aici declarațiile martorilor. De pildă, alaltăieri, la Necuratul...

— Asta ce mai e ?

— O bodegă lîngă Radio. Se trag în şprițuri artiştii... Dacă-i iei după muian, n-ai zice. E mai cu seamă unu' ca limbricu' de respiră pe-o nară, cum umflă bacşişu' de la teatru îl bagă în vodci. Cu ăsta bea profesorul. Alaltăieri a declarat în public că el l-a miruit pe unu' ! Aşteptă reacția maiorului şi, pentru că Pătraşcu rămăsese impasibil, adăugă : Am martori, domnule maior. Lume subțire: Panait ghețaru' şi doi manglitori la condei...

Locotenentul părea nedumerit. Şapte-Mîțe explică, zîmbind :

— Ospătari...

— Nu trebuia să te osteneşti, Scurtule, spuse maiorul şi regretă imediat. Şapte-Mîțe se mulase. Decepția îi lungise trăsăturile.

— Eu ziceam că... Mă rog, cu dragoste...'

— Ştiu, băiete, şi-ți mulțumesc, dar am hotărît să nu-l mai urmărim. Omul nu e vinovat, pricepi ? Lasă-l în plata Domnului.

— Dacă ziceți dumneavoastră... Păcat, mă obişnuisem...

Suferea realmente. Pătraşcu îi puse mîna pe umăr şi ii făcu cu ochiul :

— Am să trec zilele astea pe la Izvorul Tămăduirii. S-ar putea să am nevoie de dumneata...

Şapte-Mîțe renăscuse :

— Să trăiți, domnule maior ! Am onoarea să vă salut!

Dispăru. Locotenentul Brumă întrebă încet:

— Credeți, într-adevăr, că profesorul e nevinovat ?

Maiorul privea lung în urma lui Şapte-Mîțe, Nu-i răspunse.

*

Luaseră loc ca la prima lor vizită.

Haralambie Blendea, morocănos, taciturn, apucase fără să mai ceară consimțământul gazdei sticla de gin şi bea rar, cu înghițituri lungi. Alcoolul i se prelingea pe bărbie, cădea

în picături mari peste reverele hainei mototolite şi jegoase, aceeaşi dintotdeauna. Era neras, cu ochii roşii, înfundați în orbite.

Hanibal Crețu urmărea spectacolul frământând în mîini bastonul gros, cu noduri. Nu se simțea la îndemînă. Atmosfera încărcată, prevestitoare de furtună, îi crease o stare fizică neplăcută. Ar fi dat mult să fie departe de oamenii aceia... Undeva, într-un loc cu mult soare şi flori şi miros de brad... Pentru prima dată bătrînul, citadin prin excelență, simțea acut nevoia unor meleaguri fără asfalt, fără interioare sufocate de mobile... Oftă şi întoarse capul. Ochii i se opriră asupra scriitorului. Alexandru Vasiliu-Dobrogea era de nerecunoscut. Slăbise mult, pielea obrajilor scofîlcită avea o culoare nesănătoasă. Pierduse şi vioiciunea de la prima lor întîlnire şi interesul libidinos pentru genunchii fetei. O zdreanță. De nerecunoscut era şi Dana Săraru. Palidă, cu buzele vinete, fără urmă de fard.

„Dacă o muiere ca asta a renunțat la

dresuri, îşi zise bătrînul, înseamnă că acolo, înăuntru, i s-a rupt ceva..."

într-adevăr, femeia părea iremediabil prăbuşită. Stătea neglijent, cu vîrfurile pantofilor răsucite spre interior. Părul îi scăpase din clamă şi se revărsa în neorînduială.

Letiția Sima trînti iritată o scrumieră pe măsuța de serviciu din apropierea lui Bob Voicu.

— Mulțumesc, drăguță.

Tînărul folosise tonul acela specific cu care te adresezi slugilor. Fuma picior peste picior şi zîmbea, mutîndu-şi în permanență privirea de la unul la celălalt.

— Dacă-mi permiteți, domnule maior, aş face o observație. Cu excepția femeii de serviciu, toți, absolut toți, purtăm aceeaşi îmbrăcăminte. Nădăjduiesc că cel puțin proastele obiceiuri le-am lăsat acasă...

Pătraşcu şi locotenentul Brumă se aflau în sufragerie. Deschiseră larg glasvandul şi astfel holul căpătase proporții de scenă.

Letiția Sima nu-şi găsea locul. O nervozitate pe care maiorul nu reuşea să şi-o explice. O surprinsese chiar la sosire, deci nu se datora tratamentului la care o supunea tînărul.

Nici Bob Voicu nu se afla în nota lui obişnuită. Maliţiozitatea căpătase o nuanță de duritate cu care Pătraşcu nu era obişnuit. De asemenea, nu era obişnuit să-l vadă fumînd ţigară după ţigară.

Cel mai firesc se comporta Haralambie Blendea. Golise o sticlă şi trudea s-o desfacă pe a doua.

Locotenentului nu-i venea să-şi creadă ochilor :

„Dumnezeule ! Cum poate cineva să bea atît ? De necrezut !"

— Aşadar, începu maiorul, asta ar fi poziția de plecare.

— Nu ! Nu e asta ! interveni Bob Voicu. Doamna Dana Săraru ținea picioarele corect încrucişate, iar scriitorul Alexandru Vasiliu-Dobrogea, ochii holbați în direcția lor.

„Ce-i cu el ?" se întrebă Pătraşcu.

— Eu aveam paharul cu apă la îndemînă...

— Şi umbrela-baston ! Observ că n-aţi mai venit cu ea, spuse maiorul.

— Nici cu pantofii aceia... Regret, dar în momentul de faţă se află la loc de cinste, în muzeul personal al locotenentului Brumă.

— O să vă punem la dispoziţie, în locul umbrelei-baston un alt obiect contondent...

— Sînteţi amabil. Poate ii oferiţi şi clasicului în viaţă. Alexandru Vasiliu-Dobrogea, un obiect corespunzător... A omis să aducă sfeşnicul..

— Impertinent !

Vocea scriitorului era moale, fără convingere, ca un scîncet de copil.

Se sperie el însuşi auzindu-se.

Dana Săraru izbucni pe neaşteptate :

— Terminaţi dracului odată bîlciul ăsta !

— Guvernanta mea, domnişoara Smith, despre care v-am mai vorbit, obişnuia să afirme că, deşi vulgar, bîlciul este spectacolul cel mai instructiv.

Femeia îl măsură lung, cu dispreţ :

— Paiață !

Pătraşcu curmă altercațiile :

— Propun să începem. Dumneavoastră, domnule Crețu, vă aflați în baie :

Bătrînul se ridică jenat şi se îndreptă, spre cealaltă extremitate a încăperii.

— O clipă ! îl opri maiorul. Nu aveați bastonul în mînă ?

Hanibal Crețu rămase deconcertat. Articulă greu !

— Nu...

— Minte ! strigă pițigăiat Alexandru Vasiliu-Dobrogea. Avea bastonul la el ! L-am văzut cu ochii mei !

Bob Voicu rîse bine dispus :

— Ai găsit timp şi pentru asemenea observații ?

— Avea bastonul la el ! Vă dau cuvîntul meu de onoare ! se încăpățînă bătrînul.

— Dumneavoastră ce spuneți, doamnă ?

Letiția Sima îşi frîngea mîinile :

îl avea ! Deşi... În sfîrşit...

— Dumneavoastră, domnule Voicu ?

— Nu ştiu...

— În prima noastră discuție, dacă vă amintiți, susțineați că după crimă ați aprins bricheta pentru a căuta scrumiera şi paharul.

— E adevărat.

— Cu prilejul ăsta l-ați văzut pe domnul Hanibal Crețu lîngă cadavru, ținînd în mînă bastonul ridicat. Mă înşel ?

— Nu. Numai că ați omis să reproduceți exact. Afirmația mea era precedată de o mărturisire : „S-ar putea ca bătrînul să fie nevinovat". Cu cît mă uit mai atent la clasicul în viață...

— Domnule !

— Nutresc convingerea că domnul Crețu e absolut străin de crimă.

— Deocamdată discutam problema bastonului.

— Exact. Dumnealui îl avea într-adevăr în mînă, dar după ce a ieşit din baie. Sper că m-am exprimat destul de limpede !

Pătraşcu clătină din cap :

— Mulțumesc ! Se întoarse spre Dana

Săraru : Dumneavoastră ce părere aveți ?

Femeia îi aruncă o privire goală apoi lăsă capul în jos. Era limpede că dorea să fie lăsată în pace.

Hanibal Crețu își muta în permanență greutatea de pe un picior pe altul. Spuse încet:

— Oameni buni...

— Care-s ăia ? întrebă repede Bob Voicu.

— Oameni buni, nu vă certați... Ştiu, acum ştiu. Aveam bastonul la mine. L-am rezemat de gaura cheii, domnule maior, ştiți cînd...

— Nu ați stins lumina ?

— Ba da, dar mai tîrziu cînd am văzut că bastonul n-a vrut să stea... Luneca tot timpul pe ciment.

— Foarte bine. Luați bastonul şi treceți dincolo. Mai departe.

— Poftim, domnule Vasiliu, spuse Bob Voicu, fă-ți numărul ! Explică : Din acest moment, timp de aproximativ cincisprezece minute, am avut prilejul să ascult cele mai cumplite inepții pe care le poate debita un om. Amicul nostru scriitorul naviga cu pînzele

întinse prin istoria artei şi a culturii, desființînd totul, dînd verdicte absolut cretine sau ridicînd în slăvi nulitățile. Uitați-vă la el ! La prima privire n-ai zice că omul ăsta dovedeşte o remarcabilă lipsă de inteligență...

Scriitorul respira greu :

— Sînteți martor, domnule maior !

— Am înțeles. Intenționezi să mă aduci în fața justiției. Mă întreb cînd ? După ce ispăşeşti condamnarea pentru trafic de valută ?

— O clipă, interveni maiorul. De unde ştiți cu ce se ocupă dumnealui ?

— De unde am aflat adresa doamnei Dana Săraru ? Sau a poştaşului sau intențiile dumneavoastră ? Precizează :

Nu toate, firește, dovadă că în momentul de față mă aflu aici.

— Ca să fiu sincer, spuse maiorul, încep să nu vă mai înțeleg. Discutînd despre dumnealor, ați trecut foarte uşor peste domnul Dobrogea. Am conchis că nu v-a stîrnit interesul.

— Exact.

— Şi dintr-o dată vă ocupați de dumnealui în mod deosebit şi într-o manieră care nu vă e proprie...

— La prima noastră cunoştință m-am înşelat ! Credeam că e numai tîmpit !

— Rețineți, domnule maior ! Şi dumneavoastră, ceilalți ! Rețineți !

— Astăzi, continuă Bob Voicu ştiu că e şi ticălos !

Hanibal Crețu deschise uşa şi se interesă timid :

— Nu vă supărați, eu mai stau mult aici ?

Maiorul îşi ascunse zîmbetul:

— Terminăm îndată, domnule Crețu.

Bătrînul se retrase. La un semn al maiorului, locotenentul ieşi în vestibul.

— Continuăm. Deci apare Titel Georgescu. Intră, te rog. Andrei. Perfect. Hai să stabilim exact unde vă aflați fiecare.

— Pe mine, interveni Alexandru Vasiliu-dobrogea, m-a surprins cam pe aici.

Desenă cu mîna im cerc. Bob Voicu clătină

din cap :

— Dacă mai faci cinci paşi în spate, domnul maior nu se va întreba cum ai reuşit să apuci sfeşnicul...

— Cu dumneata nu discut!

— De acord. Fă mişcarea fără text... Aşa ! Acum e bine I

Pătraşcu se întoarse spre Letiția Sima :

— Dumneavoastră, doamnă ?

Neliniştea bătrînei sporise. Ridică din umeri nehotărîtă :

— Cred că... Nu ştiu... Am impresia... Bateți căi greşite, domnule maior !

— Nu-i exclus. Deocamdată să stabilim poziția fiecăruia. Aşadar ?

— Eu mă aflam aici. Letiția Sima se rezemă de consolă.

— Noi ceilalți pe locurile inițiale, preciză Bob Voicu.— Apropie-te, Andrei !

Dana Săraru privea undeva, în gol. Haralambie Blendea duse sticla la gură. Părea complet străin de tot ce se întîmplă.

— Domnule maior, interveni hotărîtă Letiția

Sima, vă pierdeți timpul inutil...

Sună telefonul. Bătrînă ridică receptorul :

— Da?

In momentul acela se stinse lumina. Maiorul intui urmarea. Dintr-un salt fu lîngă Letiția Sima. O trase spre el. Se auziră paşi, un geamăt prelung şi zgomotul unui trup care se prăbuşeşte...

*

Locotenentul Brumă aprinse lanterna.

Bătrînă zăcea pe duşumea cu receptorul în mînă. Avea clavicula ruptă. Maiorul îi luă pulsul, apoi se ridică.

— Chemați salvarea !

Pătraşcu îşi roti privirea jur împrejur.

Haralambie Blendea încremenise cu sticla goală în mînă, la un pas de victimă.

Alexandru Vasiliu-Dobrogea îşi rostogolea îngrozit ochii.

Bob Voicu surîdea ciudat. Un surîs pe care maiorul nu-l mai văzuse.

Dana Săraru îşi astupase gura cu palma. Tremura din toate încheieturile. Apoi izbucni :

— A !

Un urlet lung, demențial.

Pătraşcu se întoarse. Abia atunci observă, alături, . lîngă consolă, pe Hanibal Crețu. Bătrînul răsucea bastonul in mînă. Întrebă senin :

— Ce-i, oameni buni ? Ce s-a întîmplat?

XVI.Ucigaşul

Bătrînul Pop se trezi brusc. Îşi culese cu degetele sudoarea de pe frunte, apoi lăsă mîna să-i alunece pe pled.

...Un vis ciudat. Jucau cărți în tranşee... El, cu o cruce mare, albă, pe piept, căpitanul Dumitrescu şi un sublocotenent, fiul decanului din Iaşi... Radulian ! Exact. Bomba explodase alături. Se priveau uimiți. O schijă

găurise asul de cupă şi dintr-odată se trezise cu mîna plină de sînge...

Bătrînul mîngîie roata căruciorului. Dumitrescu... Un bărbat tînăr cu ochi albaştri şi buze de cadînă. În civil era profesor de limba română. Recita din Goga şi îi dădeau lacrimile... Pe unde o mai fi ! Radulian se însurase cu o vienezâ...

Tresări. De jos răzbătu un urlet prelung. Glasuri alertate de spaimă se încrucişau. Împinse căruciorul spre fereastră şi o deschise. Acum se auzeau clar, distinct. Letiția Sima fusese asasinată ! Manevră repede roțile în cealaltă direcție. Deschise uşa. Fiu-său îngenunchease în mijlocul holului. Covorul fusese dat deoparte iar în dreapta lui, la îndemînă, se afla telefonul

Bătrînul încruntă sprîncenele :

— Ce naiba te-a apucat ?!

Zări cîteva segmente de parchet dislocate, un scripete şi o pîrghie lungă.

Avocatul rîse nervos : — Am avut puțină treabă... În cîteva minute, totul e în ordine...

Infirmul se apropie privind țintă colacul de frînghie. Prin ochi îi trecu o flacără.

— Nemernicule !

Bătrînul, cu mîinile încleştate pe brațele căruciorului, nu-şi putea desprinde privirea de pe figura osoasă, sculptată parcă în piatră. Ochii îi ardeau. Avocatul întinse covorul şi se ridică.

— N-am înțeles invectiva..:

—- Ticălosule ! Tu ! Tu i-ai ucis !

— Poate-mi explici şi mie...

— Să-ți explic ? Ai scobit planşeul i ai legat cîrligul lustrei de o frînghie !

— Glumeşti, tată !

— Frînghia lunecă pe un scripete. Candelabrul — cunosc candelabrul Letiției Sima — prăbuşindu-se poate ucide şi un bou. Telefonul lor e dedesubt. De ajuns să suni...

— E o povestioară destul de frumoasă. Avocatul îşi băgă mîinile în buzunare : Ascultă tată...

— Taci !

— Te-am respectat întotdeauna...

— Taci, nemernicule !

— Poate că ar fi mai bine să plec.

Se îndreptă spre uşă, apoi se răzgîndi. Începu să se plimbe prin odaie încercînd să rîdă ;

— Nu ştiu zău ce-ți veni...

— De ce-ai făcut asta ?

— E o aberație ! N-am făcut nimic.

Infirmul îşi trecu palma peste față :

— Ai insistat să iau un somnifer...

Prostii !

— Dumnezeule ! Acum înțeleg. Dacă nu aveam coşmarul, coşmarul ăla îngrozitor... In ochi îi jucau lacrimile. Întrebă gîtuit de obidă : Cum ai putut ? Şi pentru ce ? Pentru ce, nenorocitule !

— Realmente mă îngrijorezi, tată ! Niciodată nu te-ai manifestat în felul ăsta. Ar trebui...

— Am halucinații, aşa-i ?!

— In orice caz nu eşti în dispoziția dumitale obişnuită. Vorbesc foarte serios.

Bătrînul îl cercetă îndelung cu privirea.

Avocatul Pop zîmbea. Un zîmbet luş pe care,

altă dată, îl punea pe seama meseriei : Amabilitate cleioasă, falsă.

Îl simți dintr-o dată străin. Un străin care nu avea nimic comun cu băieţaşul durduliu fotografiat în costum tirolez, nici cu adolescentul timid, în haine cadrilate, cu o cravată oribilă cu fotbalişti.

Ochii verzi îi avea de la maică-sa. Sărmana ! O snoabă jalnică. Toată viaţa şi-o consumase încercînd să pară altceva, să însemne altceva. Deşteaptă, rafinată, cultă, de familie... Fusese ştearsă, avară, grosolană. Părul cîrlionţat era de 1& bunică-sa, ca şi bărbia dură. Ciudat de multe aduceri aminte pe chipul ăsta străin !

Întrebă cu o intensitate dureroasă :

— De ce ai făcut-o ?

Avocatul respiră adînc. Spuse încet:

— Mă şantaja.

*

Maiorul îşi cuprinse capul în mîini. Evita să-i privească. Îl iritau chipul de şobolan

speriat al scriitorului, surîsul lui Bob Voicu, beția bătrînului Blendea.

Locotenentul Brumă se apropie :

— Aş propune să căutăm arma crimei.

— Poftim ? A, da... Caut-o... Ridică privirea : încearcă, deşi... E inutil. N-ai s-o găseşti...

*

— De fiecare dată îmi cerea sume din ce în ce mai mari. Nu respecta nici un termen, nici o promisiune. Venea astăzi şi îi dădeam 3 000 de lei. Nu-mi lăsa răgaz nici o săptămînă şi mă vizita din nou. De astă dată pretindea 5 000. Înghițeam în sec şi plăteam.

— De ce plăteai ? Şi de unde atîția bani ?

Avocatul îşi umplu paharul :

— Adică vrei să ştii motivul pentru care mă şantaja. Mă rog. Lucrez de trei ani clandestin. Fac raclaje împreună cu un tip...

Bătrînul rămase interzis :

— Tu ?!

— O chestiune mult mai simplă decît îşi

închipuie alții Totul e să ai puțină îndemînare şi să nu-ți tremure mîna. Se pare că am moştenit cîte ceva de la tine... Oricum, am deprins repede figura...

Infirmul îşi cuprinse gîtul :

— Netrebnicule ! Te-ai jucat cu viața unor nenorocite. Dumnezeule, era de ajuns...

— Ştiu. Era de ajuns să insist cîțiva milimetri. Perforare de uter şi femeia ar fi murit pe masă. N-a fost însă cazul.

— Te ascult şi nu-mi vine să cred ! Mintea mea refuză să conceapă ! Din ce drac de fiară te-ai născut ?

Vasile Pop ridică din umeri :

— In conformitate cu certificatul de naştere s-ar zice că tu eşti autorul. Nu vreau să te jignesc, dar se pare că... In fine, hai s-o lăsăm moartă.

— Ce ți-a trebuit să intri în porcăria asta ?

— Inutil, tată. Chiar dacă ți-aş argumenta un an şi tot n-ai înțelege... Eşti din altă generație, altă plămadă.

Bătrînul clipi. Avea ochii umezi. Îşi stăpîni

greu tremurul vocii :

— Cum a fost posibil ?

— Discutăm inutil ! Ştiu lecția pe dinafară : am trăit într-o casă îndestulată, am avut în fiecare dimineață o ceaşcă cu lapte şi o felie de pîine cu unt, n-am umblat gol, mi-ai plătit lecțiile de engleză, meditații la matematică şi nici măcar nu m-ai tras vreodată de urechi.

— Atunci ?

— Nu ți s-a întîmplat niciodată să vrei mai mult decît ai ?

— Niciodată mai mult decît aş fi putut avea prin eforturile mele !

— Vorbe, vorbe...

— Eşti un ticălos !

— Altceva ? Barem epuizează-ți repertoriul! Auzi ! „Eforturile mele !" Sînt avocat de peste cincisprezece ani şi n-am realizat nimic ! Ştiu ceva mai mult decît un stagiar cu o brumă de clientelă. Atît !

— Atît te-ai priceput I

— Să zicem.

— Pentru că eşti un meseriaş incapabil...

Glasul bătrînului se frînse. Începu să tuşească.

— Mi-am schimbat meseria. E limpede ? într-adevăr sînt un avocat tîmpit — ți-o spun eu şi poți să mă crezi, îmi cunosc măsura. În consecință, m-am reprofilat. Încerc să-mi depăşesc condiția.Ucigînd ? !

— Ucigînd. Cunosc partitura. Preferi un mediocru unui criminal. Ei bine, eu nu !

— Dacă cineva vreodată mi-ar fi spus.

— Ce să-ți spună ? îl întrerupse iritat avocatul. Că nu suport să-l văd pe maestrul X snobîndu-mă la fumoar şi comandînd whisky pentru 15 inşi, în timp ce eu abia puteam plăti o cafea şi o jamaică ? Şi asta numai pentru că ştie să mintă mai bine şi să-şi aiurească clienții mai dibaci ? „Că purtam acelaşi costum de trei ani şi făceam concediul la, , 2 Mai" — vorba vine linişte, astenie, aer nepoluat, chestia e că scapi cu un pol pe noapte — În vreme ce confratelui Y îi dă mîna să stea trei săptămîni pe Coasta de Azur ? Ne mai şi explica ce ieftin e hotelul la Nisa în plin sezon :

34 de franci... Merita să-l vezi pe ticălosul ăla ars de soarele editeranean, cum jongla cu cuvinte magice : Saint-Tropez, cazinoul din Monte Carlo, Palais de Mediterrannee... Se apropie de bătrîn N-am mai rezistat, înțelegi ?!

— Şi acum te simți mai bine ? Eşti mai fericit!

Vasile Pop îl privi derutat. Înghiți în sec :

— Dacă nu intervenea porcul ăla, totul era perfect, începu din nou să se plimbe. A aflat întîmplător. Trăia cu o puştoaică care a rămas gravidă. Căuta un medic şi a dat peste mine. Indiferent peste cine dădea ar fi procedat la fel. Primea serviciul şi începea şantajul. Am ucis un nemernic, tată !

Bătrînul clocotea ;

— Ai şi scuze...

— O bestie ! Toți nenorociții pe care-i anchetează Pătraşcu sînt victimele lui.

— Şi ai lăsat să planeze vina asupra lor ?

— O idee remarcabilă, nu găseşti ?

Infirmul îşi muşcă buzele, strîngînd puternic pleoapele. Se stăpîni :

— Cum i-ai descoperit ?

— Oficial, practic o profesiune în care ai de-a face cu tot felul de dosare şi, firește, ai acces la arhivă... plus alte informații. Îşi privi ceasul. Ca să vezi, e aproape cinci dimineața. iartă-mă, trebuie să-mi pregătesc apărarea. Am un proces greu.

Bătrînul îl privi absent:Un proces greu... Da; pregăteşte-te, băiete ! Rezolvă şi toate celelalte...

Avocatul îşi încruntă sprîncenele :

— Adică ?Aşa se procedează cînd pleci la drum... Un drum lung... Faci curățenie, acoperi mobila cu huse... Se crispă :

Lustra...

— Vrei să-mi explici şi mie parabolele astea ? Unde să mă duc ?

*

Haralambie Blendea adormise. Somn greu, de beţiv, cu respirația adîncă, ca un oftat. Alături, bătrînul Crețu îşi rezemase

capul în baston, picotind... Locotenentul se apropie de Pătraşcu.

— Ați avut dreptate.

— Poftim ?

— Arma crimei... N-am găsit-o. Nu reuşesc să înțeleg. Nimeni nu s-a mişcat de pe loc.

— Şi totuşi a dispărut, spuse obosit maiorul. Îşi luă tîmplele în palme. A fost o noapte grea...

— Îngrozitoare ! Am telefonat la spital. Bătrîna trăieşte.

— Comunică-le că a murit. Înțelegi ? Da... Ajunge pentru astăzi... Condu-i, te rog.

— Bine, dar...

— Da, da, ajunge... Se ridică greu : Vă rog să mă iertați... V-am...

Vru să mai spună ceva dar renunță. Îşi culese în mod mecanic bricheta şi țigările de pe masă, apoi se îndreptă spre uşă călcînd împleticit:

— Da... A fost o noapte grea.

*

Avocatul izbucni în rîs. Hohotele îl izbeau pe bătrîn ca nişte palme :

— Să mă predau ! Ei, nu, că asta-i bună ! Bună de tot!

— Ai să te duci, băiete ! Omul ăla, maiorul, e în stare să înțeleagă multe... Dacă mai e ceva de înțeles... În orice caz, se va strădui.

Avocatul se ridică, răsturnînd scaunul. Înainta spre bătrîn cu pumnii încleştați în buzunare.

— Mă crezi idiot !

— Nu. Infirmul clătină din cap cu un surîs amar : Ticălos !

— Cu atît mai bine. Cunoşti mulți ticăloşi care şi-au înfipt singuri gratiile la fereşti ?

— Tu ai s-o faci! spuse tremurînd bătrînul. Părea la capătul puterilor.

— Mă îndoiesc.

— Ai s-o faci ! Fiecare trebuie să plătească.

— Să plătească ! Demagogie ! Pot să-ți dau,

aşa, pe nerăsuflate o sută de exemple cînd nu s-a plătit. Şi, în definitiv, pentru ce ? Că am înlăturat un netrebnic, un vierme, care s-ar fi strecurat printre paragrafele codului penal, scăpînd cu o pedeapsă oarecare ? Gîndeşte-te numai cîte vieți a stricat! Ți-am povestit despre Haralambie Blendea şi Dana Săraru. E absurd să ne certăm, tată ! Merita să crape ! L-ar fi condamnat oricine, de la Dumnezeu pînă la sfatul tribului Auca. Din păcate, legile noastre sînt mai milostive.

— Ți-ai propus să faci justiție...

— Ia-o şi aşa dacă vrei.

— Şi Letiția Sima ? întrebă sufocat infirmul. Venele i se împleteau pe frunte în noduri groase. Şi ea merita să moară ?

Vasile Pop ridică din umeri :

— A avut ghinion. S-a prins la figura cu candelabrul, probabil cînd s-a apucat să-l şteargă. Doar nu era să aştept să mă denunțe. Mi se pare idiot să ne facem probleme pentru o tîrfă bătrînă.

— Canalie ! Eşti... Eşti... Nu-şi găsea

cuvintele : Eşti o canalie abjectă !

— Nervii mei au şi ei o limită, tată !

— Ai să mă ucizi şi pe mine ? Bărbia i se umpluse de salivă. Ce contează încă unul la un ucigaş de profesie ! Maică-ta... a zămislit un monstru !

— Hm ! rînji avocatul. Ai şi tu o oarecare contribuție. Amintește-ți de fratele tău, unchiul Valeriu sau de bunicul... Toată lumea ştia că au fost nişte bestii, numai că lucrurile astea se şopteau cînd nu erai de față... Hai să fim serioşi !

— Nici unul n-a fost laş ! Nici unul nu s-a ascuns ca o cîrtiță. Au plătit cinstit !

— Ei bine, consolează-te cu ideea că eu n-am de gînd s-o fac.

— Ba ai s-o faci ! țipă bătrînul.

Închise reflex pleoapele, fărîmițîndu-şi lacrimile. Mărul lui Adam îi zvîcnea. Buzele îi tremurau. Capul alunecă moale pe umăr şi îşi pierdu cunoştința...

*

Maiorul păşea rar, cu privirea în jos. Alături, locotenentul Brumă se întreba cum să procedeze. Tuşi, dregîndu-şi glasul. Pătraşcu se opri, privindu-i lung. Într-un tîrziu, păru că-l recunoaşte şi schiță un zîmbet:

— Du-te, dragul meu. Te aşteaptă...

— N-are importanță.

— Nu, nu, du-te ! Te rog, nu te supăra... Vreau să rămîn singur.

Continuă drumul izbindu-se de oameni

*

Bătrînul îşi reveni. Deschise ochii clipind nedumerit : beznă. De-afară răzbăteau strigăte şi hohote de rîs :

„Hm ! Copii... Prima zăpadă..."

Auzi glasul avocatului :

— Ce-i cu dumneata, tată ?

Cît e ceasul ?

— Nouă.

— Nouă seara ?

— Asta-i bună! Dimineața. Şi ninge ! Ce-ar fi să ieşim puțin ?

Bătrînul gemu dureros. Înțelese.

“Iată şi ziua aceea... A venit mai repede decît mă Aşteptam ! Şi-acum ?" îşi pipăi cu degetele fața, ochii. Erau acolo, la locul lor, dar stinşi, fără viață. Întinse mîna :

— Unde eşti ?

— Aici, tată. Linişteşte-te, pentru numele lui Dumnezeu ! Nu-i nimic ! Nu s-a întîmplat nimic ! Ai avut un şoc... O să-ți treacă...

— Nu...

— O să te vindeci, tată ! Chem doctorul...

— Stai jos. Aici lîngă mine. Îi puse mîna pe umăr. Aşa ! Acum ascultă : Nu există remediu, medicii m-au avertizat!

— Prostii !

— Erai şi tu de față !

— S-au înşelat! Oricine se poate înşela... Te trimit în Elveția sau în America. Am bani...

— Într-adevăr, ai bani...

— Ştiu, sînt un ticălos, tată ! Am făcut rău, am ucis. Ascund în mine un animal mic şi urît, o fiară, o hrănesc cu iluzii în care nici eu nu mai cred. Mă uit în jurul meu. Mi se pare de necrezut în ce fleacuri îşi găsesc oamenii bucuria. O floare sau o pereche de pantofi noi, prima zăpadă... Am peste trei sute de mii... Şi ? Sînt un nefericit ! Mai nefericit decît tine...

— Da. Mai nefericit decît mine ! repetă bătrînul ca un ecou.

— Astăzi ți-a spus lucruri îngrozitoare... N-are importanță.Ba da, tată ! înTr-un fel eu... tot eu, am provocat...

Infirmul atinse fața avocatului. Era udă de lacrimi... Îi trecu mîna prin păr.

-- Eh, măi băiete !

— Sînt un blestemat ! Nevastă-mea tot din cauza mea..; Acum tu ! Ce diavol sălăşluieşte în mine, tată ? Otrăvesc aerul în jurul meu. Mă otrăvesc. De cînd mă ştiu am coşmaruri... Un vis idiot, acelaşi în fiecare noapte. Pisici care îmi sar de gît, mă muşcă. Ziua stau la pîndă. Fiecare trecător, fiecare client mi se

pare că mă urmăreşte. Fiecare nenorocită întinsă pe masă poate să facă o hemoragie şi să moară sau, plecînd, să mă denunțe. Alți nervi, alte griji. Beau de dimineață pînă seara...

— Am observat...

— Sînt la capătul puterilor. Am ajuns să invidiez puştii cu un pol în buzunar dar senini, fără griji... Şi-n. loc să mă eliberez, cad din ce în ce mai jos. Mă afund. Dacă aş ii ucis într-o încăierare sau la beție... Dar am ucis cu sînge rece, tată ! Cine mi-a strecurat sîngele ăsta în vine ? Cine a aprins în mine dorința pătimaşă de a avea, de a strînge ? ! Voi ați fost oameni modeşti...

— Cinstiți în primul rînd !

— Da... Înțeleg. Hai cu mine, tată

— Unde ?

— La omul ăla, maiorul. Voi povesti tot. Vreau să auzi...

— Nu e nevoie, băiete, te cred. Acum te cred. Du-te !

— Nu, tată ! Mergem împreună ! Nu te las

singur. Ştiu ce ai de gînd...

— Fleacuri.

— Ştiu de mult! Am văzut briciul sub perna căruciorului... Dealtfel mi-ai şi spus. În ziua în care... Îți tai venele... Ochii înseamnă lectură, iar lectura călătorii. Mi-ai spus sau nu ?

— Am spus o prostie. Du-te !

— Prostia e ceea ce ai de gînd să faci acum ! O crimă !... Ai să te vindeci ! Ai să călătoreşti.

— Du-te !

— Dă-mi briciul !

Bătrînul îl împinse :

— Nu te apropia de mine ! Crimă ? Tu vorbeşti ?

— Promite-mi cel puțin că aştepți să te vadă un medic.

— Bine... Îți promit..;

— Jură!

— Pleacă ! Pleacă o dată !

îi simți buzele sărutîndu-i mîna, obrazul ud de lacrimi lipit de palmă.

— Iartă-mă, tată.

— Îți doresc să-ți găseşti liniştea, băiete. Şi-

acum, du-te !

Auzi uşa închizîndu-se.

„Ar trebui s-o încui !"

Manevră roțile căruciorului spre stînga şi se izbi de un obiect solid. Întinse mîinile.

„Hm ! Barul... Ceva mai la dreapta..."

în dreapta se lovi de scrin. Dădu înapoi şl simți în umăr o durere ascuțită.

„Colțul mesei ! Dumnezeule, m-am dezorientat complet !"

îşi aminti că pe masă se află întotdeauna un top de hîrtie albă şi un vas de pămînt în care avocatul îşi ține creioanele.

„Fac frumos, tată..."

Pipăi încet, cu vîrful degetelor. Găsi hîrtia... Ceva mai în colo, creioanele... Luă unul.

„Oare ce culoare o fi ?

Se aplecă peste masă, netezi conturul foii şi începu să scrie...

Bătrînul puse scrisoarea peste teancul de hîrtii, vasul cu creioane deasupra şi împinse

căruciorul înapoi.

Briciul îl avea la îndemînă. Îl desfăcu uşor. Bolborosi o rugăciune încheind :

— Iartă-mă, Doamne!

Îşi pipăi venele, fixă lama briciului şi-l trase cu o mişcare scurtă.

*

Maiorul sta întins pe spate cu brațele sub cap. Nu izbutise să adoarmă. Nina urmărea la televizor un film pentru copii. Acțiunea se desfăşura în holul unui teatru. Un puşti îşi imagina că e veveriță, țopăia printre picioarele oamenilor, altul plîngea cît îl ținea gura, în vreme ce o fetiță cu codițe îşi aduse brusc aminte cum cîntă cocoşul.

Nina rîdea muşcînd dintr-un baton pralinat. Se murdărise toată pe mîini, pe obraji, pe rochița albă.

Nina e îndrăgostită de Fred şi Barney dar mai cu seamă îi place Hora Unirii de la sfîrşitul emisiunii...

În imagine apăru candelabrul enorm din hol.

— Tăticule, ce se întîmplă dacă lampa asta mare cade ? Omoară toți copiii ?

Pătraşcu tresări. Un fior îl trecu din creştet pînă în tălpi. Sări în picioare.

„Dumnezeule ! Candelabrul ! Arma crimei !"

Se repezi la telefon şi formă un număr :

— Andrei ! Cere urgent un mandat de percheziție pe numele Vasile Pop, str. Silvestru 139 bis. Exact, băiete !

închise. Nina îl privea miratã, apăsîndu-şi ochelarii la rădăcina nasului. Maiorul o luă în brațe :

— Nina ! Draga mea mică ! Mulțumesc !

*

Infirmul auzi ca prin vis cîteva bătăi puternice în uşă, apoi un glas pe care îl ştia foarte bine, dar nu-şi mai amintea al cui era, strigînd :

— Spărgeți-o !

Bătrînul schiță im zîmbet :

„Prea tîrziu. Doamna aceea în negru e cu mine... In mine..."

Uşa se prăvăli şi...

— Doamne !

Infirmul văzu în prag silueta subțire a maiorului Pătraşcu... mobilele înghesuite în mijlocul odăii... storurile şi draperiile trase... Ghemuit într-un colț, gata să sară, avocatul pîndea. Apoi imaginile se tulburară. In ochii bătrînului apăruseră lacrimile. Murmură stins ;

— Uciga...

Bărbia îi căzu în piept şi se prăbuşi.

*

— ...Avocatul înțelege că nu-l va putea convinge. Îşi aminteşte atunci hotărîrea infirmului de a-şi lua viața în ziua în care nu va mai vedea. Profită de faptul că tatăl şi-a pierdut cunoştința şi astupă ferestrele, mută mobilierul... Cînd infirmul îşi revine, e beznă.

Crede că a orbit. O concluzie imediată, firească, mai ales că medicii îl avertizaseră : orice şoc îi poate fi fatal. De afară răzbat zgomotele dimineții. Strigătele copiilor care se joacă, apelurile părinților — „Ai să întîrzii la şcoală !", etc. Vasile Pop joacă apoi marea scenă a regretelor. Ştie că infirmul doreşte să rămînă singur şi insistă să iasă împreună pentru a-l împiedica, chipurile, să se sinucidă, plînge, îşi cere iertare şi pretinde că se duce să se predea autorităților. Nu face de fapt decît să deschidă şi să închidă uşa. Ascuns într-un colț al holului, aşteaptă...

Maiorul îşi încheie raportul. Colonelul Tudose asculta înmărmurit.

— Înfiorător!

— Din păcate, am înțeles cine-i ucigaşul, zîmbi — Nina m-a ajutat să înțeleg — prea tîrziu. Chestiune de cîteva minute. Bătrînul n-a mai putut fi salvat. Oftă :, Păcat ! Era un om deosebit..."

— Mă întreb, spuse colonelul, cum a reuşit să stingă luminile în momentul în care lustra

se prăbuşea.

— Asta a fost punctul nevralgic al operației. La ambele crime, singura sursă de lumină era lampa din tavan. Veioza şi aplicele, alimentate de prize, nu funcționau. Le-a defectat cu cîteva ore înainte. Rămînea riscul ca cineva să aprindă exact în clipa aceea bricheta sau un chibrit. Faptul că avocatul s-a dat peste cap să-şi „amintească" unde a văzut-o pe Dana Săraru, mai mult, mi-a oferit adresa ei tocmai atunci cînd nu mai aveam nici o speranță s-o găsesc, m-a pus i>e gînduri. Aşa s-a născut ideea că ar putea fi „omul care scoate castanele din foc cu mîna altuia".

— Şi totuşi a preferat mijloacele proprii...

— A vrut să fie sigur. Apelurile telefonice trebuiau să întrețină panica. Într-adevăr. Alexandru Vasiliu-Dobrogea comite erori copilăreşti, Dana Săraru şi Bob Voicu se grăbesc să părăsească țara deşi pentru fiecare din ei era limpede că nu el a ucis. Hanibal Crețu m-a pus cel mai mult în dificultate şi asta pentru că practic nu avea nici un motiv

să ucidă. Firește, l-am suspectat de combinații machiavelice... Zîmbi : Bietul bătrîn !

— Bei o cafea ?

Fără să mai aştepte răspunsul, colonelul comandă două cafele şi se aşează. Ezita. Pătraşcu îl privi scurt :

— Spune.

— Mda, ştii, Grigore, astăzi e procesul nemernicului ăluia...

Maiorul se crispă. Ridică din umeri:

— Şi?

— Procurorul insistă să depui mărturie. Erai lîngă ea, la braț cînd...

Femeia de serviciu aduse cafelele. Maiorul o aşteptă să iasă, apoi se apropie de fereastră. Vorbi fără să se întoarcă :

— Mărturie ! Să povestesc unei instanțe plictisite de alte zece procese unde se dispută accesul la bucătărie şi WC, cum un individ iresponsabil mi-a stricat viața ? Să-i văd chipul de şoarece speriat, să ascult

compătimirile precupeţelor rătăcite în sală „Auzi, maică, a călcat-o pe nevastă-sa !", să retrăiesc momentul îngrozitor cînd maşina a urcat pe trotuar... ? ! Se răsuci : De trei luni fac eforturi supraomeneşti să uit ! Totul îmi aduce aminte de ea !

Evit străzile pe unde ne plimbam noaptea, privesc în altă parte cînd trece o femeie cu o floare în mînă..; Ştii ce a însemnat Ioana pentru mine...

— Ştiu, Grigore !

— Atunci ? Clătină hotărît din cap : Nu, nu mă duc !

E peste puterile mele !

*

Cineva sună Ia uşă. Maiorul se îndreptă spre vestibul strîngîndu-şi halatul.

Un comisionar galonat îi zîmbi ducînd degetul la cozoroc. Ţinea sub braţ o cutie enormă, lungă, legată cu o panglică roşie.

Pătraşcu semnă surprins recipisa şi se

întoarse în sufragerie. Desfăcu panglica cu gesturi lente, precaute, de parcă s-ar fi aşteptat să sară în aer. Săltă încet capacul şi scoase o exclamație de uimire. O păpuşă franțuzească enormă, clipi şi articulă distinct :

— Ma-ma !

Era o jucărie splendidă, o mică zînă modernă cu bucle de argint care-i cădeau pînă la talie. Pe rochia din atlas albastru curgeau ghirlande de trandafiri roz, avea cercei lungi, pantofi de lac cu tocuri înalte şi pe braț o poşetă mică din paiete.

Maiorul o scoase din cutie. Ii ajungea pînă la talie. Observă în corsaj o carte de vizită :

Domnişoarei Nina Pătraşcu, Cu sărutări de mîini, Bob Voicu.

Un zgomot uşor îl făcu să se întoarcă.

Nina stătea în prag fermecată.

— Îți place ?

Fetița se îmbujoră. Frămînta între degete tivul şorțulețului :

— E prea frumoasă pentru mine. Cred că n-o merit, îşi lăsă privirea în jos : Am spart o

ceaşcă... Apoi dintr-o dată, în extaz : Vai ! Are şi gentuță, tăticule !

Sună telefonul. Pătraşcu ridică receptorul, continuînd să admire păpuşa :

— Spune, Andrei

— Bob Voicu a dispărut!

— Iar ! Zîmbi : Fii liniştit. Şapte-Mîțe e pe urmele lui...

*

Ningea. Fulgii mari cădeau rar, liniştit, ploaie de stele înghețate peste Cişmigiul pustiu.

Nina, în paltonaş nou, roşu, ținea strîns degetul maiorului. Păşea sfioasă, cumva cucernică în împărăția Albei ca Zăpada. Recunoştea lacul de cleştar, potecile, copacii îmbrobodiți cu năframe de argint. In poiana albă, țineau piticii sfat... Fetița scormonea cu ochii prin scorburi aşteptînd să zărească o barbă lungă.

Cînd au chef de plimbare, piticii se urcă în

corăbioara de aur a lunii şi călătoresc pe o mare plină de flori. Dar acum nu e lună, nici flori... Nimeni. Numai ei doi.

Se opri în mijlocul drumului, căutîndu-i privirea :

— Tăticule !

— Da, Nina.

— Dă-ți cuvîntul tău de onoare că n-o să ne despărțim niciodată !

Ochii maiorului se aburiră :

— Niciodată, Nina ! Niciodată !

Lăsau în urmă două cărări. Paşi mari, apăsați, ceilalți mici, deşi, paşi de pitici. Fulgii le dădeau tîrcoale, încercau să-i şteargă...

Sfîrşit